

De stad Gent in de filatelie

Deel II

De stad Gent

IV) Geboren in Gent

- De beroemdste Gentenaar: Keizer Karel
- Jacob van Artevelde
- Emiel Moyson
- Edward Anseele
- Theo van Rysselberghe
- Gustave De Smet
- Frits van den Berghe
- Gustave van de Woestijne
- Octave Landuyt
- Oscar Bonnevalle
- Roa
- Berlinde De Bruyckere
- Victor Horta
- George Minne
- Jozef Cantré
- Pieter Antoon Verschaffelt
- Gustave Ladon
- Karel van de Woestijne
- Maurice Maeterlinck
- Johan Daisne
- Jean Ray
- Romain Deconinck
- Christine D'Haen
- Jacob Obrecht
- Pierre Chrétien Degeyter
- Philippe Herreweghe
- Adolphe Quételet
- Leo Baekeland
- Corneel Heymans
- Marc Van Montagu
- Marc Sleen
- Jacques Rogge
- Bradley Wiggins
- Frank De Winne
- Marthe Boël
- Pedro de Gante

De beroemdste Gentenaar: Karel V (1500-1558)

Karel V is geboren op 24 februari 1500 in het Prinsenhof in Gent, als zoon van Filips de Schone en Johanna van Castilië.

Dank zij de huwelijkspolitiek van zijn ouders en grootouders cumuleert hij in enkele jaren het erfdeel van drie dynastieën, en wordt hij heerser over het meest uitgebreide rijk uit de gehele wereldgeschiedenis.

- In 1515 wordt hij bij zijn meerderjarigheid vorst van de Nederlanden, als erfenis van zijn vader Filips de Schone die overleed in 1506.
- In 1516, bij de dood van zijn grootvader Ferdinand van Aragon, erft hij Spanje, het Spaans koloniaal imperium, en grote delen van Italië.
- In 1519, bij de dood van zijn grootvader Maximiliaan van Oostenrijk, erft hij Oostenrijk, en wordt hij gekozen tot keizer van het Habsburgse Duitse Rijk.

Meester van een wereldrijk “waar de zon nooit ondergaat”, en beschikkend over een onuitputtelijk potentieel aan manschappen en inkomsten, is zijn ambitie de stichter te worden van een universeel christelijk rijk, en zo de oude Romeinse gedachte van het “imperium mundi” waar te maken.

Maar hij botst in die ambitie op twee problemen:

- Een intern probleem: de enorme uitgebreidheid van zijn rijk is eerder een bron van broosheid dan een troef: de verschillende bevolkingsgroepen, de uiteenlopende belangen, culturen, en godsdiensten, en de slechte communicaties zorgen ervoor dat de noodzakelijke eenheid ver te zoeken is.
- Een extern probleem: de grote struikelblok voor de keizerlijke ambities is Frankrijk, dat ingesloten zit tussen Spanje, het Duits-Oostenrijkse Rijk, en de Nederlanden, en dat alles doet om zijn isolement te verbreken.

De Franse koning Frans I verliest de slag van Pavia (1525) tegen Karel V, en wordt gevangen genomen. Hij moet in 1526 het pijnlijke verdrag van Madrid ondertekenen, maar na zijn vrijlating lapt hij alle toegevingen aan zijn laarzen, en de oorlog laait opnieuw op. De moeder van Frans I, Louisa van Savoye, en de tante van Karel V, Margaretha van Oostenrijk, tonen meer wijsheid dan de regerende vorsten zelf, en tekenen in Kamerijk in 1529 de Damesvrede (*La Paix des Dames*).

Maar, nadat Frans I nieuwe bondgenoten gevonden had in de Engelse koning Hendrik VIII, in de paus Clemens VII, en zelfs in de Turkse sultan Soliman, gaat de strijd onverminderd verder. Na 30 jaar oorlog met tussenpozen en wisselende successen komt er geen echte overwinnaar uit de bus, en Karel V moet zijn wereldrijk-ambitie definitief opbergen.

Een andere reden van ontgoocheling voor Karel V situeert zich op religieus vlak: als uitgesproken katholieke vorst zag hij tijdens zijn heerschappij het opkomen en de bloei van het protestantisme, vooral in de Nederlanden en in Duitsland.

Alhoewel hij de protestantse coalitie van de Liga van Smalkalde verslaat in Mühlberg in 1547, kan hij spijs een zware en intolerante onderdrukking de “Gereformeerde Kerk” niet uitroeien, en moet hij zelfs toegevingen doen aan de nieuwe godsdienst, met de vrede van Augsburg in 1555.

Ziek, ontgoocheld, en ontmoedigd doet hij troonsafstand in 1555 ten voordele van zijn oudste zoon Filips II, en trekt hij zich in 1556 terug in het klooster van Yuste (Extremadura, Spanje), waar hij overlijdt op 21 september 1558.

*Karel V als kind
(Albrecht de Vriendt)*

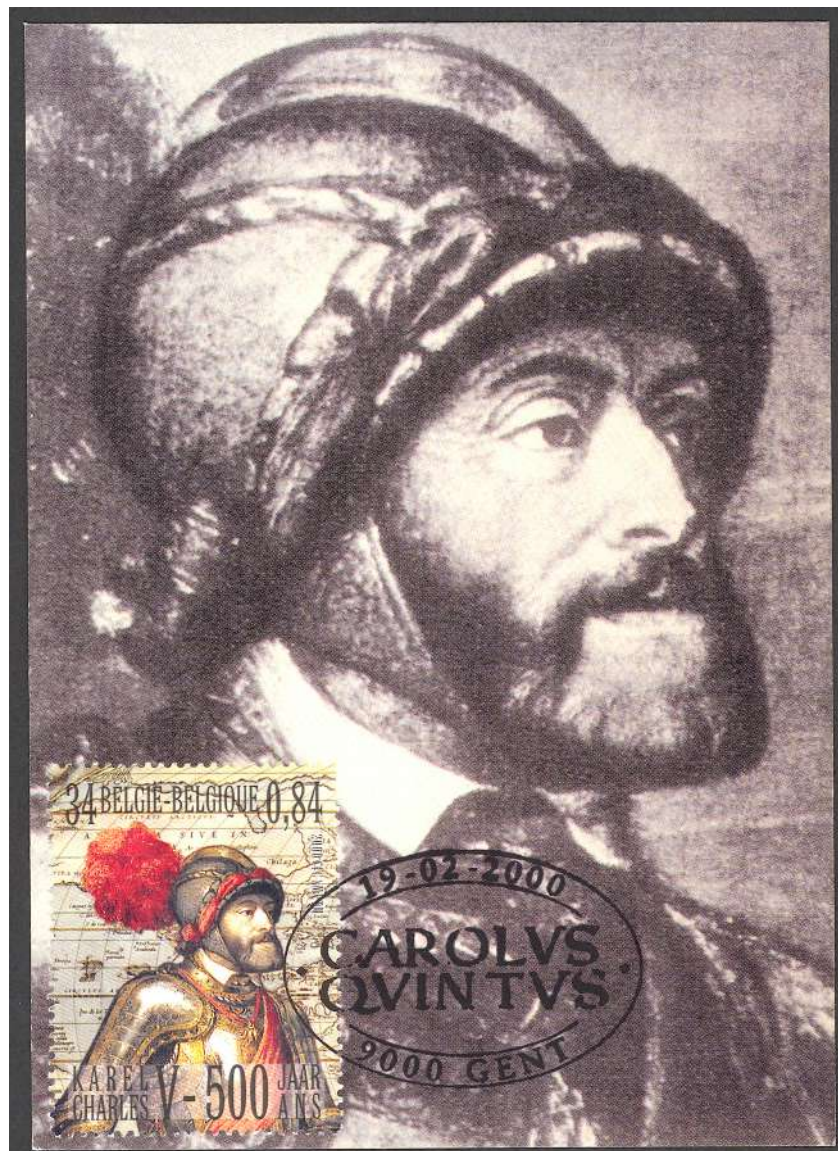
*Karel V
(Titiaan)*

*Troonsafstand van Karel V
(Louis Gallait)*

Karel V in de slag bij Mülberg, in 1547 (Titiaan)

Jacob van Artevelde (ca 1290-1345)

Jacob van Artevelde is geboren in Gent rond 1290. Hij behoorde tot een geslacht van Gentse patriciërs dat zich verrijkt had met wol- en lakenhandel en met het ostelliërsbedrijf.

Zijn beroep was dat van ostellier, makelaar en groothandelaar. Voor hij in 1338 aan de macht kwam, had Jacob van Artevelde geen enkele politieke rol gespeeld. Eerst toen Lodewijk van Nevers, graaf van Vlaanderen, in de strijd tussen de Franse koning Filips VI van Valois en de Engelse koning Edward III partij trok voor zijn Franse suzerain, hetgeen voor Vlaanderen werkloosheid en armoede meebracht, betrad Artevelde plots het politiek toneel.

Door zijn opgemerkte redevoeringen einde december 1337 werd hij op 3 januari 1338 als een der vijf hoofdmannen aan het beleid van de stad Gent geroepen. Hoofdman of opperhoofdman is de enige officiële titel die hem ooit werd verleend. Zijn invloed was nochtans zo groot, dat zijn gezag reeds in de zomer 1338 door het hele graafschap erkend werd.

Zijn politiek beleid, ofschoon onvoorbereid, was gekenmerkt door helder doorzicht en doorzettingsvermogen. In het binnenland streefde hij met succes naar politieke en sociale verzoening. In Gent slaagde hij erin de conflicten tussen wevers, volders, poorters, en kleine neringen te doen bedaren. Tussen Gent, Brugge en Ieper, de drie grote rivalen die nu zijn gezag erkenden, bewerkte hij een driestedenverbond. Hij eiste dat de graaf van Vlaanderen het graafschap niet meer naar eigen goeddunken zou besturen, maar in overleg met de drie grote steden.

In zijn buitenlands beleid huldigde Artevelde eerst een neutraliteitspolitiek in de Engels-Franse spanning, wat Vlaanderen economische en financiële voordelen opleverde. De handelsrelaties met Engeland werden hersteld, en van de Franse koning bekwam hij tal van privileges voor Vlaanderen. Het was Artevelde's grote verdienste in te zien welke belangrijke rol Vlaanderen kon vervullen in het aanslepend conflict tussen de twee grote West-Europese mogendheden Frankrijk en Engeland.

In 1340 gaf Artevelde zijn neutraliteitspolitiek op, omdat hij vaststelde niet te kunnen rekenen op de Franse loyaliteit. Hij koos definitief de kant van Engeland, waarop Vlaanderen economisch grotendeels was gericht. Om geen inbreuk te plegen op de feodale rechten en plichten, voerde hij een magistraal plan uit: op 26 januari 1340 werd de Engelse koning Edward III in Gent uitgeroepen als... koning van Frankrijk! Zo werd de Engelse koning de nieuwe suzerain van Vlaanderen. De Engelse wolstapel keerde terug naar Vlaanderen, en de economie van het graafschap, met Gent als hoofdstad, draaide op volle toeren.

Maar de Franse koning en de graaf van Vlaanderen slaagden erin de latente conflicten tussen wevers, volders en kooplieden terug te doen oplaaien. Artevelde mislukte in zijn verzoeningspogingen, en hij werd door een leider van de wevers vermoord in zijn huis op de Kalandenberg, op 17 juli 1345.

Jacob van Artevelde was meer dan een vooruitstrevend en geniaal politicus en diplomaat: hij mag zonder twijfel beschouwd worden als een pionier van het Vlaams bewustzijn. Zijn prachtig standbeeld, een werk van Pieter de Vigne, werd in 1863 ingehuldigd op de Vrijdagmarkt.

Nom
 et adresse de
 l'expéditeur

Naam
 en adres van
 den afzender

CARTE POSTALE

POSTKAART

STEDELIJKE DIENST VOOR TOERISME, Halle-Belfort. TEL. 536.41
 SERVICE TOURISTIQUE DE LA VILLE, Halle-Belfroi. TEL. 536.41
 PUBLIBEL - 957

M.

Gand - Statue Jacques Van Artevelde.
 Gent - Standbeeld Jakob Van Artevelde.

Sculpt. - P. Devigne-Guyot.

Emiel Moyson (1838-1868), presocialist

Emiel Moyson is geboren in Gent op 9 januari 1838. Hij kwam aan het Gentse atheneum in contact met de Vlaamse beweging. In 1856 ging hij aan de Rijksuniversiteit van Gent geneeskunde studeren. Hij werd er lid van het vrijzinnige studentengenootschap 't *Zal wel gaan*. Via deze kring kwam hij in contact met de Gentse arbeidersbeweging, nl de "Maatschappijen van de Broederlijke Wevers en Spinners". In 1858 leidde zijn sociale gezindheid tot een breuk met zijn burgerlijke familie.

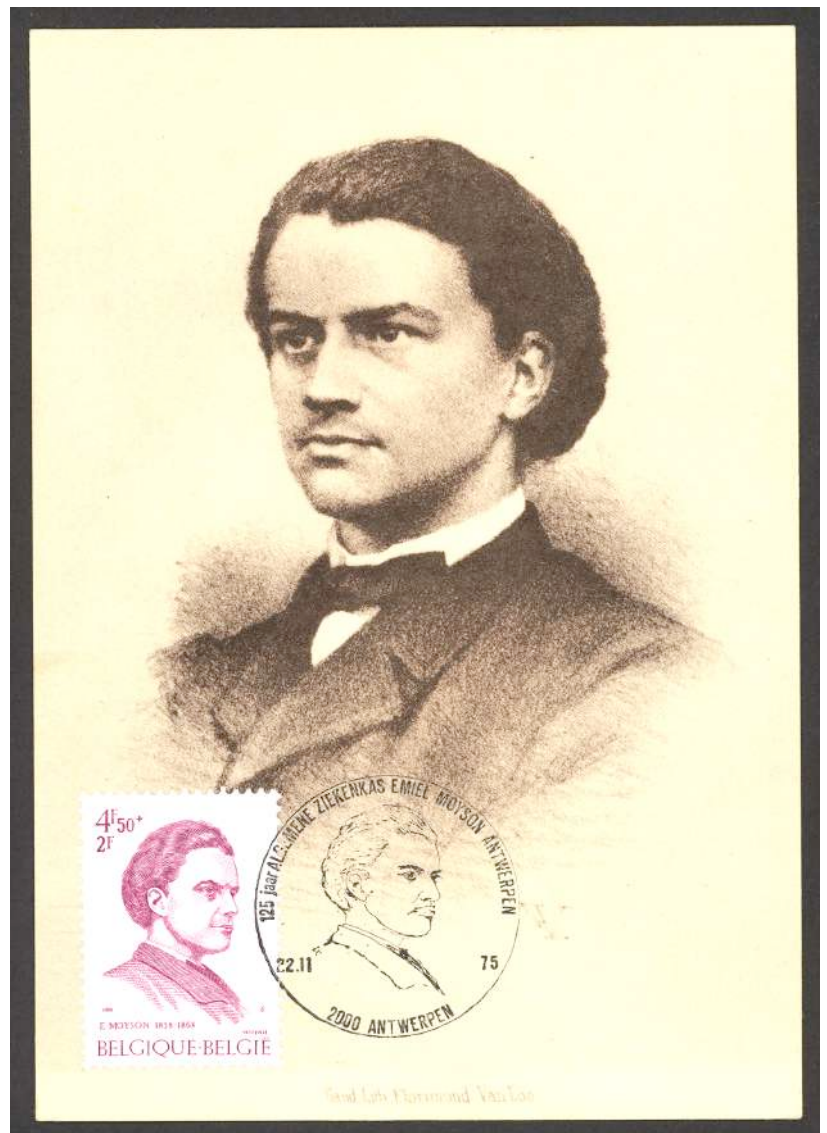
Hij verliet Gent om een zwervend bestaan te leiden, o.a. in Brussel en in Brugge. In Brussel behoorde hij tot de kring van Vlamingen *Vooruit*, trad hij toe tot de Internationale, was hij medestichter van *Le Peuple*, *Association démocratique* en medewerker van *La Tribune du Peuple*. Hij vatte er met anderen het plan op alle werklieden van het land te groeperen, maar daarvoor bleek de tijd nog niet rijp.

Alhoewel hijzelf antiklerikaal was, kon hij toch met de democratische en Vlaamsgezinde katholieken samenwerken, zoals in Brugge, samen met Guido Gezelle, in zijn strijd tegen de doctrinaire-liberalen.

Het was ook dank zij Moyson dat de presocialistische arbeidersbeweging, vooral die in Gent, sterk Vlaamsgezin was. Hij beklemtoonde steeds dat de Vlaamse beweging een echte volksbeweging ten dienste van de arbeiders moest zijn.

Moyson was vooral redenaar en man van de daad. Zijn gedichten, die als pamfletten verkocht werden ten voordele van de arbeiderszaak, werden in 1869 gebundeld tot "Liedjes en andere verzen".

Hij overleed in Haut-Pré, bij Luik, op 1 december 1868. Zijn leven werd romantisch verwerkt door de socialistische voorman Edward Anseele in zijn sociale tendensroman "Voor 't volk geofferd".

Edward Anseele (1856-1938)

Edward Anseele is geboren in Gent op 26 juli 1856. Het was een moeilijke tijd voor de Gentse arbeiders. De spinners en de wevers trachtten zich te groeperen, en de oprichting van de *Broederlijke Wevers* door Jan De Ridder in 1857 kan beschouwd worden als de eerste concrete stap van de arbeidersbeweging naar een echt socialisme.

Zijn vader was schoenmakersgast, en woonde in een steegje bij Sint Jacobs. De jonge Edward kon de lessen volgen aan het Atheneum van Gent, en kreeg dan een baantje eerst als kantoorklerk, nadien als letterzetter. Als toekomstig socialistisch voorman had hij thuis een ideaal voorbeeld: zijn vader was zeer actief in de arbeidersbeweging, en zijn bijnaam zegt alles over zijn hartstochtelijke welsprekendheid: “Jan de Muile”.

Anseele onderging de invloed van de grote Gentse socialistische leiders Paul Verbauwen en Edmond Van Beveren, en op 21 september 1874 werd de jonge Edward lid van de Internationale.

In 1877 werd de Vlaamse Socialistische Werkliedenpartij gesticht. Begin 1879 kreeg de arbeidersbeweging een nationaal karakter, met de oprichting van de Belgische Socialistische Partij. Anseele werd er de eerste secretaris van. Hij werd tevens hoofdredacteur van de *Volkswil*, het eerste zuiver socialistisch arbeidersblad.

Hij was niet alleen een degelijk volksredenaar, maar ook een geïnspireerd schrijver: in 1881 schreef hij “Voor ’t volk geofferd”, een roman die het leven uitbeeldt van de Gentse socialist Emiel Moyson.

In 1884 richtte hij het dagblad *Vooruit* op, waarvan hij de eerste hoofdredacteur werd. Vanwege een door hem geschreven artikel in deze krant zat hij in 1886 een half jaar in de gevangenis.

Na de invoering van het algemeen meervoudig stemrecht werd hij Kamerlid, eerst voor Luik (1894-1900), nadien voor Gent (1900-1936). Voor de oorlog nam hij zeer actief deel aan de strijd voor het algemeen enkelvoudig stemrecht. In Gent werd hij achtereenvolgens gemeenteraadslid (1895), dan schepen (1909-1917), en uiteindelijk waarnemend burgemeester tijdens de eerste wereldoorlog.

Na de oorlog was hij van november 1918 tot oktober 1921 minister van Openbare Werken in drie opeenvolgende regeringen. Hij had de bijzonder moeilijke taak van de heropbouw van het land, na de vernielingen van de oorlog. Van juni 1925 tot november 1927 was hij minister van Spoorwegen en P.T.T., en in 1930 werd hij minister van Staat.

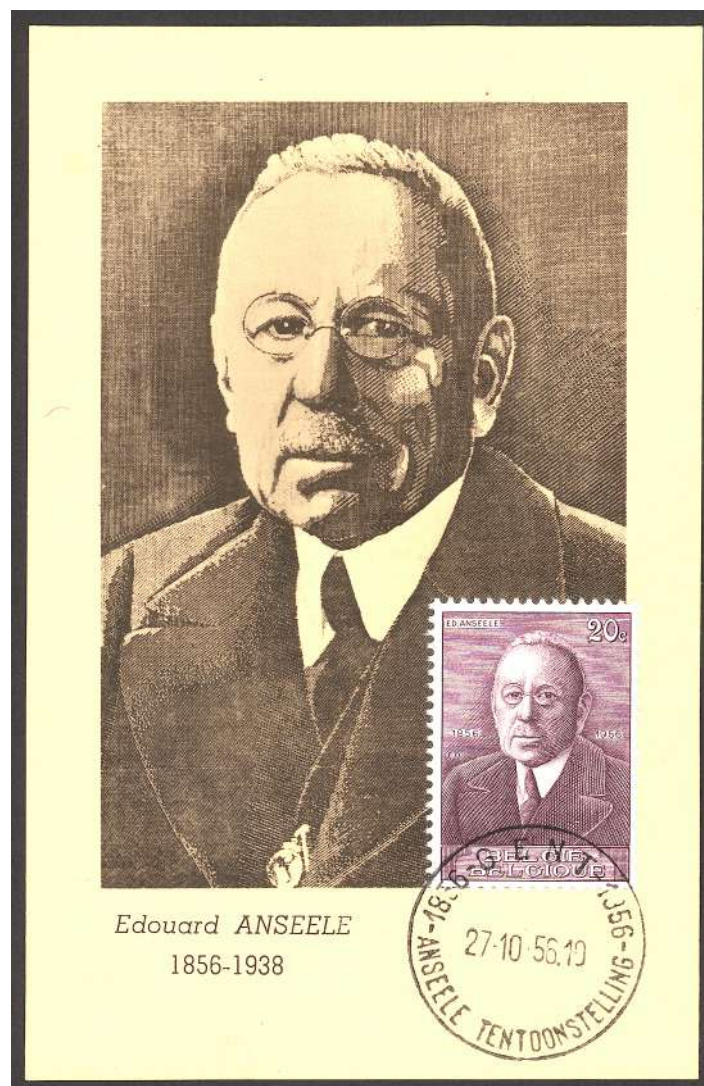
Op het einde van zijn leven kreeg hij een zware tegenslag te verwerken: het failliet in 1934 van de Bank van de Arbeid, waarvan hij de centrale figuur was.

Hij overleed in Gent op 18 februari 1938.

Het standbeeld aan het Zuid in Gent, “Edward Anseele toont de te volgen weg”, door Jozef Cantré, is niet meer weg te denken uit het Gentse stadsbeeld. De Gentenaars noemen het “Eedje”. Al klinkt dit niet zo respectvol, het is een bewijs van de genegenheid en de dankbaarheid van Gent aan de man die zijn hele leven geijverd heeft voor de verbetering van het lot van de arbeiders.

Gand. — Monument Edouard Anseele

Theo van Rysselberghe (1862-1926), kunstschilder

Theo van Rysselberghe is geboren in Gent op 23 november 1862. Hij studeerde aan de academie voor Schone Kunsten, eerst in Gent, later in Brussel. Zijn eerste tentoonstelling, aan het Salon van Brussel, dateert van 1881.

Onder invloed van zijn leermeester, de orientalistische schilder Jean-François Portaels, ondernam hij in 1882 een grote reis naar Marokko en Spanje. Hij schilderde er het dagelijkse leven van de lokale bevolking, en stelde deze werken tentoon in 1883 in “L’Essor”.

Als intellectueel ging zijn aandacht naar alle eigentijdse kunststromingen. Zo was hij bevriend o.a. met André Gide, Maurice Maeterlinck en Emile Verhaeren. Hij was medestichter van “Les XX”, een groep van jonge kunstenaars die zich verzette tegen elk academisme. De officiële stichting vond plaats in Brussel, op 28 oktober 1883, onder impuls van Octave Maus. Tot de medestichters behoorden o.a. Willy Finch en James Ensor. Op hun tentoonstelling van 1885 toonde van Rysselberghe er de resultaten van een tweede reis naar Marokko.

In 1886 vergezelde hij Verhaeren naar Parijs, waar hij de pointillistische werken van Seurat bewonderde. Deze ontmoeting zou een definitieve wending geven aan zijn stijl.

Vanaf 1898 vestigde hij zich definitief in Frankrijk, eerst in Parijs, later in de Provence. Hij stierf in Saint-Clair (Var) op 14 december 1926.

In zijn oeuvre, dat vooral portretten omvat, debuteerde hij met traditioneel realistische werken, maar streefde, mede onder invloed van het impressionisme, alsmede van zijn reizen naar Marokko, al vrij spoedig naar de zuivere uitbeelding van licht en kleur, die hij rond 1889 vond in het neo-impressionistisch pointillisme van Seurat en Signac, een schildertechniek die hij op een zeer virtueuze wijze wist toe te passen. In zijn laatste jaren distantieerde hij zich van het pointillisme voor een meer robuuste techniek.

Werken van Theo van Rysselberghe

Werken van Theo van Rysselberghe

Gustave De Smet (1877-1943), kunstschilder

Gustave De Smet is geboren in Gent op 21 januari 1877. Hij was de broer van Leon De Smet. Hij studeerde eerst aan de Academie voor Schone Kunsten van Gent, en werkte aanvankelijk, onder invloed van Emiel Claus, in post-impressionistische trant.

Hij behoorde tot de tweede groep van de Latemse School. Bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog week hij samen met Frits van den Berghe uit naar Nederland. Door de contacten die hij daar legde met andere uitgeweken kunstenaars, kende zijn stijl een plotse zwenking naar een wat zwaartillend expressionisme.

Hij keerde in 1922 naar België terug, en hij woonde achtereenvolgens in Kalmthout, Oostende (bij Permeke), Bachte-Maria-Lerne en Afsnee. Vanaf 1927 vestigde hij zich definitief in Deurle.

Reeds in het begin van de jaren twintig kwam hij tot de stilering die hem eigen is: uiterst vereenvoudigde, en derhalve wat houterige figuren, nagenoeg tot het tweedimensionale gereduceerd en frontaal weergegeven. De wijze waarop hij schaduwen en perspectief of details tot eigen conventionele tekens herleidde, roept herinneringen op aan de volkskunst, met een “folkloristische” sfeer.

In de periode 1926-1928 manifesteerde zich een neiging tot een bijna geometrische vlakverdeling. Vanaf 1937 trad het oeuvre van Gustave De Smet in zijn laatste fase: de gestrengheid van de ordonnantie werd losser, de vroeger duidelijk afgebakende vormen vertonen de neiging tot vervloeien en de schilder begon de kleuren op het doek te mengen.

Hij overleed in Deurle op 8 oktober 1943.

Werken van Gustave De Smet

Frits van den Berghe (1883-1939), kunstschilder

Frits van den Berghe is geboren in Gent op 3 april 1883. Hij studeerde aan de academie voor Schone Kunsten van Gent, waar hij Albert Servaes, op één dag na even oud als hijzelf, onder zijn medeleerlingen telde.

In 1905 vestigde hij zich in Sint-Martens-Latem, waar hij samen met o.a. Gustave De Smet en Albert Servaes lid was van de zogenaamde tweede “Latemse School”. Van 1907 tot 1911 was hij leraar aan de Gentse academie.

Bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog in 1914 vestigde hij zich in Nederland, samen met zijn vriend Gustave De Smet. Zij verbleven er tot 1922, waarna ze, samen met Permeke, voor enkele maanden in Oostende gingen wonen.

Vervolgens trok Frits van den Berghe, steeds in gezelschap van Gustave De Smet, terug naar zijn geboortestreek. Zij gingen achtereenvolgens wonen in Bachte-Maria-Lerne en Afsnee, tot van den Berghe zich, eind 1925, definitief in Gent vestigde, waar hij, tot zijn dood op 23 september 1939, bleef wonen.

Hij debuteerde als luministisch impressionist onder invloed van Emile Claus. Tijdens zijn verblijf in Nederland kwam hij onder de invloed van talrijke uitgeweken expressionistische kunstenaars, en hij brak met het impressionisme. Hij evolueerde, steeds samen met Gustave De Smet, naar een extreem expressionisme.

Rond 1927 ging van den Berghe, onder invloed van Max Ernst, over naar een zeer persoonlijke stijl, sterk surrealistisch getint, hallucinerend en expressief, met neiging tot het groteske en het barokke.

Onder de Latemnaars was hij zonder twijfel de meest intellectualistische en de meest onderhevige aan buitenlandse invloeden.

Werk van Frits van den Berghe

Gustave van de Woestijne (1881-1947), kunstschilder

Gustave van de Woestijne is geboren in Gent op 2 augustus 1881. Hij studeerde aan de academie voor Schone Kunsten van Gent, en vestigde zich in 1900 met zijn broer, de dichter Karel, in Sint-Martens-Latem. Hij behoorde daar tot de eerste groep van de “Latemse School”, samen met o.a. Valerius de Saedeleer, George Minne en Jules de Praetere.

In 1909 vertrok hij naar Leuven, nadien naar Etterbeek (1912) en naar Tiegem (1913). Hij verbleef tijdens de eerste wereldoorlog in Groot-Brittannië.

Bij zijn terugkeer in 1919 vestigde hij zich eerst in Waregem, en later in Mechelen (1925), waar hij directeur van de stedelijke academie benoemd werd. Na een korte Antwerpse periode vond van de Woestijne een laatste woonplaats in Brussel. Hij overleed in Ukkel op 21 april 1947.

Van de aanvang af zette van de Woestijne zich af tegen het toen toonaangevende, door hem oppervlakkig geachte post-impressionisme. Introvert, melancholiek en religieus, zocht hij zijn werk meer inhoud te geven. Onder invloed van de Prerafaëlieten ging zijn vroege oeuvre de richting uit van het symbolisme. Na zijn vertrek uit Sint-Martens-Latem schilderde hij zeer fijne, bijna calligrafische doeken, duidelijk beïnvloed door de Vlaamse Primitieven. Vooral zijn portretten uit deze periode geven deze starende en verstilde indruk.

Tijdens zijn Britse periode evolueerde hij naar een waziger stijl, met overwegend grijsgroene tinten.

Na zijn terugkeer uit Groot-Brittannië evolueerde zijn ingetogen vroomheid naar een meer betogend expressionisme, waarbij zijn schilderwijze zorgvuldig bleef zoals voordien, maar waarbij hij zich meer en meer richtte op het benadrukken en het vervormen.

Werken van Gustave van de Woestijne

Octave Landuyt (1922-2024), kunstschilder

Octave Landuyt is geboren in Gent op 26 december 1922. Zoals vele Vlaamse kunstenaars die in de jaren 1920 geboren werden, uit Landuyt het drama en het leed dat hij tijdens de oorlog had ondergaan. Hij studeerde aan de Academie voor Schone Kunsten van Kortrijk, maar was vooral een autodidact. Naast de schilderkunst, legt hij zich ook toe op de keramische beeldhouwkunst, op de plastische kunsten, de gravure, het textieltekenen, het ontwerpen van juwelen, tapijten, meubelen en kostuums.

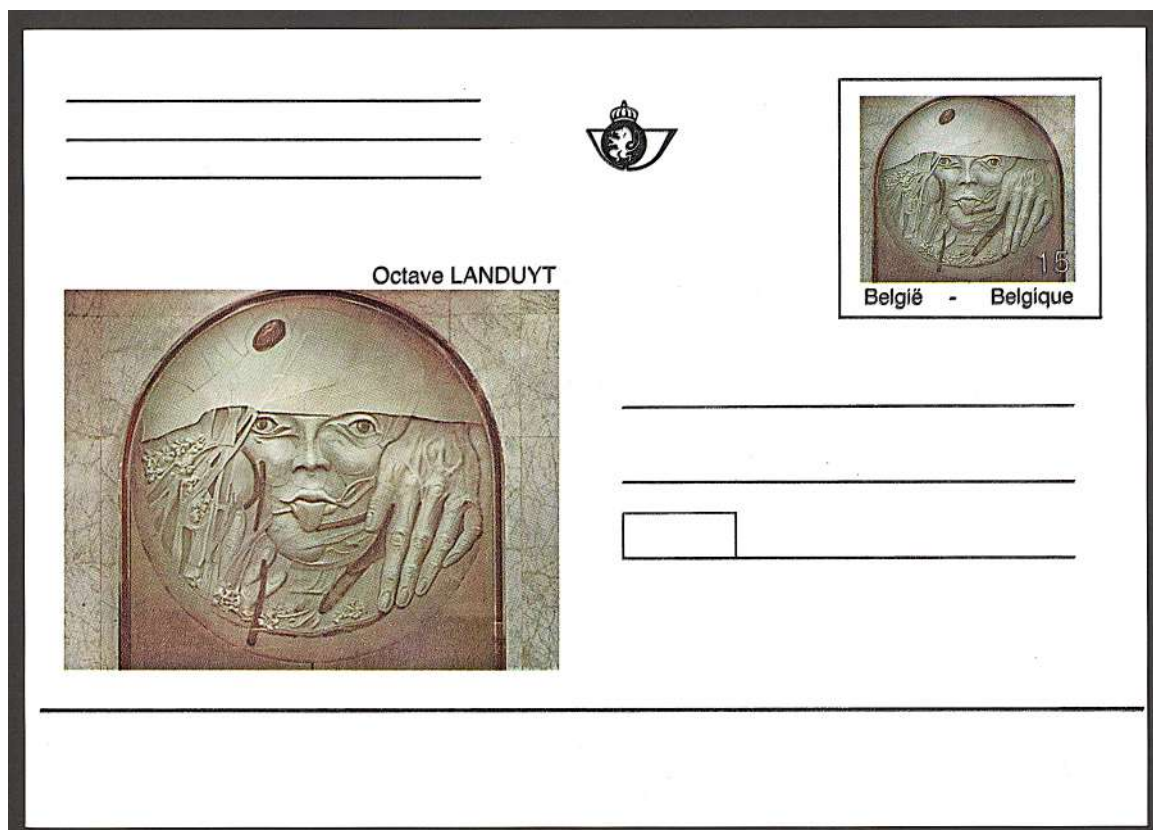
In zijn vroege werk, dat meestal tot het surrealisme wordt gerekend, worden micro-organismen, ongedierte, foetussen, dode wezens en ontluikend leven met gefascineerde belangstelling uitgebeeld. In zijn later werk krijgt het verworpen wezen of het mens-monster een steeds grotere plaats.

De expressiviteit van zijn schilderijen wordt geschraagd door oordeelkundig aangewende glazuurtechniek en clair-obscur. Zijn vormtaal is soms duidelijk beïnvloed door de kunst van Afrika, Polynesië en Midden-Amerika.

Hij heeft zich gevestigd in Heusden, waar hij op 5 augustus 2024 overleed, meer dan 101 jaar oud.

Werk van Octave Landuyt

Oscar Bonnevalle (1920-1993), tekenaar en postzegelontwerper

Oscar Bonnevalle is geboren in Gent op 16 februari 1920. Van in zijn prille jeugd was hij gefascineerd door tekenen en schilderen. In 1933 werd hij leerling aan de academie voor Schone Kunsten van Gent. In 1934 stapte hij over naar de Stedelijke Beroepsschool. Reeds in 1937 hield hij zijn eerste tentoonstelling in Gent.

Hij werkte als decorateur, eerst bij een binnenhuisarchitect, nadien bij een ontwerper van theaterdecors. Vanaf 1942 begon hij boeken te illustreren. Om te ontsnappen aan de opeising door de Duitsers werd hij als tekenaar opgenomen door de Tussengemeentelijke Maatschappij voor Waterbedeling der Vlaanderen. Hij zou in feite dertig jaar bij deze maatschappij blijven.

In 1946 sloot hij zich aan bij “La Mine souriante”, een vereniging die de meest bekende karikaturisten in België groepeerde.

Intussen ontwikkelde hij progressief een eigen stijl: exuberant, met een overkokende verbeelding, maar steeds fijn en geraffineerd. Zijn kunst besloeg portretten, landschappen, architectuur, sport, folklore, volkstypes. Geen thema ging zijn kunnen te boven.

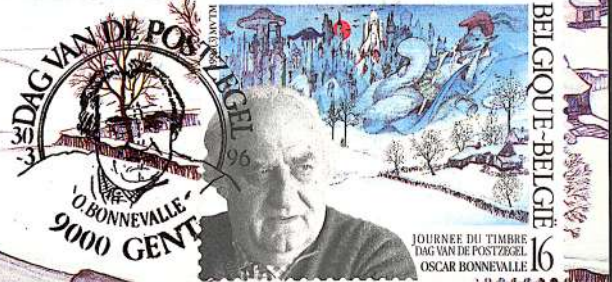
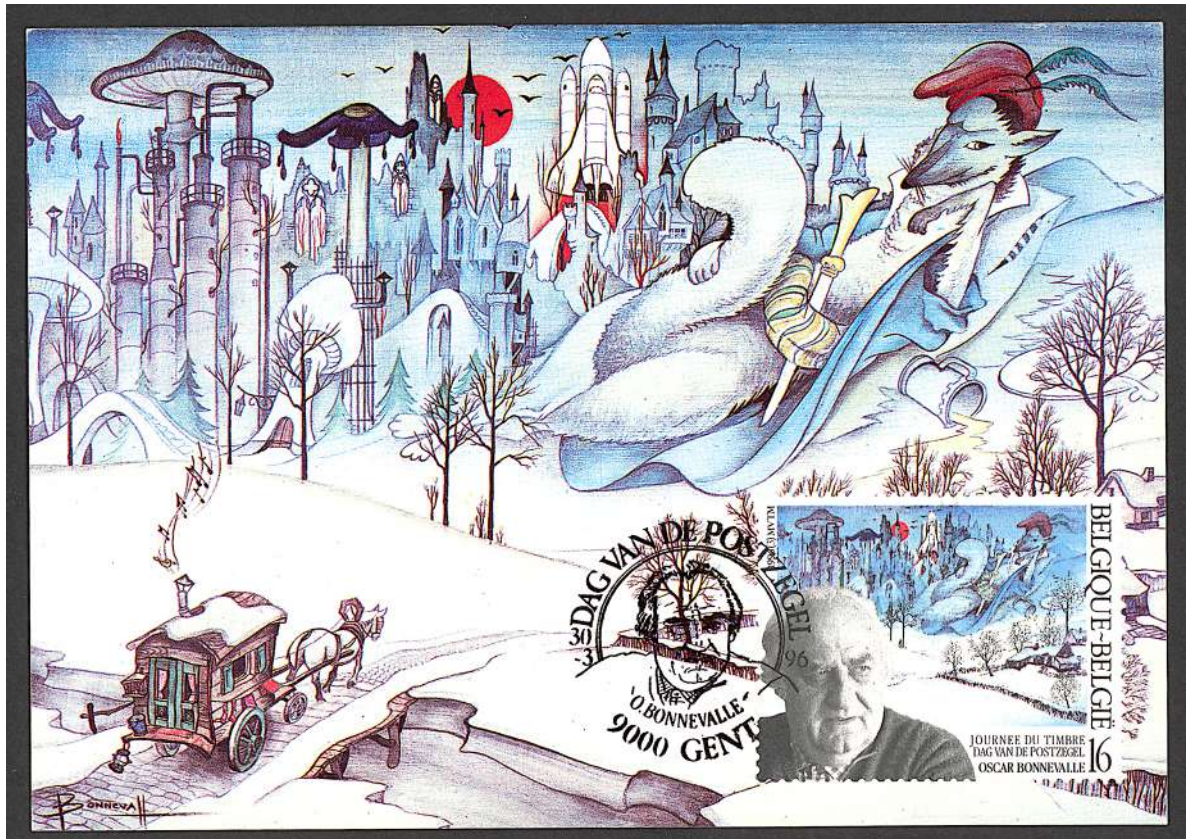
Hij was een onvermoeibaar reiziger, die van overal zijn indrukken in tekeningen en schilderijen omzette, met een feilloos scherp observatietalent en een bijzondere aandacht voor het detail (Parijs, het volledige Middellandse Zee-gebied, Zwart Afrika, Amerika, enz.).

In 1963 trad hij de wereld van de filatelie binnen: de eerste zegels door Bonnevalle ontworpen zijn de postzegels van 1963, voor de 350ste verjaardag van de Gentse Schermersgilde St. Michiel. In dertig jaar realiseerde Bonnevalle voor de filatelie een immens oeuvre: meer dan 150 postzegels voor België, maar ook ontelbare creaties voor Zaïre, Rwanda, Senegal, Mauretanië, Centraal-Afrikaanse Republiek, Dominica. Zijn ontwerpen werden beloond met ontelbare prijzen en onderscheidingen, waarvan de meest prestigieuze dateert van 1983: zijn velletje “Belgica ’82” werd uitgeroepen tot ‘s werelds mooiste filatelistische creatie van het jaar.

Spijts zijn beroemdheid bleef hij een ongekunsteld man, die leefde voor en door zijn werk, en die steeds het prototype gebleven is van de echte Gentenaar. Hij overleed in Gent op 20 februari 1993.

Een paar creaties in de typische stijl van Oscar Bonnevalle

Roa (1976–....), street art-kunstenaar

Roa is het pseudoniem van een street art-kunstenaar, die anoniem wenst te blijven. Hij schuwt elke publiciteit en mijdt elke vorm van contact met de media.

Hij is geboren in Gent rond 1976. Hij begon zijn carrière als street art-kunstenaar in Doel, dat een spookdorp geworden was, en in de verlaten Malmar-fabriek van Gent.

Zijn werken zijn meestal reusachtige afbeeldingen van dieren, in zwart en wit. De vacht of het verenkleed is altijd zeer gedetailleerd uitgewerkt en bestaat steeds uit een groot aantal fijne streepjes.

Hij verwierf internationale bekendheid in 2010, met een reusachtig konijn geschilderd op de zijgevel van een huis in Hackney, nabij Londen. Het stadsbestuur wenste dat deze muurschildering zou verwijderd worden, maar zowel de eigenaar als de bevolking wensten het werk te behouden, en uiteindelijk trok de gemeenteraad zijn beslissing in.

Dank zij deze bekendheid werd hij gevraagd om muurschilderingen aan te brengen in Australië (Fremantle: een reusachtige buidelmiereneter) en in de USA (Los Angeles), maar ook in Azië en Afrika.

In Gent heeft hij een groep konijnen geschilderd op een muur in de straat Tempelhof. Het is dit werk dat te zien is op de zegel in een reeks gewijd aan Street Art.

Werk van Roa in de steeg Tempelhof in Gent

Berlinde De Bruyckere (1964–....), beeldhouwster

Berlinde De Bruyckere is geboren in de volkswijk Muide in Gent in 1964. Zij volgde een opleiding monumentale kunsten aan St. Lucas, tot in 1986.

In haar oeuvre staat het menselijk lichaam steeds centraal. Aanvankelijk maakte ze “dekenmensen”: vervormde, gehavende lichamen met een deken op het hoofd. Dat deken was symbool zowel voor pijn en dood als voor troost. Zij ging verder in haar beeldhouwwerk met het boetseren van vervormde lichamen, zowel van mensen als van paarden.

Zij vertegenwoordigde België op de Biënnale van Venetië in 1999. Dit betekende haar internationale doorbraak, waarna ze zowel in België als in het buitenland talrijke bestellingen kreeg.

Een van haar belangrijkste werken bevindt zich in het *Flanders Fields museum* van Ieper. De dode paardenlichamen van dat werk staan symbool voor de verschrikkingen van de Eerste Wereldoorlog.

In 2013 vertegenwoordigde De Bruyckere een tweede maal België op de Biënnale van Venetië, waar ze opnieuw een groot succes oogstte.

Voor de postzegel van 2020 koos zij voor haar werk “*Het bed*”, omdat dit onderwerp op allerlei manieren te interpreteren is: het is een intieme plek, waar men het leven geeft, liefde bedrijft en dood gaat.

“*Het bed*”, van Berlinde De Bruyckere

Victor Horta (1861-1947), architect

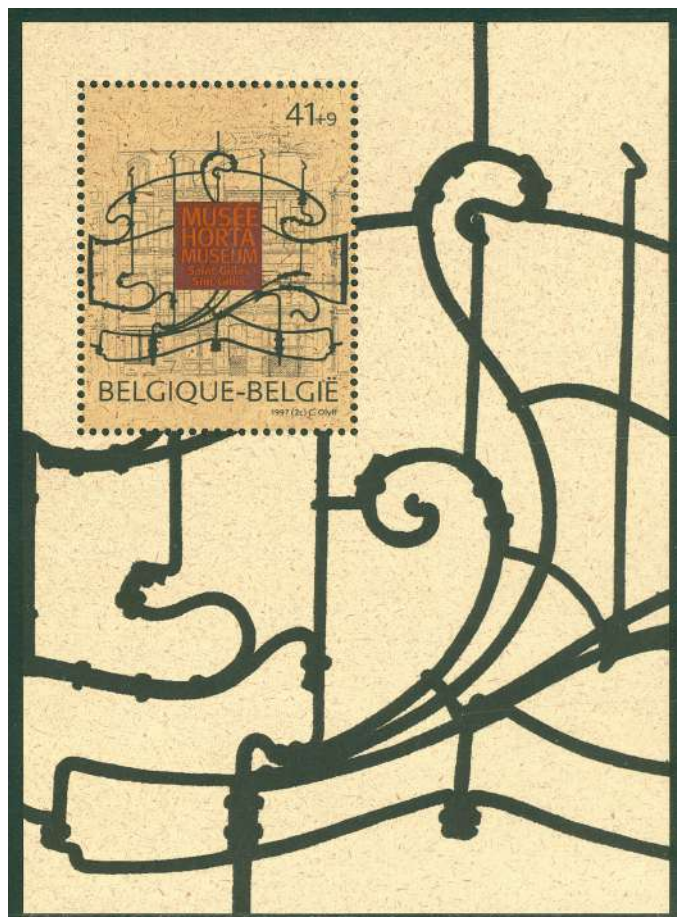
Victor Horta is geboren in Gent op 6 januari 1861. Na zijn studies architectuur begon hij zijn loopbaan als interieurontwerper in Parijs, waar hij het belang van de decoratieve kunsten en de binnenhuisarchitectuur ontdekte.

Hij keerde terug naar België, vestigde zich in Brussel en vervolmaakte zich aan de Academie voor Schone Kunsten. Hij knoopte nauwe banden aan met Paul Hankar, die net zoals Horta een sleutelfiguur van de Art-Nouveau werd, en met Alphonse Balat, de toenmalige hofarchitect van koning Leopold II. Hij ontwierp samen met Balat de koninklijke serres van Laken.

Hij ontwikkelde een typische stijl met gebogen lijnen. Deze stijl werd zeer gesmaakt, en Horta kreeg talrijke opdrachten van de gegoede bourgeoisie en van de overheden, voor luxueuze burgerwoningen, winkels en openbare gebouwen. Naast zijn typische decoratievormen ontwierp hij ook een gloednieuwe indeling van de interieurs, met niveauverschillen, bijzondere raampartijen, serres, trappenhuizen en glazen lichtkoepels.

Een aantal van Horta's gebouwen zijn verdwenen door afbraak (zoals het Volkshuis van Brussel, ontmanteld in 1965) of brand (zoals de Innovation van Brussel, afgebrand in 1967), maar gelukkig worden talrijke Horta-gebouwen nu opgenomen in de lijst van geklasseerde monumenten, zoals het Paleis voor Schone Kunsten van Brussel, het Belgisch Centrum voor het Beeldverhaal (musée de la bande dessinée), het Horta-museum, het Autrique-huis en het Hotel Solvay. Sommige van zijn burgerwoningen zijn opgenomen in het UNESCO werelderfgoed.

Hij overleed in Brussel op 8 september 1947.

George Minne (1866-1941), beeldhouwer

George Minne is geboren in Gent op 30 augustus 1866. Hij studeerde aan de academie voor Schone Kunsten van Gent. In 1890 exposeerde hij bij "Les XX" in Brussel, en het jaar daarop werd hij zelf lid van de groep "Les XX".

Zijn eerste belangrijke werken zijn boekillustraties voor zijn vrienden Charles van Lerberghe, Emile Verhaeren en Maurice Maeterlinck.

Van 1895 tot 1899 woonde hij in of rond Brussel, en in 1899 vestigde hij zich in Sint-Martens-Latem.

Tijdens de oorlogsjaren verbleef hij in Wales. Voor en na de eerste wereldoorlog was hij leraar aan de academie voor Schone Kunsten van Gent.

In 1931 werd hij met de titel van baron in de adelstand verheven. Hij overleed in Sint-Martens-Latem op 18 februari 1941.

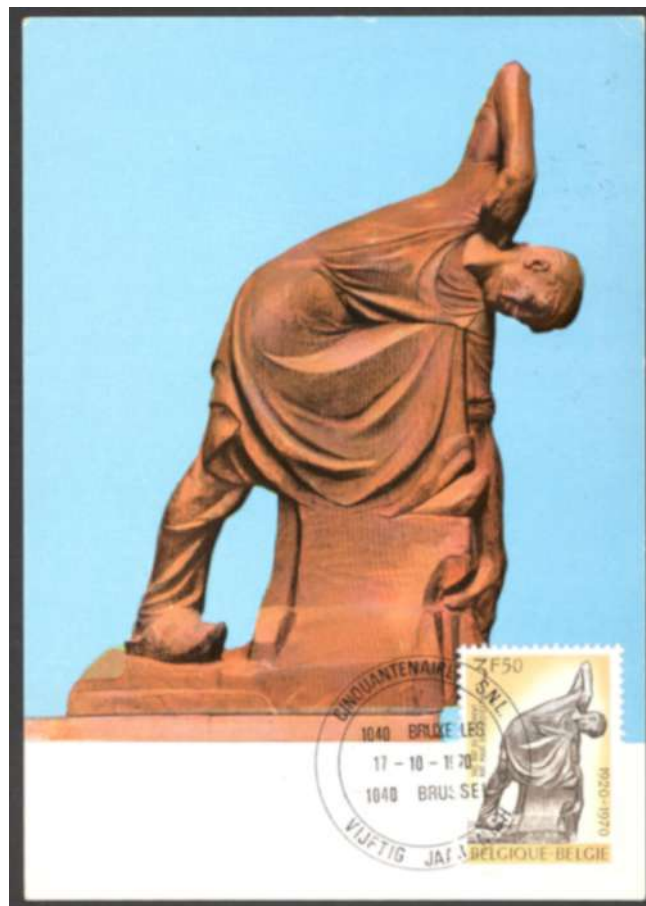
Aanvankelijk werd zijn beeldhouwwerk gekenmerkt door sobere vormen, waarbij de drang naar symbolische waarden sterker is dan de binding met de realiteit. De beelden uit zijn eerste periode vertonen een typische frêle lichaamsbouw, waarbij de schoonheid verbonden lijkt met melancholie, kwetsbaarheid, onvolwassenheid en eenzaamheid.

Juist voor de eerste wereldoorlog legde hij zich toe op de realistische uitbeelding van stoere menselijke figuren, daarna keerde hij terug tot zijn oorspronkelijke austeriteit. Enkele thema's domineren: staande, knielende of dragende jongelingen, badenden, moeder-en-kindfiguren.

Tot zijn bekendste werken behoren de "Fontein der geknielden", waarvan verschillende uitvoeringen bestaan (waaronder één op het Emile Braunplein in Gent, en één bij het senaatsgebouw in Brussel) en het gedenkteken van Georges Rodenbach in Gent.

Werken van Georges Minne

"De Metser", Museum voor Schone Kunsten, Brussel

Jozef Cantré (1890-1957), beeldhouwer en houtsnijder

Jozef Cantré is geboren in Gent op 26 december 1890. Net als zijn broer Jan-Frans kreeg hij zijn artistieke opleiding aan de Gentse Academie. Na zijn academiejaren werkte hij in de jaren 1905-1912 samen met Gustave De Smet, Frits van den Berghe en Albert Servaes, ook al behoorde hij strikt genomen niet tot de tweede Latemse groep.

Omwille van zijn activisme tijdens de eerste wereldoorlog vluchtte hij naar Blaricum, in Nederland. Vlaanderen sluimerde dan nog in het impressionisme, terwijl in Nederland het klimaat reeds ontvankelijk was voor expressionisme, kubisme en futurisme. Net zoals veel andere Vlaamse kunstenaars die naar Nederland uitgeweken waren, profiteerde Cantré van dit klimaat. Hij evolueerde naar het expressionisme, al bleef hij toch werken in de schaduw van Gustave De Smet en Frits van den Berghe.

In 1930 was hij terug in Gent, waar hij “stadsbeeldhouwer” werd. Zijn beroemdste werk is zonder twijfel het monumentale, expressionistische beeld “Edward Anseele toont de te volgen weg”, aan het Zuid in Gent. Het beeld van “Eedje”, zoals de Gentenaars het noemen, toont de socialistische voorman met geheven arm naar de toekomst gericht, het volk beschermend tegen zijn lichaam gedrukt. Andere gekende beelden van Cantré zijn:

- Het grafmonument van René de Clercq, thans in Deerlijk.
- De buste van Karel van de Woestijne, vroeger in het Gentse Albertpark, waar het ontvreemd werd.
- “De Communicatiemedia” aan het postgebouw van Oostende.
- Het beeld van Peter Benoît in Harelbeke.

In zijn laatste jaren was zijn vormsterkte flink verzwakt: Cantré had zich duidelijk in het succes en de burgerlijkheid verloren.

Jozef Cantré was ook een getalenteerd houtsnijder: na de eerste wereldoorlog maakte hij deel uit van de “Vijf”, die de Vlaamse houtgraveerkunst renoveerden, samen met Frans Masereel, Joris Minne, Henri Van Straten, en zijn eigen broer Jan-Frans Cantré.

Nochtans is het misschien in zijn typografisch werk dat Cantré het maximum van zijn kunnen gelegd heeft: illustraties, lettertypes, omslagen, vignetten, vormgeving. Hij was van 1940 tot 1946 lesgever “Moderne typografie en illustratie van het boek” aan het Hoger Instituut voor Architectuur en Sierkunsten in Brussel, en van 1941 tot 1957 lesgever in de houtsnijkunst aan het Plantin-genootschap in Antwerpen.

Jozef Cantré stierf in Gent op 29 augustus 1957.

*“Edward Anseele toont de te volgen weg”,
in Gent*

Standbeeld van Peter Benoit, in Harelbeke, door Jozef Cantré

Pieter Antoon Verschaffelt (1710-1793), beeldhouwer en architect

De Engelenburcht van Rome, met de aartsengel Michaël van Verschaffelt

Pieter Antoon Verschaffelt is geboren in Gent op 8 mei 1710. Na zijn opleiding in Gent in het atelier van zijn grootvader vervulde Verschaffelt zich in Brussel, Parijs en Rome. In 1748 kreeg hij de opdracht het beschadigde beeld van de aartsengel Michaël op de Engelenburcht in Rome te vervangen. In 1752 verbleef hij in Londen. Van daar werd hij naar Mannheim ontboden om er hofbeeldhouwer te worden in dienst van keurvorst Karl Theodor von der Pfalz.

Tot zijn eerste opdrachten behoorde de decoratie van de tuinen van het kasteel van Schwetzingen. Hiervoor creëerde hij de herten- en rivierengroep die nu nog blikvangers zijn van het park. Verschaffelt stichtte in 1756 in Mannheim een kunstacademie waarvan hij tot zijn overlijden directeur bleef.

Hij overleed in Mannheim op 5 juli 1793.

Hij ontwierp o.a. in Mannheim de Jezuïetenkerk, het Arsenaal en het Paleis Bretzenheim, evenals de bedevaartskerk Maria Hemelvaart in Ludwigshafen-Oggersheim.

Het bekendste werk van Verschaffelt: de aartsengel Michaël, boven op de Engelenburcht van Rome

Gustave Ladon (1863-1942), glazenier

Een van de Kerstzegels van 2019 toont een detail van een glasraam uit de collegiale kerk Onze-Lieve-Vrouw van Dinant. Op de zegel zien wij de geboorte van Christus: het is slechts één element uit een groot glasraam dat talrijke Bijbelse taferelen toont.

Het glasraam is een werk van de Gentse glazenier Gustave Ladon. Hij is geboren in Gent op 13 augustus 1863. Hij richtte in zijn geboortestad een eigen atelier op voor glas-in-loodkunst. Hij werkte in neogotische stijl, en maakte hoofdzakelijk voor talrijke kerken grote glasramen versneden door monelen. Door de hoge technische kwaliteit van de uitgevoerde werken en de geraffineerde tekenstijl verwierf het atelier van Gustave Ladon vrij snel een grote bekendheid en groeide het uit tot één van de belangrijkste van Vlaanderen.

Tussen 1896 en 1907 werkte hij voor de collegiale kerk Onze-Lieve-Vrouw van Dinant. Hij overleed in Gent op 23 juni 1942.

Het grote glasraam van Dinant

Het detail ervan, gebruikt voor de zegel

Karel van de Woestijne (1878-1929), letterkundige

Karel van de Woestijne is geboren in Gent op 10 maart 1878. Hij was afkomstig uit de gegoede verfranste Gentse burgerij. Hij studeerde eerst aan het Koninklijk Atheneum van Gent, en volgde nadien als vrij student colleges Germaanse filologie aan de Rijksuniversiteit van Gent.

In 1900 ging hij met zijn broer Gustave in Sint-Martens-Latem wonen. Hij verbleef er tot 1906, met een korte onderbreking tussen 1904 en 1905. Hij werd er bevriend met impressionistische schilders als Albijn van den Abeele, George Minne en Valerius de Saedeleer.

In 1906 werd hij in Brussel, waar hij tot 1920 woonde, correspondent van de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, wat hij tot zijn dood bleef. Hij werd in 1911 benoemd tot ambtenaar bij het ministerie van Kunsten en Wetenschappen, en werd er Nederlandstalig kabinetssecretaris van minister Jules Destrée, die hem in 1920 benoemde tot docent aan de Rijksuniversiteit van Gent. Hij werd er belast met de cursussen inleiding tot de literaire kritiek en geschiedenis van de Nederlandse letterkunde.

Van 1920 tot 1926 woonde hij in Oostende, en daarna, tot aan zijn dood, in de villa "La Frondaie" in Zwijnaarde. Hij overleed in Zwijnaarde op 23 augustus 1929.

Hij maakte deel uit van de tweede generatie van medewerkers aan het tijdschrift *Van Nu en Straks*. Zijn oeuvre bezit een neo-romantisch en symbolistisch karakter, eerst overwegend sensualistisch, daarna ascetisch-mystiek.

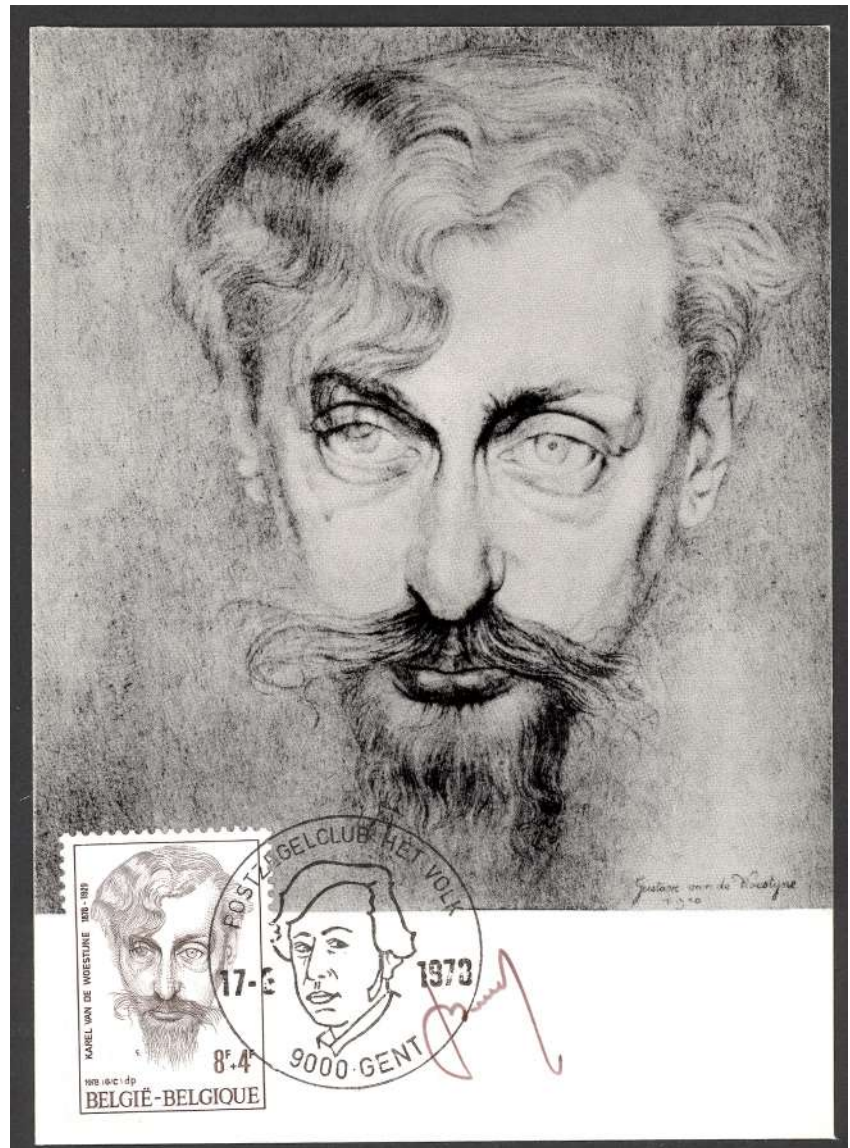
Voorbeelden van zijn eerste periode zijn de dichtbundels "Het vader-huis" en "De gullen schaduw". Tot zijn tweede, spiritualistische periode behoren de bundels "God aan zee" en "Het bergmeer".

Ook zijn epische poëzie en zijn proza getuigen van het voor van de Woestijne zo karakteristieke dualisme van geest en zinnen.

Heel zijn werk past in de geest van de Westeuropese decadente, symbolistische fin-de-siècle literatuur, geklemd tussen enerzijds de 19de eeuwse deterministische en positivistische beschaving in verval en anderzijds de poging tot vernieuwing van het geestesleven op ascetische, neo-mystieke grondslag van het begin van de 20ste eeuw.

Karel van de Woestijne 1878-1929

Maurice Maeterlinck (1862-1949), schrijver

Maurice Maeterlinck is een franstalig auteur van Vlaamse afkomst. Hij is geboren in Gent op 29 augustus 1862. Hij stamde uit een rijke Gentse familie, en hij bracht zijn jeugd door in Gent en in Oostakker.

Hij studeerde rechten in Gent, en werd er advocaat. Nochtans pleitte hij weinig: hij legde zich vooral toe op de letterkunde.

Hij raakte sterk onder de invloed van de Parijse auteurs die de strekking van het symbolisme in die periode deden zegevieren: Mallarmé, Villiers de l'Isle-Adam, Saint-Pol Roux. Zijn eerste werken waren dan ook symbolistische dichtbundels:

- "Serres chaudes" (1889)
- "Douze chansons" (1896)

Het is nochtans als toneelschrijver dat hij zijn grootste bekendheid verwierf:

- "La Princesse Maleine" (1889)
- "L'Intruse" (1890)
- "Pelléas et Mélisande" (1892)
- "Aglavaine et Sélysette" (1896)
- "Mona Vanna" (1902)
- "L'Oiseau bleu" (1908)
- "Marie-Magdeleine" (1913)

In al die werken bleef hij trouw aan het symbolisme, dat in tegenstelling staat tot het naturalisme. De symbolisten keren zich tegen elke wetenschappelijke visie op de wereld, zijn anti-conformistisch en anti-academisch. Hun voornaamste doel is niet "vertellen", maar "suggereren", oproepen met het woord wat zich in het onderbewustzijn afspeelt. Deze manier van schrijven maakt het lezen van Maeterlinck's werken nu nog moeilijk genietbaar, maar hij is in elk geval een mijlpaal in de Franse toneelkunst.

Voor zijn literair oeuvre kreeg hij in 1911 de Nobelprijs voor letterkunde.

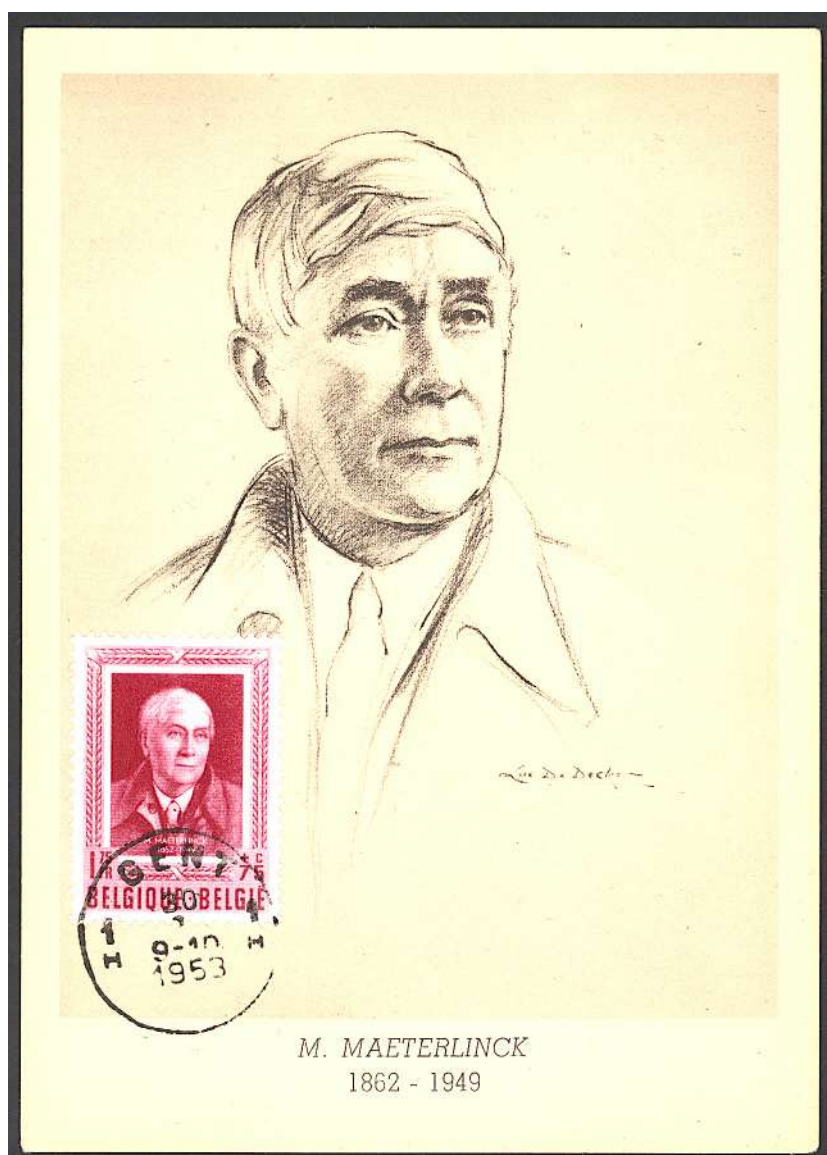
Na de eerste wereldoorlog verschenen niet veel werken meer van hem:

- een paar toneelwerken, zoals:
 - "Le Miracle de Saint Antoine" (1920)
 - "La Puissance des morts" (1926)
- een paar filosofische werken, zoals:
 - "Le Grand Secret" (1921)

Daarnaast schreef Maeterlinck ook een paar bekende boeken over de natuur:

- "La Vie des abeilles" (1901)
- "La Vie des termites" (1926)

Maurice Maeterlinck overleed in Nice op 6 mei 1949. Zijn naam wordt nu nog het meest geciteerd in verband met zijn “Pelléas et Mélisande”, dank zij de bekende muzikale bewerking van Claude Debussy.

Johan Daisne (1912-1978), schrijver

Johan Daisne, pseudoniem van Herman Thiery, is geboren in Gent op 2 september 1912. Van 1926 tot 1930 bezocht hij het Koninklijk Atheneum. Na een onderbreking door ziekte studeerde hij economie en Slavische talen aan de Gentse universiteit, waar hij in 1936 promoveerde tot doctor in de handelswetenschappen.

Hij bezocht Engeland, de Scandinavische landen en Rusland. Na zijn legerdienst was hij eerst studiemeester aan het atheneum van Gent, daarna adjunct-directeur bij de Landsbond der Bouwbedrijven.

Na de oorlog was hij van 1945 tot 1977 hoofdbibliothecaris van de Genste stadsbibliotheek en parttime leraar.

Hij debuteerde met poëzie, nl. met “Verzen” uit 1935. Zijn gedichten zijn eenvoudig en romantisch, en stralen een deugddoende menselijkheid uit.

Het is echter vooral als romanschrijver dat hij beroemd werd. Als romanschrijver introduceerde Johan Daisne het magisch-realisme in de Nederlandstalige literatuur. Het magisch-realisme wil de wereld en het leven weergeven als een onverbreekbare eenheid van realiteit en droom, die tevens een bovenzinnelijke dimensie bezit. Zijn eerste roman “De trap van steen en wolken” uit 1942 getuigt reeds hiervan.

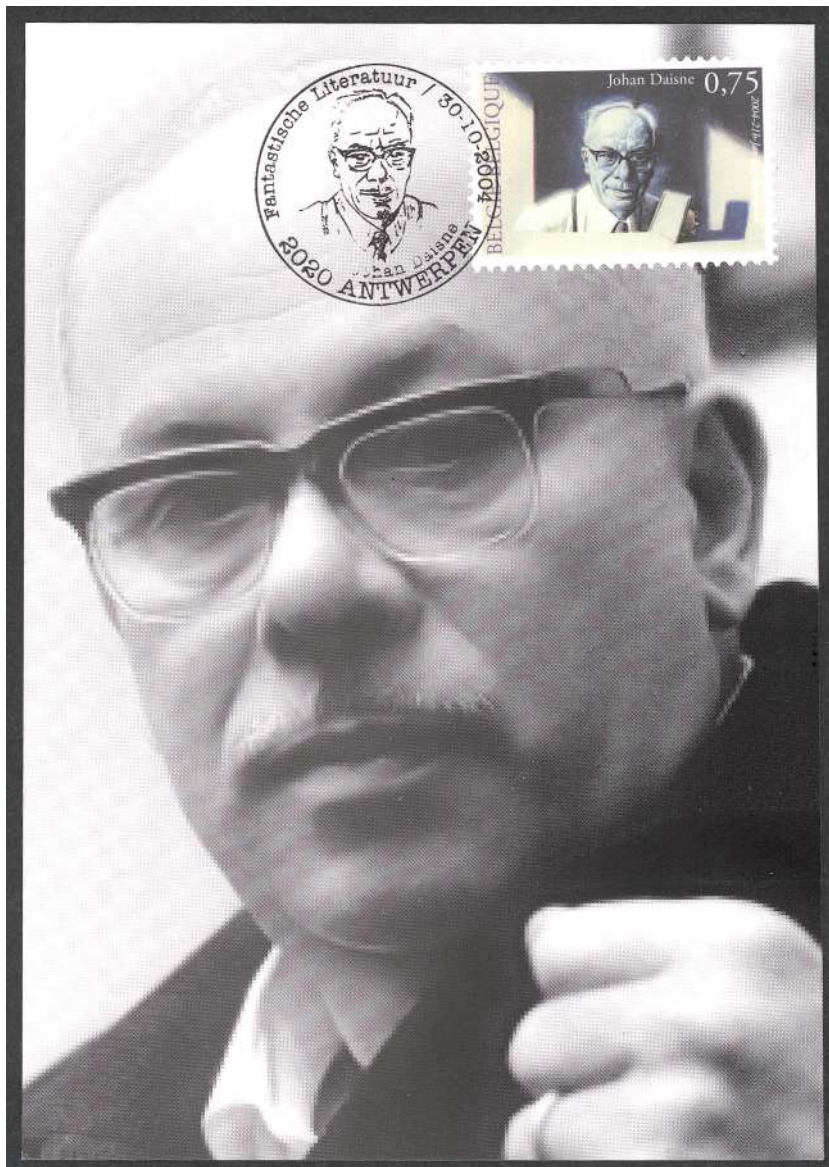
Hoogtepunten zijn “De man die zijn haar kort liet knippen” (1947), waarin de auteur als het ware zijn levensvisie bloot geeft, en “De trein der traagheid” (1953). In zijn meeste werken speelt het autobiografische trouwens een grote rol, zo ook in “De neusvleugel der muze”, verschenen in 1959, en in “Hoe schoon was mijn school” uit 1961, waarin hij herinneringen uit zijn lerarentijd ophaalt.

Johan Daisne was ook actief op journalistiek vlak. Selecties uit zijn journalistiek werk verschenen o.a. in “Met een inktvlek geboren” uit 1961.

Hij schreef ook filmscenario's en toneelstukken. De filmkunst speelde een belangrijke rol in het leven en het werk van de schrijver, en het filmfestival van Knokke lag hem nauw aan het hart. Hij schreef een viertalig “Filmografisch lexicon der wereldliteratuur” in drie delen. Door sommigen wordt dit zijn levenswerk genoemd.

De meeste van zijn romans werden vertaald in meerdere Europese talen en zijn hoofdwerken werden verfilmd.

Johan Daisne stierf in Gent op 9 augustus 1978.

Jean Ray (1887-1964), schrijver

Jean Ray, pseudoniem van Raymond Jean de Kremer, is geboren in Gent op 8 juli 1887. Hij begon reeds op zijn twintigste te schrijven, in de eerste plaats omdat hij zijn diploma aan de normaalschool niet behaalde.

Aanvankelijk was hij een obscuur kantoorbediende bij de gemeentelijke overheid, maar hij is erin geslaagd om zijn fantasierijke en avontuurlijke personages te verwarren met zijn eigen bestaan: hij hield vol dat hij zeeman was geweest, of dierentemmer, of nog smokkelaar op de “Rhum Row” tijdens de prohibitie in de U.S.A.

In 1925 publiceerde hij “Les Contes du Whisky”, waarin hij met een ongebreidelde fantasie de louche havenpopulatie beschreef.

Na een periode van gevangenschap wegens verduistering publiceerde hij om den brode “Les Aventures d’Harry Dickson”, korte detectiveromans met Sherlock Holmes en Watson als model.

In 1929 bood hij zijn diensten aan bij de paters Norbertijnen van Averbode, en uit die samenwerking ontstonden ontelbare kleine meesterwerken in de reeks *Vlaamse Filmkes*, korte verhalen die door de jeugd hartstochtelijk verslonden werden. Hier gebruikte Jean Ray de pseudoniem John Flanders.

Tijdens de tweede wereldoorlog ging hij samenwerken met een schrijversvereniging, “Les Auteurs Associés”, en hij publiceerde dan vijf boeken, waaronder de meesterwerken “Le Grand Nocturne” en “Malpertuis”.

Vanaf 1954 maakten de liefhebbers van de fantastische literatuur kennis met hem in het tijdschrift *Fiction*.

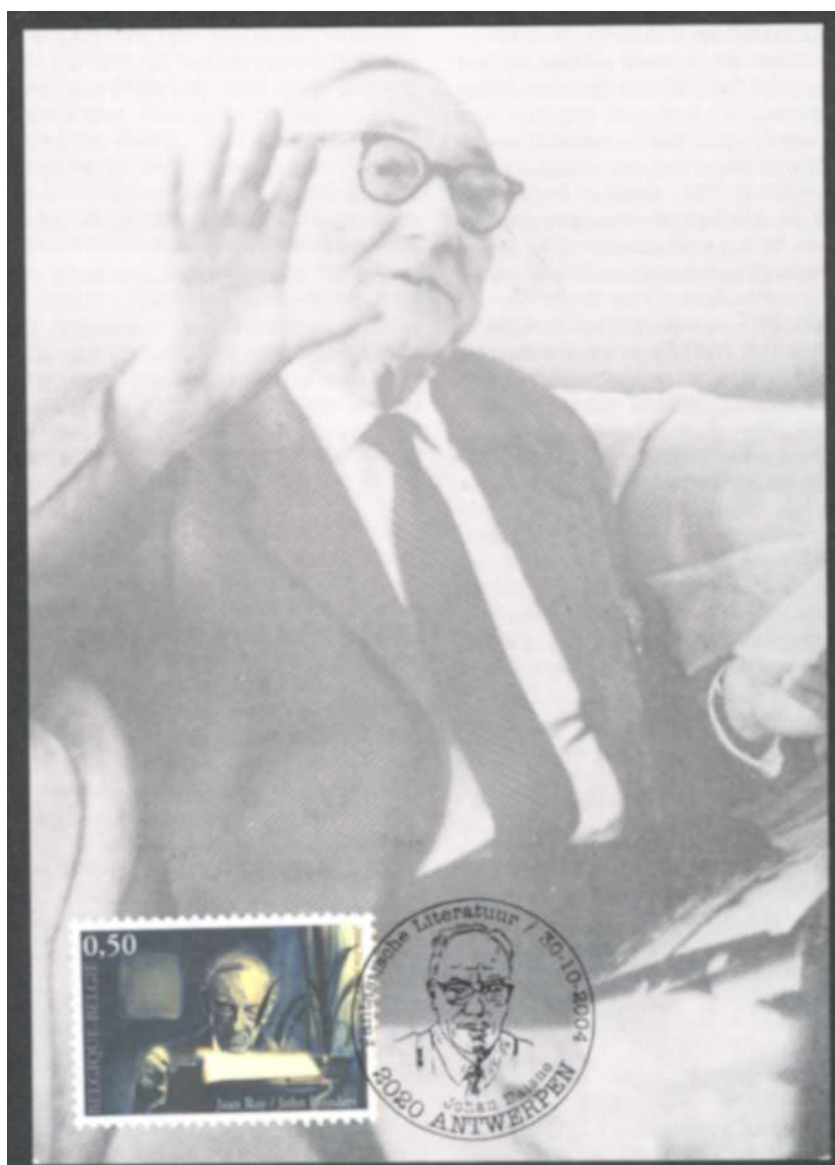
Het echte succes kwam echter pas op het einde van zijn leven, toen de uitgeverij Marabout zijn verzamelde werken opnieuw begon uit te geven.

Toch heeft hij niet lang van zijn succes kunnen genieten: hij stierf in Gent op 17 september 1964.

Hij is een van de uiterst zeldzame schrijvers die erin geslaagd is zijn lezers te boeien zowel in het Nederlands als in het Frans: hij gebruikte beide talen met een zelden geziene virtuositeit, waardoor hij de onbetwiste meester van de fantastische literatuur geworden is.

“Malpertuis”, film van Harry Kümel, naar een roman van Jean Ray

Romain Deconinck (1915-1994) schrijver en acteur

Romain Deconinck is geboren op 7 december 1915 in Gent. Hij groeide op in de volksbuurten van Gent, en al heel jong schreef hij toneelstukjes.

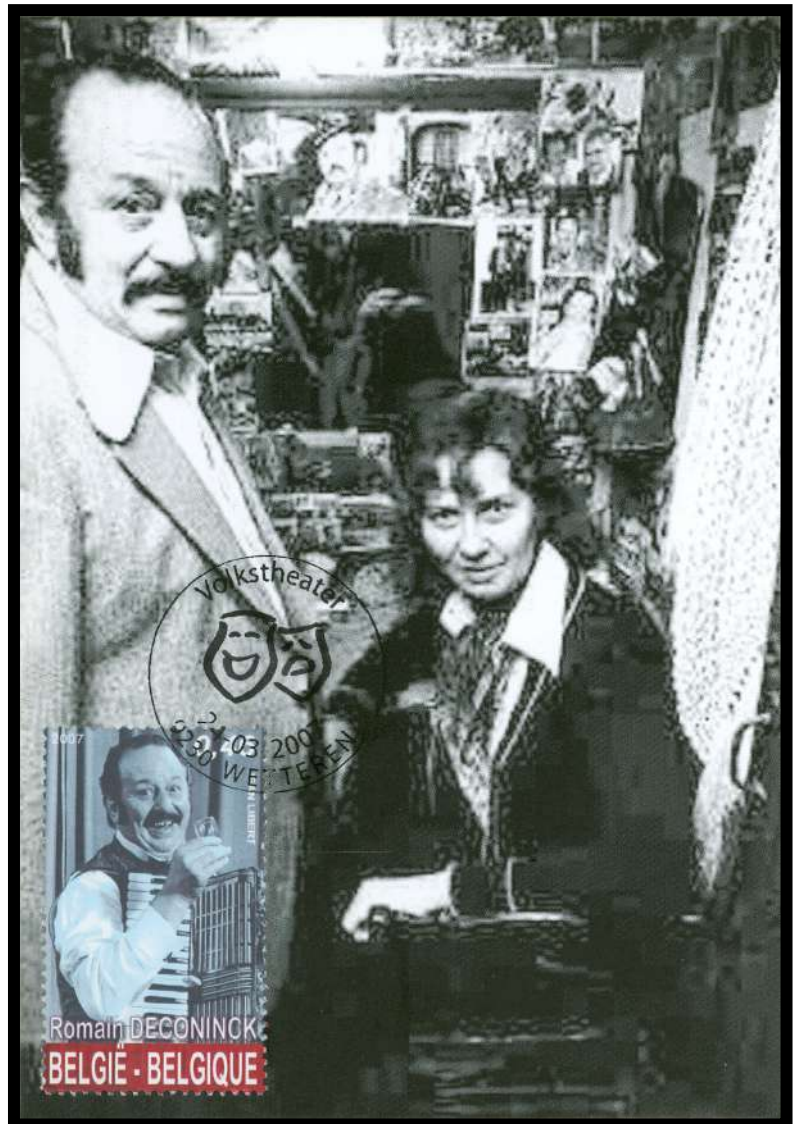
Hij was zeer polyvalent: acteur, zanger, komiek, regisseur en conferencier. Hij wordt gezien als één van de boegbeelden van het Vlaamse volkstheater. Bij het grote publiek was hij vooral bekend omwille van zijn samenwerkingen met Gaston Berghmans en Leo Martin (het duo “Gaston & Leo”).

Hij begon in de jaren 1950 met burleske revues, die hij in de loop der jaren geleidelijk tot volwaardige stukken uitbreidde. De Gentse Minardschouwburg stond bekend als de vaste stek van zijn gezelschap, “Romain Deconinck en zijn beren” genoemd. Hij schreef, regisseerde en speelde zelf.

Zijn toneelstukken waren voor de overgrote meerderheid volkse komedies, af en toe met een thriller afgewisseld. Deconinck richtte zich op een zo breed mogelijk publiek: de humor moest eenvoudig zijn, en het stuk diende steeds toegankelijk te blijven. De acteurs van het gezelschap waren eveneens amateurs. In totaal schreef hij ruim 120 verschillende toneelstukken. Tot de bekendste behoren “Bij Tante Wanne” en “Dag Katrien”. Sommige zijn in het min of meer vaste repertoire van het volkstoneel opgenomen.

Deconinck speelde mee in de films “Mira”, “Help, de dokter verzuipt” en “Dr. Pulder zaait papavers” en hij regisseerde de zeer populaire tv-series “Slisse en Cesar” en “De Kolderbrigade”. In de Urbanusfilm “Koko Flanel” speelde hij Urbanus' vader.

Hij overleed in Gent op 1 december 1994.

Christine D'Haen (1923-2009), schrijfster

Christine D'Haen is een Vlaamse dichteres. Zij is geboren op 25 oktober 1923 in Sint-Amandsberg, deelgemeente van Gent.

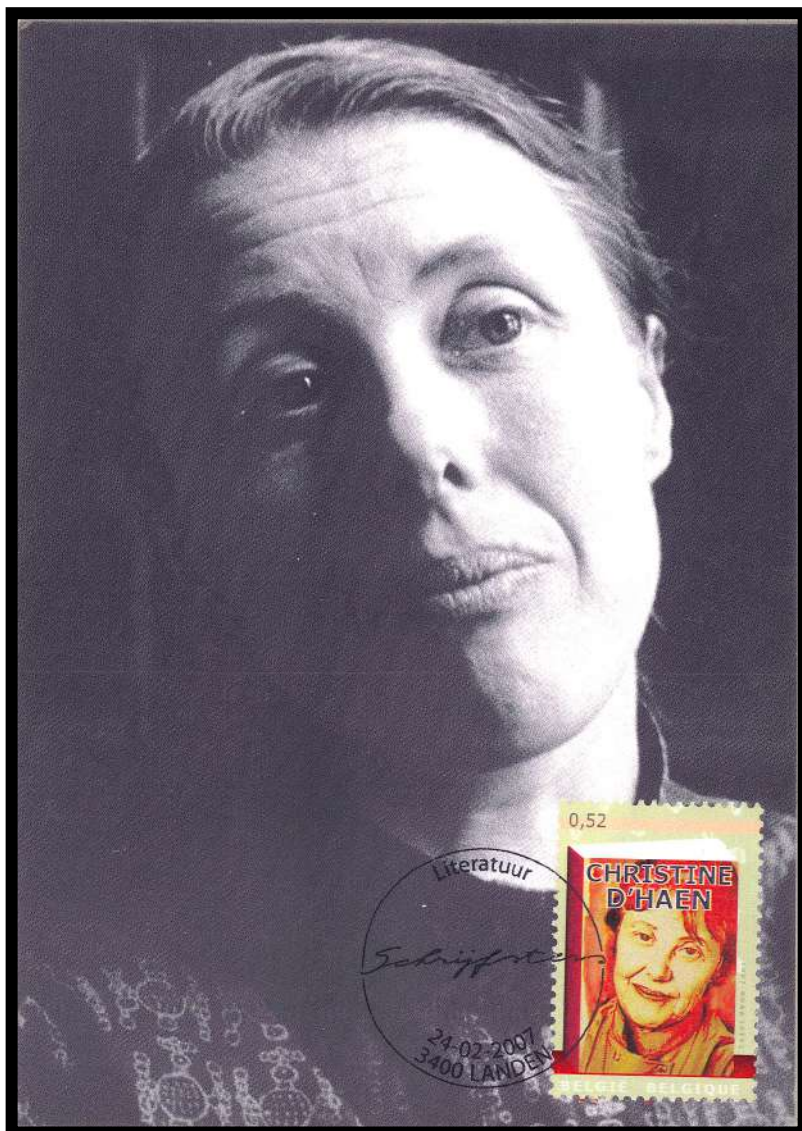
Zij studeerde Germaanse filologie. Na haar licentiaat werd zij lerares in Brugge en aldaar werkzaam bij het Gezelle-archief. Als dichteres debuteerde zij in het tijdschrift *Dietsche Warande & Belfort* met het verhalend gedicht "Abailard en Heloys" in 1948. Enkele jaren nadien publiceerde zij in het *Nieuw Vlaams Tijdschrift* een reeks door de oude letteren en mythologie geïnspireerde en gestoffeerde gedichten, waarvoor haar door de redactie de Arkprijs van het Vrije Woord (1951) werd verleend. Deze en andere gedichten liet zij drukken samen met enkele van haar Gezellevertalingen in het Engels, doch de bundel werd niet in de handel gebracht.

In 1958 verscheen in Nederland een uitgave van haar "Gedichten 1946-1958". Voor dit werk werd haar door de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde de Lucy B. & C.W. van der Hoogtprijs toegekend (1960).

Door haar sterk gemaniëreerde verzen neemt D'Haen een vrij geïsoleerde positie in in de Nederlandse poëzie. Zij staat daar tussen neoclassicisme en experiment in. Bovendien onderscheidt zij zich van de meeste Vlaamse dichters door de intellectuele en culturele achtergrond van haar werk.

In 1992 ontving Christine D'haen de Prijs der Nederlandse Letteren. En de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde heeft haar in 2007 de Henriëtte de Beaufortprijs toegekend voor haar autobiografie "Uitgespaard zelfportret".

Zij overleed in Brugge op 3 september 2009.

Jacob Obrecht (1457 of 1458-1505), toondichter

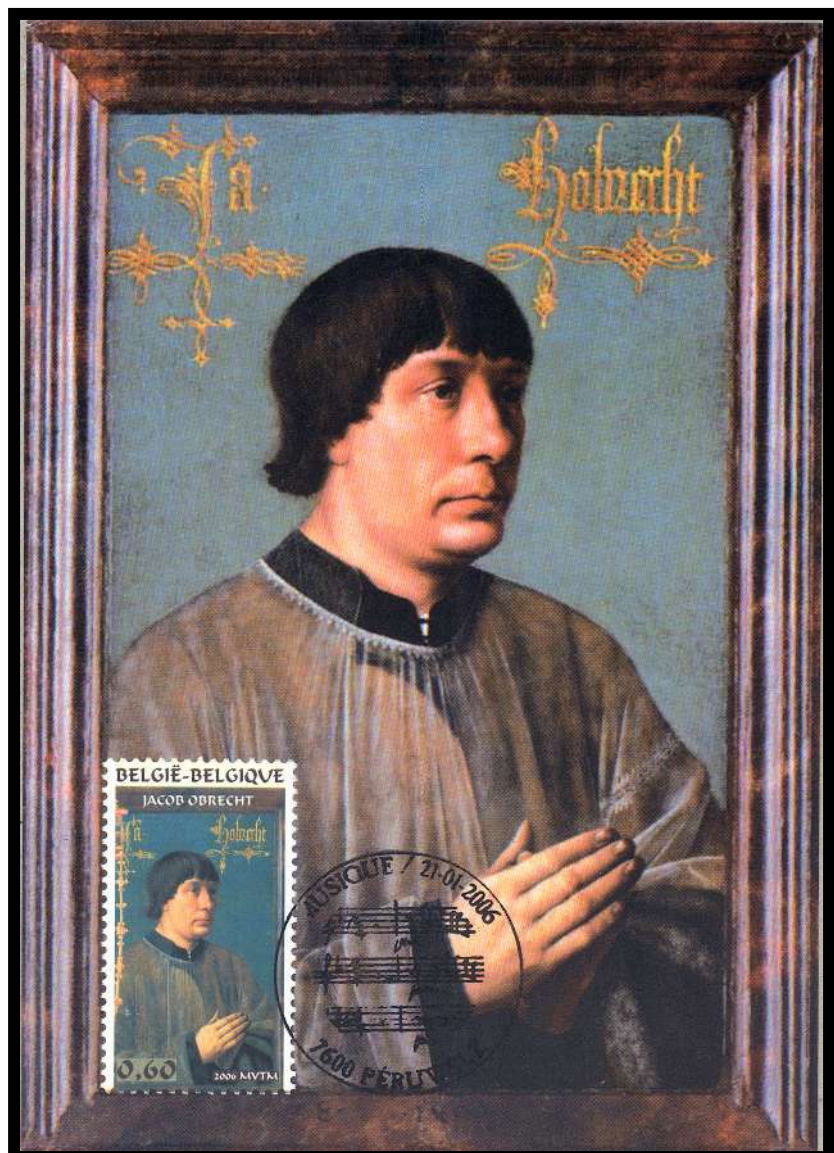
Jacob Obrecht is geboren in Gent in 1457 of 1458. Alhoewel de biografische gegevens schaars en onnauwkeurig zijn, weten wij dat hij de zoon was van de Gentse stadstrompettist Willem Obrecht.

Hij studeerde theologie en werd tot priester gewijd. Vanaf 1479 verbleef hij in Bergen op Zoom, waar hij koorleider was bij de St. Gertrudekerk.

In 1484 werd hij aangesteld als leraar aan de zangschool van de kathedraal van Cambrai. Daarna werd hij benoemd als zangmeester in Brugge.

Zijn gehele leven is een opeenvolging van reizen en korte verblijven, met telkens beperkte betrekkingen als koormeester, zangleraar of toondichter, in Brugge, Antwerpen, Frankrijk, Bergen op Zoom en het Italiaanse Ferrara, waar hij probeerde in de gunst van de familie d'Este te komen. Hij stierf aan de pest in Ferrara in de zomer van 1505.

Hij schreef vooral kerkelijke muziek: missen en motetten. Daarnaast zijn er nog enkele wereldlijke liederen bekend. Hij was een volgeling van Johannes Ockeghem, en werd een van de toonaangevende vertegenwoordigers van de Vlaamse polyfonie van de late middeleeuwen en de vroege renaissance. In zijn werken gebruikte hij meestal de “cantus firmus” techniek, waarbij rond een gekende melodie de andere stemmen in polyfone compositie zijn geschreven.

Pierre Chrétien Degeyter (1849-1932), toondichter

*C'est la lutte finale,
Groupons-nous, et demain,
L'Internationale
Sera le genre humain!*

Dit is de originele tekst van het refrein van de *Internationale*. De tekstdschrijver ervan is de Franse chansonnier Eugène Pottier.

Eugène Pottier is geboren in 1816 als arbeiderszoon. Reeds in zijn jeugd schreef hij “linkse” teksten. In 1864 trad hij toe tot de “Mouvement Ouvrier”. Tijdens de Parijse Commune (18 maart - 28 mei 1871) was hij verkozen in de “Conseil de la Commune”, en hij zetelde er in de “Commissie van de federatie der kunstenaars”. Na de Commune werd hij gezocht door de winnende “Versaillezen” van Thiers, maar hij kon onderduiken in Parijs. Het is in deze sombere periode dat hij de tekst schreef van de *Internationale*:

*Debout, les damnés de la terre,
Debout, les forçats de la faim...*

Hij kon uit Frankrijk ontsnappen, emigreerde naar Engeland, en later naar de Verenigde Staten. Na de amnestie mocht hij terugkeren naar Frankrijk, waar hij in 1887 stierf in grote armoede.

De Belgische bijdrage in de *Internationale* is de muziek: zij werd gecomponeerd door de Belg Pierre Chrétien Degeyter.

Hij is geboren in Gent op 8 oktober 1849, en hij was een amateur-musicus. Hij studeerde aan de muziek-academie van Rijsel, waar hij in 1886 een eerste prijs voor het bespelen van blaasinstrumenten behaalde.

In 1888 componeerde hij de muziek voor de pas gepubliceerde *Internationale*. Het werd voor het eerst gezongen op het feest van de arbeiders in Rijsel in 1888.

Pierre Degeyter overleed in Parijs op 29 september 1932, in volstrekte onbekendheid. Maar zijn enige gekende werk, de *Internationale*, werd vertaald in de meeste talen, en wordt gezongen over de ganse wereld. Het was zelfs het officieel volkslied van de Sovjet-Unie van 1922 tot 1943.

Philippe Herreweghe (1947-....), dirigent

Philippe Herreweghe is geboren in Gent op 2 mei 1947. Hij liep school aan het Gentse Sint Barbara-college, en nadien studeerde hij aan het conservatorium van Gent, waar hij lessen volgde in piano, orgel en clavecimbel. Daarna studeerde hij geneeskunde en specialiseerde zich in de psychiatrie aan de Rijksuniversiteit van Gent.

Terwijl hij studeerde aan de universiteit, stichtte hij het kamerkoor Collegium Vocale Gent, waarmee hij zich vooral toelegde op de muziek van Johann Sebastian Bach. Hij participeerde met zijn Collegium Vocale aan de integrale opname van de Bachcantates met de befaamde musici Gustav Leonhardt en Nikolaus Harnoncourt. Ruim vijftig jaar later heeft het Collegium Vocale wereldfaam verworven.

In 1998 wordt Herreweghe binnengehaald als muzikdirecteur van het Filharmonisch Orkest van Vlaanderen. Dat veranderde van naam tot *deFilharmonie*.

In 1977 stichtte hij het vocaal en instrumentaal ensemble *La Chapelle Royale*, waarmee hij Franse barokmuziek uitvoert. In 1991 richtte hij het *Orchestre des Champs Elysées* op, dat gespecialiseerd is in repertoire uit de romantische en preromantische periode.

Herreweghe verdeelt zijn tijd netjes over zijn drie gezelschappen: Collegium Vocale, La Chapelle Royale en l'Orchestre des Champs Elysées.

Herreweghe is een voorstander van de authentieke uitvoeringspraktijk, die hij combineert met zijn eigen visie en interpretaties. Deze visie trekt hij consequent door wanneer hij met moderne symfonische orkesten werkt. Hij heeft een grote discografie opgebouwd, is een veelgevraagd gastdirigent en daarbij een mateloos grote bewonderaar van het werk van Bach.

Adolphe Quételet (1796-1874), wiskundige, astronoom, weerkundige, fysicus en statisticus

Lambert Adolphe Jacques Quételet is geboren in Gent op 22 februari 1796, dus onder Frans bestuur. Hij was de zoon van een Picardiër die zich kort tevoren in Gent gevestigd had. Na zijn opleiding aan het keizerlijk (later koninklijk) lyceum van Gent moest hij al snel zijn eigen bestaansmiddelen zoeken, want zijn vader stierf in 1803. Zodoende gaf hij in 1813 tekenles, wiskunde en grammatica in een privé-school in Oudenaarde, alvorens in 1815 terug te keren naar zijn Gents lyceum om er wiskunde te doceren.

In 1819 verdedigde hij de eerste doctoraatsthesis die ooit aan de universiteit van Gent werd ingediend. De titel was: “De quibusdam locis geometricis necnon de curva focali”. Dit werk behandelde de eigenschappen van de brandpuntsafstand, en lag aan de basis van talrijke onderzoeken. Dank zij zijn eerste wiskundige werken, vooral over de kegel, werd hij op 24 februari 1820 benoemd tot lid van de Koninklijke Academie van Brussel. Hij werd eerst directeur, en in 1834 secretaris voor het leven bij deze instelling. In Brussel gaf hij elementaire wiskunde aan het Atheneum, en in het Museum gaf hij vanaf 1824 openbare cursussen over empirische fysica, astronomie, kansrekening, differentiaal- en intergraalrekenen, en hogere analytische meetkunde. Hij formuleerde, samen met zijn vriend Germain Dandelin, wat men de “Belgische stellingen” over de kegelsneden genoemd heeft. Voor vele van zijn leerlingen openden zijn lessen de deur naar universitaire studies.

Op 20 september 1824 trad hij in het huwelijk met Cécile Virginie Curtet, dochter van een in Brussel gevestigde Franse arts. Haar salon zou later, dank zij de contacten van haar man, een culturele ontmoetingsplaats worden met internationale uitstraling.

In 1825 richtte hij samen met J.G. Garnier, professor wiskunde en astronomie aan de Gentse universiteit, *Correspondance mathématique et physique* op, het eerste tijdschrift dat gewijd was aan wiskunde en fysica in Nederland. Dit tijdschrift kreeg internationale bekendheid doordat het de uitwisseling van wetenschappelijke informatie tussen geleerden vergemakkelijkte, en een snelle publicatie van onderzoeksresultaten garandeerde.

In 1826 gaf Quételet zijn lessen uit. Dit was de eerste moderne poging om op grote schaal de astronomische wetenschappen in het Frans te verspreiden.

In 1828 publiceerde hij grafieken waarin de empirische gegevens over overlijdens in België en Frankrijk met elkaar werden vergeleken. Hij is een van de eerste wetenschappers die deze techniek - het vergelijken van grafieken - uitbreidde tot de statistiek.

Het jaar daarop werd Quételet uitgenodigd om mee te werken aan de publicatie van de eerste grote volkstelling in Nederland. Hij verwierf vlug een grote bekendheid in de materie. Zijn bekendheid was zo groot, dat, wanneer de Université Libre de Bruxelles in 1834 opgericht werd, men hem een leerstoel aanbood. Quételet sloeg dit aanbod af, omdat hij op de Sterrenwacht van Brussel wilde blijven. Sinds 1823 koesterde hij plannen om in Brussel een Sterrenwacht op te richten, maar hij moest wachten tot na de Belgische onafhankelijkheid om de realisatie ervan te zien: de Brusselse Sterrenwacht was functioneel vanaf 1832, en Quételet werd er de eerste directeur van.

Onder zijn impuls werd in 1841 het eerste openbare statistische bureau ter wereld opgericht: de “Centrale Commissie voor de Statistiek”, die later de “Hoge Raad voor de Statistiek” zou heten. Quételet was er de eerste voorzitter van.

Vijf jaar later organiseerde hij de eerste Belgische volkstelling van wetenschappelijke aard. Door zijn nauwgezette analyse en kritische evaluatie van de verzamelde gegevens had hij een enorme invloed op de volkstellingen die later in andere landen gehouden werden. De volkstelling beperkte zich niet tot het tellen van de inwoners, maar bevatte ook een luik over de landbouw en de industrie.

Tot aan zijn dood op 17 februari 1874 in Brussel, en niettegenstaande hij reeds in 1855 getroffen werd door een beroerte, bleef Adolphe Quételet congressen voorzitten over geheel Europa, en bleef hij corresponderen en publiceren. Tegelijkertijd probeerde hij zijn vroegere onderzoeken te synthetiseren, terwijl hij er relevante aanvullingen aan toevoegde. Zo publiceerde hij een “Histoire des sciences mathématiques et physiques chez les Belges” (1864), en “Météorologie de la Belgique, comparée à celle du Globe” (1867). En in 1869 verscheen “Physique sociale”, een tweede editie van een werk dat in 1835 gepubliceerd werd, en eigenlijk een heruitgave was van de meeste statistische werken van Quételet. In dit boek probeerde hij een studie over de mens te ontwikkelen, gebaseerd op de waarschijnlijkheidsrekening.

Wanneer men bedenkt dat in 1820 België een echte wetenschappelijke woestijn was, weet men het werk van deze pionier van de research en het hoger onderwijs in België nog meer te waarderen. Hij werd geëerd door de wetenschappelijke wereld die een asteroïde en een krater aan de achterkant van de maan naar hem noemde, en een standbeeld oprichtte voor de Koninklijke Academie voor Wetenschappen en Kunsten van Brussel.

In 1974 werd, om het Wereldbevolkingsjaar en de honderdste verjaardag van de dood van Adolphe Quételet te vieren, de “Quételetleerstoel” opgericht aan de Katholieke Universiteit van Leuven. Tevens kreeg de centrale bibliotheek van het ministerie van Economische Zaken, dat de bibliotheek van de Centrale Commissie voor de Statistiek erfde, de naam “Quételetfonds”.

Hij is ook de uitvinder van de thans nog steeds gebruikte formule voor de “B.M.I.”, of Body Mass Index: de B.M.I. is het gewicht in kilogram gedeeld door het kwadraat van de lengte in meter. Wanneer de B.M.I. boven de 30 is, begint men te spreken van zwaarlijvigheid.

De Koninklijke Sterrenwacht van België. Onder impuls van Adolphe Quételet tekende Willem I, koning der Nederlanden, op 8 juni 1826 het besluit ter oprichting van een Sterrenwacht in Brussel. In 1828 werd Quételet benoemd tot directeur. Hij werd in 1830 bevestigd in zijn functie als directeur, en behield deze functie tot aan zijn dood. De wetenschappelijke activiteiten konden in 1832 van start gaan.

Leo Baekeland (1863-1944), scheikundige

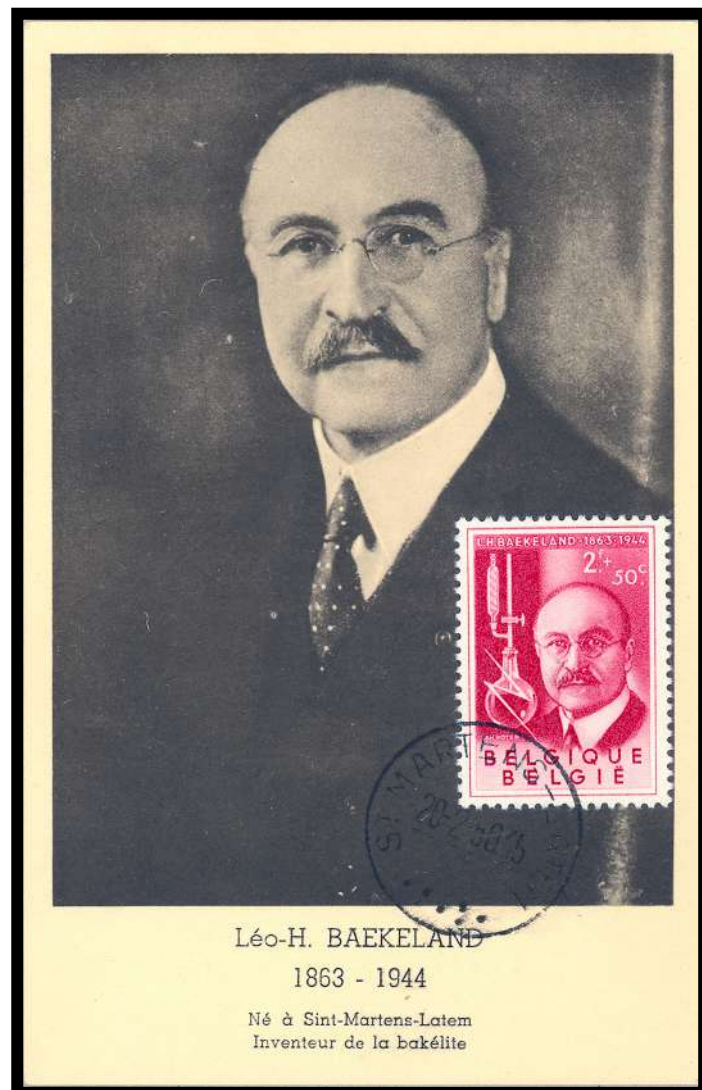
Leo Baekeland is geboren in Gent op 14 november 1863, als zoon van een schoenmaker. Vanwege zijn goede schoolprestaties kreeg hij een beurs om technische chemie te gaan studeren aan de universiteit van Gent. Op zijn 21ste promoveerde hij tot doctor in de natuurwetenschappen.

Gedurende zijn studies had hij zich voornamelijk toegelegd op de bestudering van fenolharsen, maar hij verliet dit onderwerp om chemische onderzoeken uit te voeren op het terrein van de fotografie, een grote hobby van hem. In 1887 kreeg hij patent op een methode om fotografische platen te maken die onder water ontwikkeld konden worden. Twee jaar later, tijdens een studiereis naar de Verenigde Staten, accepteerde hij in New York een baan als chemicus in een bedrijf van fotografische materialen. Vier jaar later besloot hij verder te gaan als zelfstandig chemicus. Al snel gingen de zaken goed, met name nadat hij Velox, een speciaal soort fotopapier dat bij kunstlicht ontwikkeld kon worden, had uitgevonden. Deze ontdekking trok de aandacht van de Kodak Company van George Eastman, die de rechten van het Velox-papier opkocht voor het aanzienlijke bedrag van 750.000 dollar.

Baekeland keerde terug naar zijn studie van fenolharsen. In 1905 richtte hij daartoe vlakbij zijn huis in Yonkers, New York, een bescheiden laboratorium in. In 1907 ontdekte hij dat de thermohardende verbinding tussen fenol en formaldehyde goed beheerst kon worden door toevoeging van een alkaline katalysator. Was dit mengsel eenmaal hard, dan kon het door de toepassing van hitte niet opnieuw uiteengesmolten worden. Daarmee was de weg vrij voor de grootschalige productie van deze kunststof: bakeliet.

Op 13 juli 1907 publiceerde Leo Baekeland zijn eerste octrooi-aanvraag, waarin de fabricagemethode werd beschreven. Spoedig werd de gebruikswaarde van het nieuwe hittebestendige produkt erkend. Thomas Edison maakte de eerste bakelieten gramfoonplaten in 1912, de firma Western Electric produceerde het eerste bakelieten telefoontoestel in 1914, en Kodak Eastman bouwde het eerste bakelieten fototoestel in 1915. Zowel in de Verenigde Staten als in Europa moest Baekeland een enorm aantal octrooiaanvragen indienen om zijn ontdekkingen te beschermen. Dat lukte redelijk goed, maar toen in 1927 het octrooi verliep, was het hek van de dam: ongeveer alles kon vervaardigd worden in bakeliet.

In 1939 werd The Bakelite Corporation, zoals Baekeland's firma sinds 1922 heette, overgenomen door de Amerikaanse chemiereus Union Carbide. Vijf jaar later, op 24 februari 1944, overleed Leo Baekeland op 80-jarige leeftijd, in Beacon, in de staat New York (U.S.A.).

Corneel Heymans (1892-1968), Nobelprijs voor geneeskunde en fysiologie in 1938

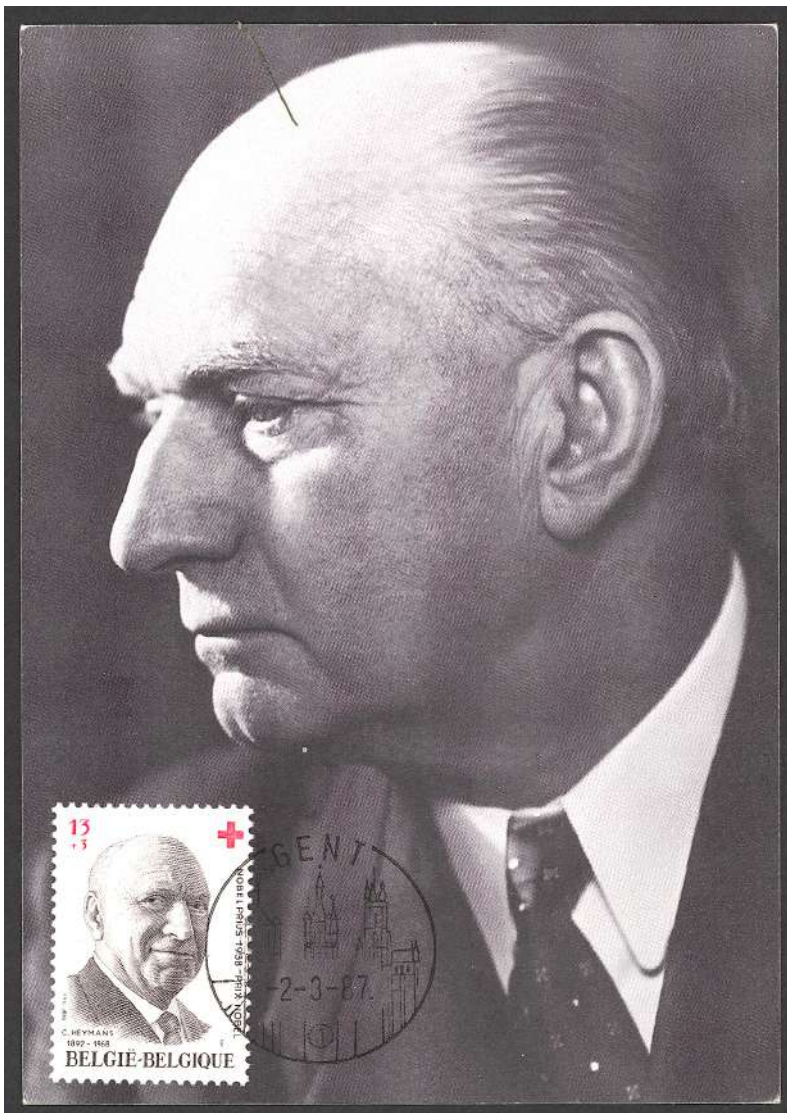
Corneel Heymans werd op 28 maart 1892 in Gent geboren. Zijn vader was Jan Frans Heymans, professor in de farmacologie en farmacotherapie aan de Gentse universiteit, wiens naam verbonden blijft aan verschillende perfusietechnieken in vivo. Het is Jan Frans Heymans die erin slaagde, via de techniek van de gekruiste circulatie, de centrale aangrijpingspunten te onderscheiden van de perifere.

Corneel Heymans kon pas in 1921 promoveren tot doctor in de geneeskunde, omdat hij de gehele periode van de eerste wereldoorlog als soldaat meemaakte aan het Yzerfront.

Hij specialiseerde zich verder in de experimentele fysiologie en farmacologie, eerst aan de Gentse universiteit onder leiding van zijn vader, nadien in andere befaamde laboratoria, zowel in Europa als in de Verenigde Staten.

Terug in Gent zette hij het werk van zijn vader voort, met steeds verdere verbeteringen in de techniek van de gekruiste circulatie. Zijn experimenten hebben geleid tot de ontdekking van de chemoreceptoren in de grote hart- en halsslagaders.

Deze fundamentele ontdekking, tot stand gekomen met zeer eenvoudige middelen, ligt aan de basis van de toekenning van de Nobelprijs voor geneeskunde en fysiologie in 1938 aan Corneel Heymans.

Corneel Heymans gaf, dank zij zijn uitgebreide internationale contacten, lezingen en demonstraties over de hele wereld, wat een bijzondere uitstraling aan de Gentse universiteit met zich bracht. Hij was medestichter van de "International Union of Pharmacology". Hij overleed in Knokke op 18 juli 1968.

Marc Van Montagu (1933-....), pionier van de gentechnologie

Marc Van Montagu is geboren op 10 november 1933 in Gent.

Hij was professor aan de Gentse universiteit, en directeur van het laboratorium van genetica aan de faculteit wetenschappen van deze universiteit. Tevens was hij directeur van het genetisch departement van het V.I.B., het Vlaams Instituut voor Biotechnologie.

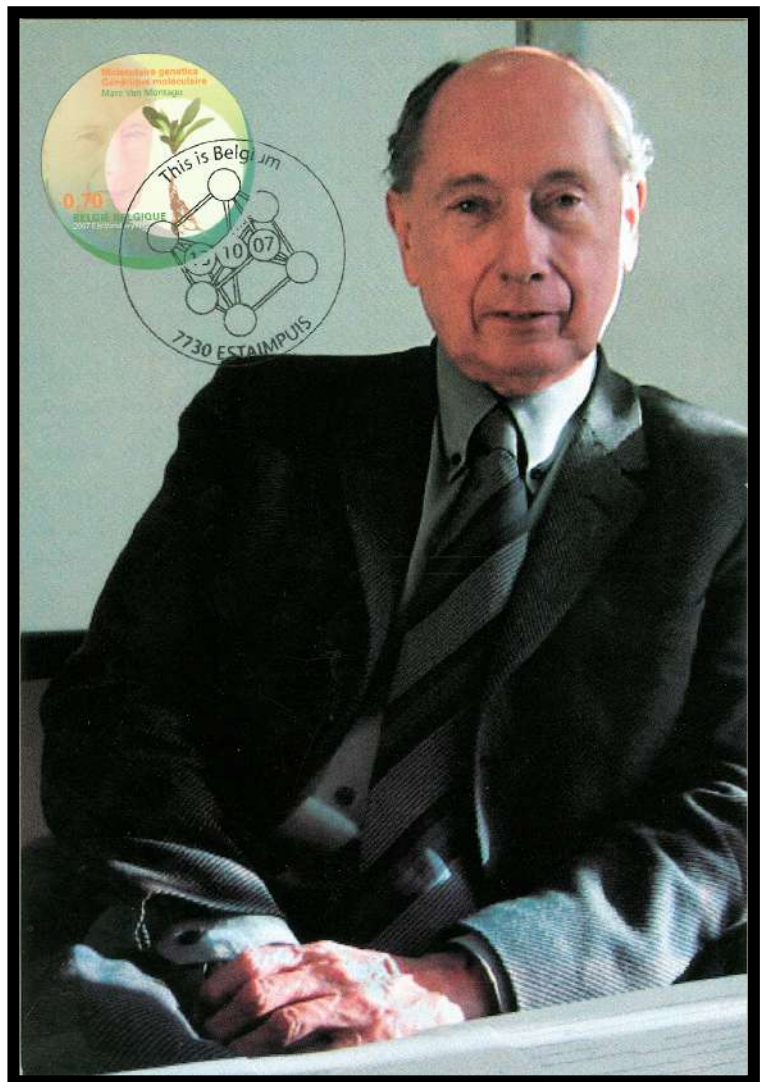
Samen met Jozef Schell richtte hij in 1982 de biotechnologische maatschappij “Plant Genetic Systems Inc” op, waarvan hij wetenschappelijk directeur en lid van de beheerraad was. Tevens was hij betrokken bij de stichting van de maatschappij “Cropdesign”, waarvan hij in de beheerraad zetelde van 1998 tot 2004.

Hij is voorzitter van de E.F.B., de Europese Federatie voor Biotechnologie, en van de P.R.R.I., de “Public Research Responsibility Initiative”.

Marc Van Montagu verwierf internationale faam als pionier binnen de gentechnologie. Hij ontdekte samen met zijn collega Jozef Schell het mechanisme van het “genentransfer” tussen de “Agrobacterium” en planten, dat van het grootste belang is voor de genetische wijziging van planten. GGO's of genetisch gewijzigde organismen zijn het voorwerp van heel wat controverse, maar lijken naar de toekomst toe de beste methode voor voldoende en veilige landbouwgewassen.

Marc Van Montagu streeft naar voedselzekerheid voor de gehele wereldbevolking. Hiertoe is een landbouw nodig die veel minder vervuilend is dan de huidige intensieve chemische gewassenteelt. Wanneer men vroeger nieuwe gewassen ontwikkelde door kruisingen werden er veel genen uitgewisseld. Van Montagu wil dit bereiken door een kleine, ongevaarlijke toevoeging van een genetisch kenmerk. Controle zowel op de productie als op de commercialisering - zodat er geen monopolieën kunnen ontstaan - is belangrijk voor Van Montagu.

Zijn werk leverde Van Montagu tal van onderscheidingen op, zoals de titel van baron, en de graad van Doctor Honoris Causa aan verschillende Europese universiteiten. Hij is thans professor emeritus.

Marc Sleen (1922-2016), striptekenaar

Marc Sleen werd als Marcel Honoree Nestor Neels op 30 december 1922 in Gentbrugge geboren. Al van kindsbeen af was Sleen een fervent tekenaar, maar vanaf zijn zestiende verschoof zijn interesse naar de schilderkunst. Hij trok naar Sint-Lucas in Gent en volgde daar een tekenopleiding.

De tweede wereldoorlog gooide echter roet in het eten. Sleen werd samen met zijn broer door de Duitsers opgepakt. In het kamp leerde hij de dichter Paul De Rijck kennen. Op verzoek van De Rijck werd Sleen na de oorlog politiek karikaturist bij *De Nieuwe Standaard*.

Na een tijdje begon hij te experimenteren met stripverhalen. Zijn eerste strip werd “De avonturen van Neus”. In 1945 werden “De avonturen van Tom en Tony” gecreëerd. Na twee verhalen namen “Stropke en Flopke” de fakkel over, maar legden die weer neer in 1952. In 1946 startte de reeks “Pollopof”. Vier jaar later verscheen “Doris Dobbelt”. Ondertussen ontwierp Sleen ook pantominstrips, gagstrips zonder woorden.

Tussen 1952 en 1965 zag “Oktaaf Keunink” het levenslicht. Ongeveer terzelfertijd creëerde Sleen ook de helden “Piet Fluwijn en Bolleke”. Beide stripreeksen kenden een groot succes.

Maar de bekendste creatie van de hand van Sleen is ongetwijfeld “De avonturen van Nero en co” (1947). Nero kwam in het eerste album al voor, maar de hoofdrol was toen nog weggelegd voor Van Zwam (“Het geheim van Matsuoka”). Maar al snel veroverde de sympatieke nieuwkomer Nero de hoofdrol in de serie. Ondertussen zijn er al meer dan 200 Nero-verhalen uitgegeven, die Sleen voor het merendeel alleen maakte. Dit leverde hem een vermelding in het Guinness Book of Records op.

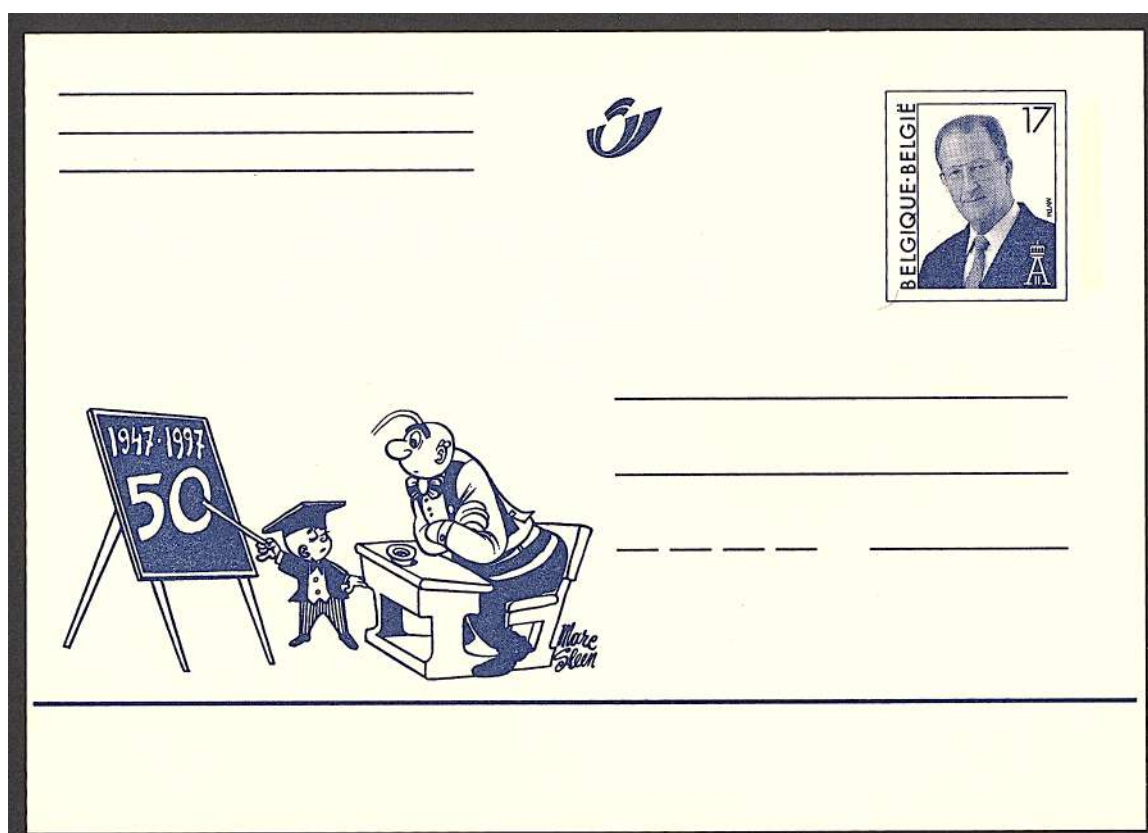
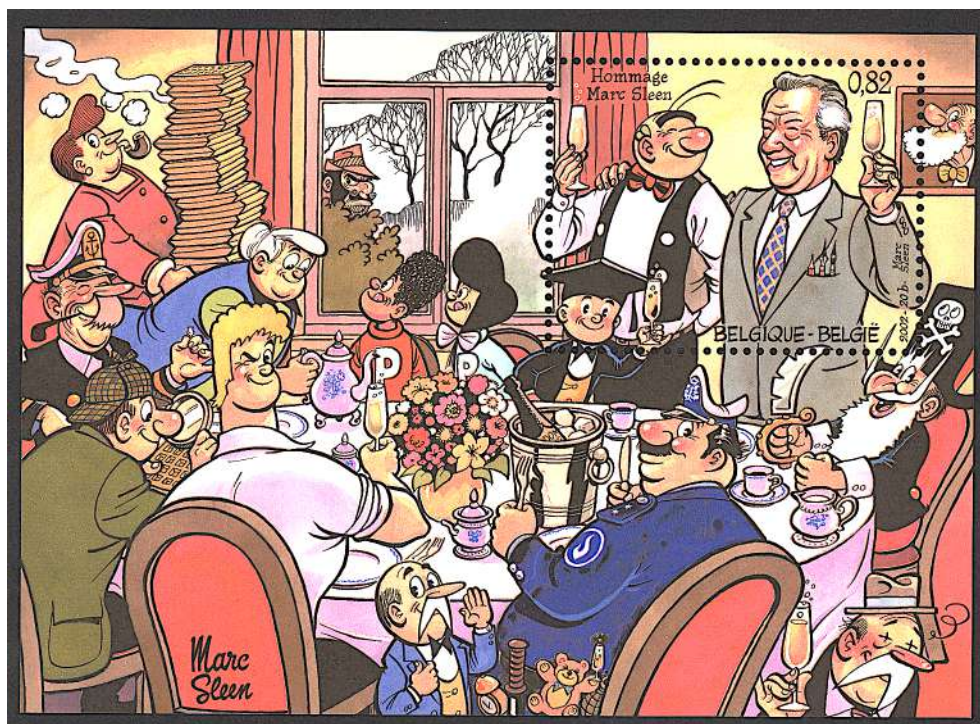
Voor zijn stripwerk kreeg Sleen heel wat onderscheidingen, zoals de Prix Saint-Michel in 1974, een Stripgidsprijs in 1993 en de prijs voor het beste stripverhaal in 1995. Marc Sleen mag zich sinds 1999 ridder noemen, nadat hij in 1998 door koning Albert II tot de adelstand verheven werd.

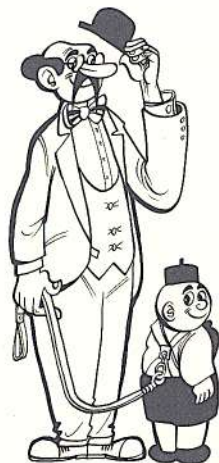
Hij overleed in Hoeilaart op 6 november 2016.

Sleen is naast dit alles ook nog bekend als Afrika-kenner. In het zwarte continent kon hij zijn grote passie voor de natuur, en in het bijzonder voor de olifant, botvieren. Hij schreef een aantal safari-boeken, maakte enkele documentaires en is sinds 1984 beheerder van het Wereldnatuurfonds in België.

In 2002 heeft Sleen er de pen bij neergelegd: hij werd 80 in dat jaar en hij tekende Nero toen al meer dan 50 jaar. Tot en met december 2002 waren de avonturen van de antiheld Nero, zijn wafelbakkende eega, zijn geniale zoon Adhemar, zijn beste vrienden Meneer en Madam Pheip en hun pleegkinderen Petoetje en Petatje nog elke dag in de de kranten van de V.U.M. verschenen.

Het laatste album, “Zilveren Tranen”, werd voorgesteld op 5 december 2003. Het is een eresaluut aan Gent: als eerste prent zien wij het Geeraard de Duivelsteen met daarnaast het Gentse belfort.

© Marc Sleen

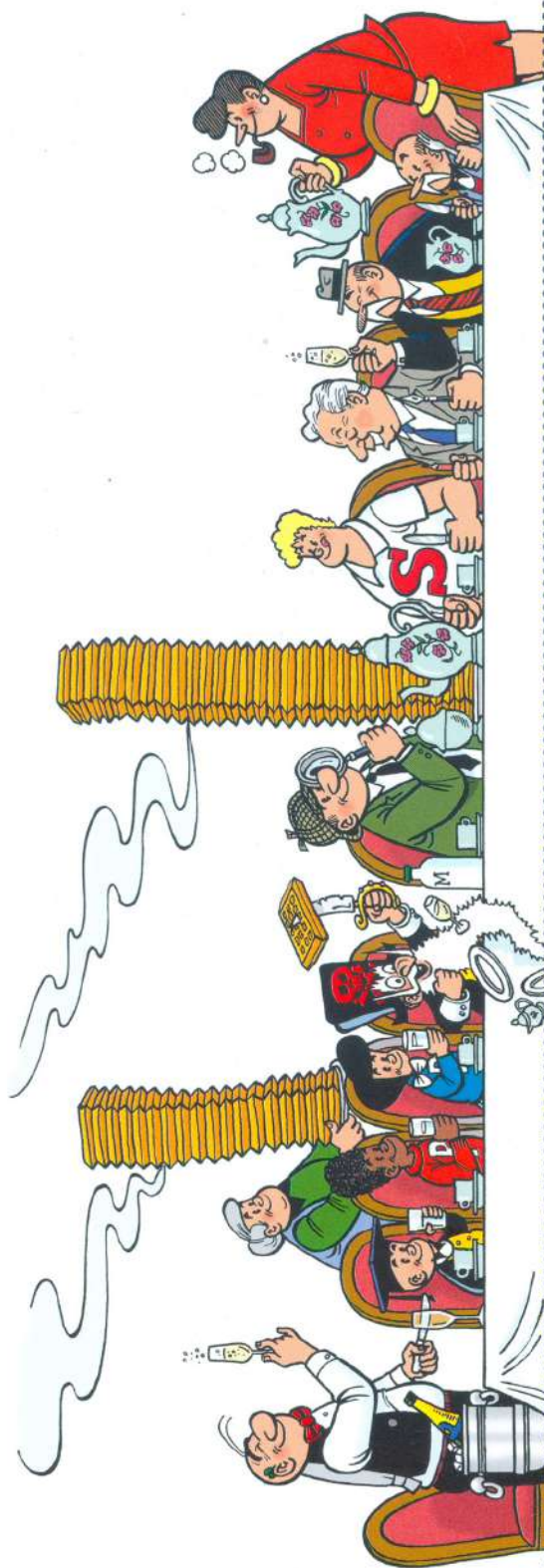
PIET FLUWIJN & BOLLEKE (1956-2006)

2006 (3b)

5 412885 037166

MARC SLEEN 100 75 NERO/NÉRON

Layout : Myriam Voz - ebbout

Jacques Rogge (1942-2021), voorzitter van het I.O.C.

Jacques Rogge is geboren in Gent op 2 mei 1942. Hij voltooide zijn humaniora aan het Sint-Barbaracollege. Hij studeerde dan geneeskunde aan de Rijksuniversiteit Gent, gevolgd door een specialisatie in de orthopedie en in de sportgeneeskunde.

Hij doceerde sportgeneeskunde als lector aan de Vrije Universiteit Brussel en aan de Rijksuniversiteit Gent. Hij was sinds 1978 verbonden aan het Gentse Maria Middelaars-ziekenhuis als orthopedisch chirurg.

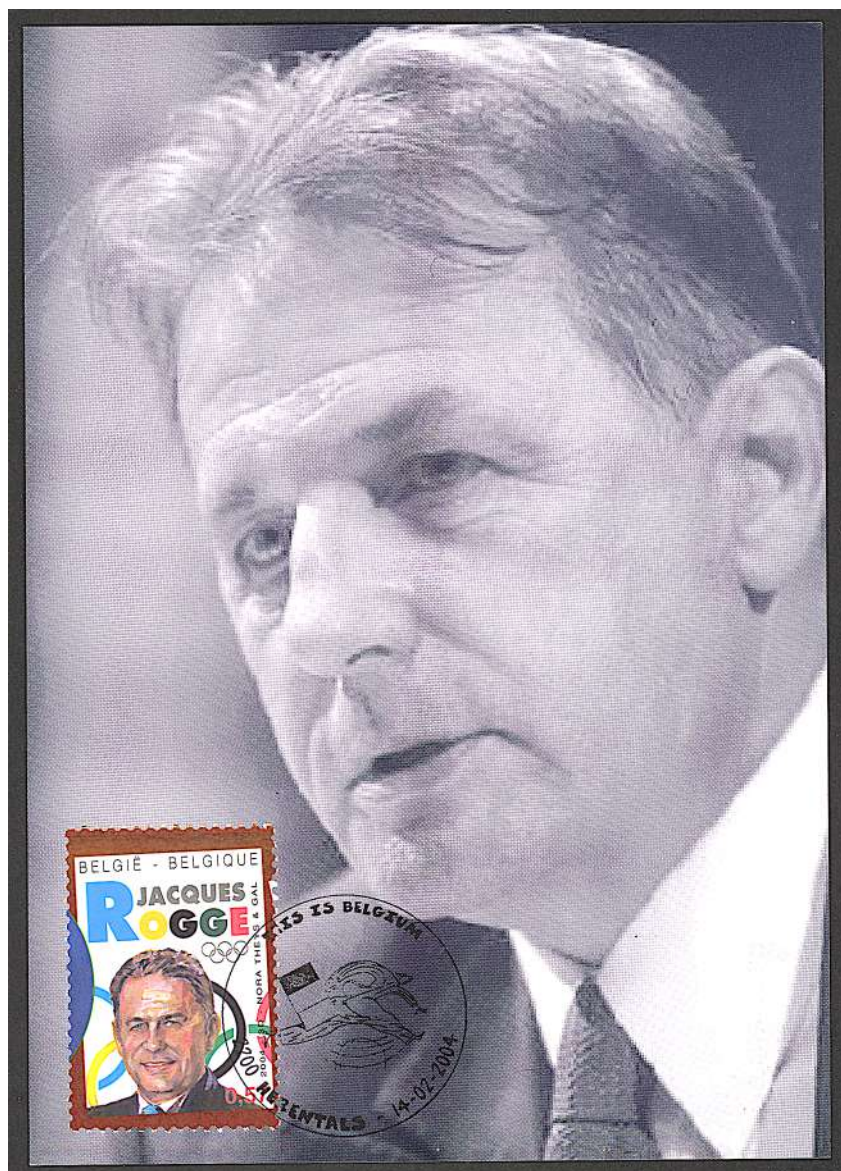
Hij was zelf een uitstekend zeiler, die drie keer deel nam aan de Olympische Spelen (Mexico 1968, München 1972 en Montreal 1976). Hij werd één keer wereldkampioen en twee keer vice-wereldkampioen in de Finn-klasse. Maar ook als rugbyspeler bereikte hij een hoog niveau: met zijn ploeg ASUB werd hij Belgisch kampioen, en hij telde tien nationale selecties.

Na de Olympische Spelen van Montreal van 1976 stapte hij in het B.O.I.C., en hij was delegatieleider van de Belgische ploeg op de Olympische Spelen van Moskou (1980), Los Angeles (1984) en Seoel (1988). Hij was voorzitter van het B.O.I.C. van 1989 tot 1992.

Hij werd lid van het I.O.C. in 1991, en op de 112de vergadering van het I.O.C. in Moskou werd hij op 16 juli 2001 met een ruime meerderheid verkozen tot achtste voorzitter van het I.O.C., in opvolging van Antonio Samaranch. Jacques Rogge is de tweede Belg aan wie deze eer toekomt (de eerste was Henri de Baillet-Latour, van 1925 tot 1942).

Jacques Rogge zal zich vooral inzetten in de strijd tegen de corruptie en de doping, en hoopt de volgende Olympische Spelen een meer menselijk gelaat te kunnen geven, ver van het gigantisme en de overdreven luxe van de laatste edities. Hij legde zijn voorzitterschap neer op 10 september 2013.

Hij overleed op 29 augustus 2021 in Deinze.

Bradley Wiggins (1980 -....), wielrenner

Bradley Wiggins is geboren in Gent op 28 april 1980. Zijn moeder is een Britse, zijn vader een Australische wielrenner die voor zijn wielercarrière in België verbleef. Zijn moeder trekt in 1982, na haar echtscheiding, met Bradley naar Londen, waar hij opgroeit.

Geïnspireerd door het voorbeeld van Chris Boardman begint Wiggins zijn loopbaan op de piste. Hij behaalt een bronzen medaille in de ploegenachtervolging op de Olympische Spelen van Sydney in 2000, en een zilveren medaille in dezelfde discipline tijdens de wereldkampioenschappen van 2000 en 2001.

In 2003 wordt hij wereldkampioen achtervolging, en hij zal vanaf dit jaar de wereldtitels en de Olympische medailles in het baanwielrennen opstapelen, zowel in de individuele achtervolging als in de ploegenachtervolging.

Vanaf 2004 begint hij ook aan een schitterende loopbaan op de weg. In 2006 neemt hij deel aan zijn eerste Ronde van Frankrijk. Hij sleutelt fors aan zijn klimcapaciteiten, en hij behaalt een derde plaats in de Ronde van Frankrijk van 2008.

Vanaf 2010 is hij onder contract bij de ploeg *Sky*. Zijn eerste jaar bij deze ploeg is niet zeer succesrijk, maar 2011 is beter: hij wint de Dauphiné Libéré, en wordt derde in de Ronde van Spanje, na een gedwongen opgave in de Ronde van Frankrijk, door een val met sleutelbeenbreuk.

2012 is zijn beste jaar: hij wint als eerste Brit de Ronde van Frankrijk, naast Parijs-Nice, de Ronde van Romandië en opnieuw de Dauphiné Libéré. Hij wint ook de gouden medaille in de tijdrit tijdens de Olympische Spelen van Londen.

In 2015 neemt hij afscheid van het wielrennen op de weg, maar hij zet zijn carrière op de baan verder tot einde 2016. Met acht Olympische medailles, waarvan vijf gouden medailles, is hij de meest gelauwerde Britse baanwielrenner uit de geschiedenis. Hij is nog houder van het wereldrecord snelheid per uur op de baan geweest, met een afstand van 54,526 km, tot dit record verbroken werd door de Belg Victor Campenaerts, op 16 april 2019.

In zijn latere leven gaat het lange tijd bergaf met Wiggins: gokschulden, alcohol, drugs. Pas vanaf ongeveer 2024 tracht hij er weer bovenop te geraken.

Frank De Winne (1961-....), piloot & ruimtevaarder

Frank De Winne is geboren aan de Hundelgemsesteenweg in Ledeberg op 25 april 1961. Hij studeerde aan het St. Gregoriuscollege. Nadien studeerde hij in 1979 af aan de Koninklijke Kadettenschool in Lier, en behaalde in 1984 een diploma telecommunicatie en burgerlijk ingenieur aan de Koninklijke Militaire School in Brussel.

Hij volgde de opleiding tot piloot bij de luchtmacht, en zeer vlug werd hij opgeroepen als testpiloot om het moderniseringsprogramma van de Mirage 5 bij te staan. Hij behaalde eveneens een brevet aan de Britse Empire Test Pilote School.

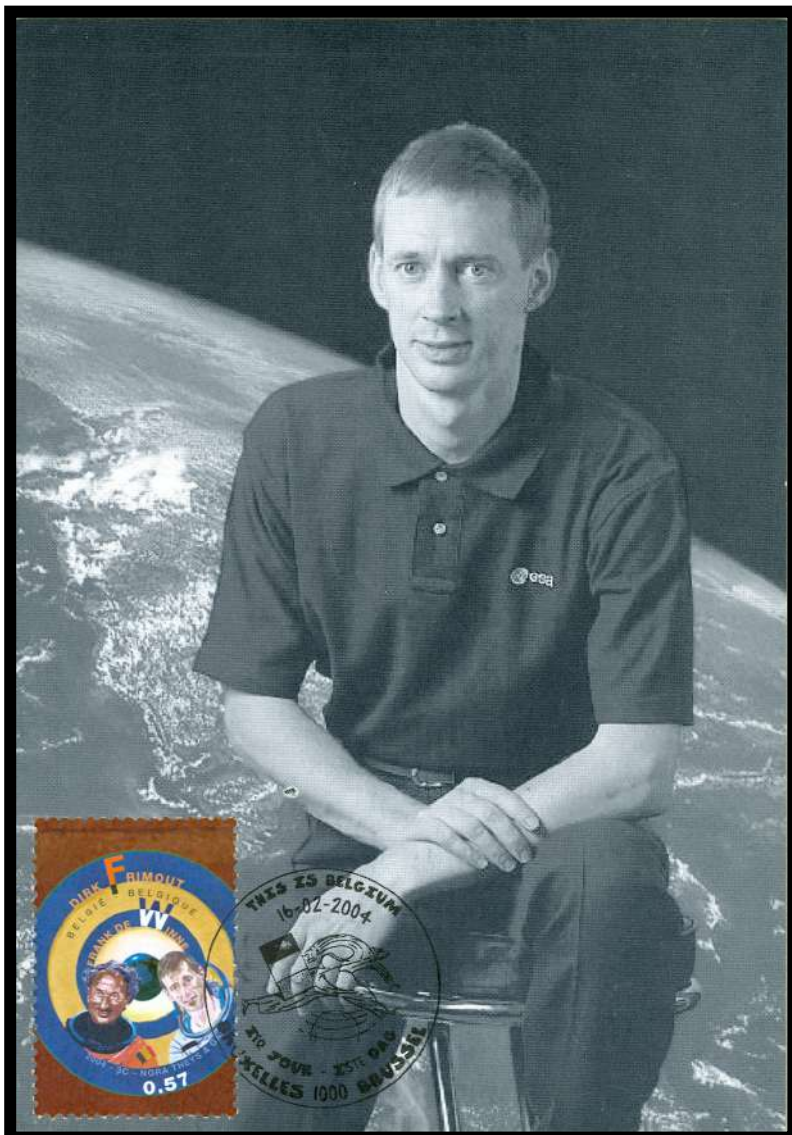
In augustus 1998 werd hij commandant van de 10de Tactische Wing in Kleine Brogel. In die functie onderscheidde hij zich in 1999 tijdens de NAVO- opdrachten in het voormalig Joegoslavië.

In oktober 1998 werd hij geselecteerd als astronaut bij de ESA. Zijn uitgebreide basistraining vond plaats in Rusland (Sterrenstad, nabij Moskou), Nederland (Noordwijk) en Duitsland (Keulen).

Op 30 oktober 2002 vertrok hij, aan boord van een Russische Sojoez TMA - 1 capsule, vanuit Baïkonour, naar het ISS (International Space Station). Hij werd vergezeld van de Russen Sergej Zaljotin (boordcommandant) en Joeri Lontsjakov.

Na het succesvol uitvoeren van alle opdrachten van het Odissea-programma in het ISS, en na een probleemloze heen- en terugvlucht, landde hij in de steppe van Kazachstan op 10 november 2002.

Hij kreeg talrijke onderscheidingen en eredictoraten, en ontving de titel van burggraaf. Hij woont thans in Sint-Truiden. Hij werd op 5 juli 2003 benoemd tot stadsambassadeur van Gent.

Dirk Frimout en Frank De Winne

Marthe Boël (Marthe de Kerchove de Denterghem) (1877-1956), voorvechtster van de vrouwenemancipatie

Zij werd geboren in Gent op 3 juli 1877 in één van de belangrijkste liberale families van het land. Zij studeerde in Gent en Parijs, en in 1898 huwde ze baron Pol Boël, directeur van de Usines Gustave Boël in La Louvière.

Ze engageerde zich na haar huwelijk in verschillende liefdadige verenigingen die actief waren in de verpauperde streek rond La Louvière, maar ze richtte ook haar aandacht op de politiek en meer specifiek op de positie van de vrouw. Zo maakte ze kennis met de nog jonge Belgische vrouwenbeweging.

Bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog werd ze ambulancier voor het Rode Kruis, en kwam ze in het verzet terecht. Ze organiseerde samen met haar echtgenoot een illegaal postcircuit voor o.m. soldaten aan de IJzerlinie en vluchtelingen in Nederland, en werd zo een contactpersoon tussen hen en het thuisfront. In oktober 1916 werd echter één van haar koeriers gearresteerd, waarna ook Marthe Boël en haar echtgenoot opgepakt werden. Ze kwam in de gevangenis van Siegburg terecht, Ze werd echter zwaar ziek en in de herfst van 1917 werd ze vrijgelaten.

Na de oorlog zette ze haar caritatieve werk onmiddellijk voort, maar het thema van de vrouwenemancipatie kwam een stuk hoger op haar agenda te staan. strevend naar de absolute gelijkheid tussen man en vrouw. Met de steun van gelijkgestemde liberalen zoals Adolphe Max, Paul Hymans en haar echtgenoot Pol Boël, organiseerde ze in 1920 samen met Jane Brigode het eerste Liberaal Vrouwencongres, dat grotendeels gewijd was aan het kiesrecht.

In 1923 stichtte ze de *Nationale Federatie van Liberale Vrouwen*, waarvan ze de eerste voorzitter werd. Deze federatie streefde naar juridische, sociale, economische en politieke gelijkheid tussen man en vrouw.

In 1935 volgde ze Marguerite Van de Wiele op als voorzitter van de in 1905 door Marie Popelin opgerichte *Nationale Vrouwenraad*. In de daaropvolgende jaren bouwde ze de Raad uit tot een organisatie die lokale en regionale vrouwenverenigingen van diverse strekkingen ondersteunde en coördineerde. In 1936 werd ze op het congres van Dubrovnik eveneens verkozen tot voorzitter van de *Internationale Vrouwenraad*. De Volkenbond schakelde haar intussen rechtstreeks in en benoemde haar tot voorzitter van de Volkenbondcommissie voor vrouwenemancipatie en de rol van de vrouw op het internationale toneel.

Bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog trok ze zich vermoeid terug op haar buitenverblijf in Chenoy, waar haar zieke echtgenoot in juli 1941 overleed.

Uit erkentelijkheid voor haar verwezenlijkingen vergaderde het Bureau van de *Internationale Vrouwenraad* nog tot 1953 regelmatig in Chenoy. Op het vrouwencongres in Athene in 1952 werd Marthe Boël uitgebreid gehuldigd. De Griekse overheid gaf heel uitzonderlijk de toestemming om de slotzitting te laten plaatsvinden op de Akropolis, waar Marthe Boël de *Internationale Vrouwenraad* voor het laatst toesprak vanuit het Parthenon. Zij overleed op 18 januari 1956.

Pedro de Gante (ca 1480-1572), missionaris in Mexico

Op de zijgevel van het justitiepaleis van Gent is er een gedenkplaat aangebracht met volgende tekst:

*Van hieruit, waar het klooster stond der paters minderbroeders,
vertrok in 1522 naar Mexico
Fray PEDRO DE GANTE (Pieter van Gent),
Minderbroeder-missionaris.
Gedurende 50 jaar was hij een uitstekend opvoeder-beschermer
en vader der Indianen.
Gent 1480 - Mexico 1572*

Pedro de Gante is geboren rond 1480 in de nabijheid van Gent, en is afkomstig uit een adellijke familie. Zijn moeder heette De Moore, en vandaar werd hij ook genoemd Pedro de Mura.

Keizer Karel zocht Vlaamse missionarissen, om het door Hernando Cortez pas veroverde Mexico te helpen “beschaven”.

Drie minderbroeders boden zich aan: Pieter van Gent (= Pedro de Gante), Jan van der Auwera (= Juan d’Aora), en Jan van Dak (= De Tecto). De twee laatsten stierven vrij vlug, tijdens een veldtocht van Cortez naar Honduras. Pedro de Gante daarentegen is 50 jaar lang actief geweest in Mexico.

De meeste westerlingen, zowel soldaten als missionarissen, keken met minachting naar de plaatselijke bevolking. Na de militaire verovering kwam meestal de religieuze onderdrukking. Pedro de Gante daarentegen begreep vlug de grote waarde van de Mexicaanse cultuur, en zijn eerste werk was dan ook grondig de taal, het geloof, en de gewoonten van de lokale bevolking te leren kennen. Pas nadien trachtte hij, steunend op deze kennis, zijn werk als missionaris te doen, gekoppeld aan een reusachtige taak in het onderwijs en in de gezondheidssector.

Reeds in 1528 liet hij in Antwerpen een werk drukken in het Nahuatl, de Mexicaanse taal: “Doctrina Christiana en lengua Mexicana”. Het is het allereerste westers werk in een inheemse Amerikaanse taal.

Zijn werk bestond er ook in de Indianen te beschermen tegen de misbruiken en de uitbuiting van de Spaanse veroveraars, en zo kwam hij dikwijls in conflict met de Spaanse overheden. Zijn brieven naar Keizer Karel, en later naar Filips II, zijn geschreven in een voor die tijd ongewoon heftige en ongezoeten taal, bv. “Als zij jullie (= de Spanjaarden) aan het werk zien, zullen zij nog eerder Muzulmaan worden dan Christen!”.

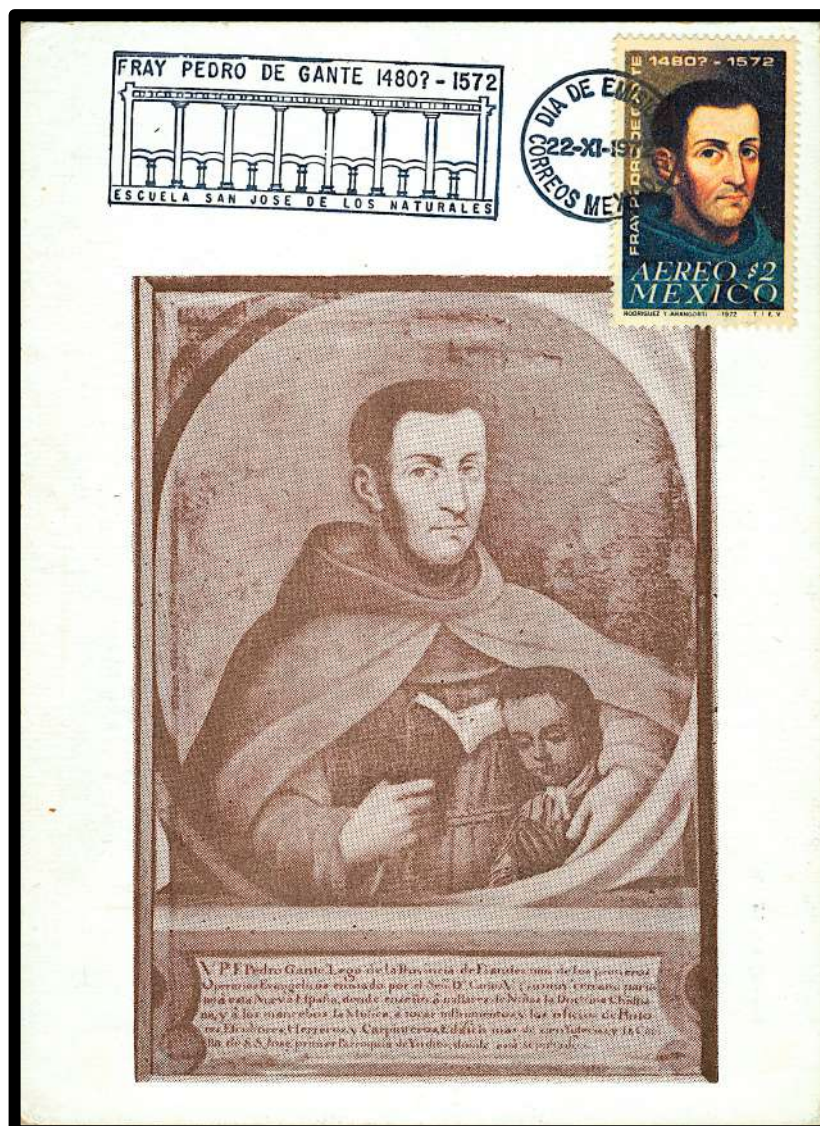
Steeds nam hij de verdediging op van de armsten, en daarom wordt hij in Mexico nog steeds genoemd “de vader der Indianen”.

Hij overleed in Mexico op 29 juli 1572, meer dan 90 jaar oud. In de Mexicaanse geschiedenis neemt hij nog steeds een ereplaats in, en in Mexico City is er een straat “Calle de Gante”.

Dergelijke figuren maken duidelijk waarom Franciscus Xaverius in 1552 naar Ignatius van Loyola schreef: “Da mihi Belgas”, d.w.z. in de terminologie van die tijd: “Zend mij Vlamingen”.

Op het Fratersplein in Gent bevindt zich eveneens een standbeeld van Pedro de Gante, die in een beschermend gebaar zijn hand houdt boven een kleine Mexicaan. De tekst op het standbeeld luidt als volgt:

Fray Pedro de Gante
Eerste grote Opvoeder,
Organisator van de sociale en
culturele ontwikkeling, en
onwrikbaar Beschermer van de
Indianen in Mexico
Gent 1480 (?) – Mexico 1572

De stad Gent

V) Groot in Gent

- Jan van Eyck, en “De Aanbidding van het Lam Gods”
- Petrus Jozef Triest
- Jan Frans Willems
- Ferdinand Snellaert
- Henry van de Velde
- Frans Masereel
- Michael Borremans
- François Auguste Gevaert
- Marie Sasse
- Joseph Plateau
- Friedrich August Kekulé von Stradonitz
- Jules Boulvin
- Henri Pirenne
- Maurice Gilliams
- Jos Vervest
- Joos de Rijcke
- José Rizal

Jan van Eyck (1370/1380-1441), kunstschilder

Weinig is gekend over de jeugd van Jan van Eyck. Hij is geboren tussen 1370 en 1380, en hij is waarschijnlijk afkomstig uit de streek van Maaseik. Men veronderstelt dat hij zijn vak geleerd heeft bij zijn oudere broer Hubert.

Van 1422 tot 1425 was hij actief in Den Haag, als schilder bij Jan van Beieren, ruwaard van Holland. Tijdens dit verblijf in Holland zou hij als miniaturist hebben meegewerkt aan de getijdenboeken van Milaan en Turijn.

In 1425 werd hij de nieuwe hofschilder van de hertog van Bourgondië. Filips de Goede hield hem hoog in aanzien: naast bestellingen van schilderijen werd Jan van Eyck door de hertog verscheidene malen belast met zogenaamde “lange en geheime reizen”, in 1426, 1428, en 1436. In 1428 vergezelde Jan van Eyck het Bourgondisch gezantschap dat voor de hertog de hand moest verwerven van Isabella, infante van Portugal.

Hertog Filips bezocht in 1433 zijn schilder in Brugge, en was pater van een van zijn kinderen.

Naast zijn officiële opdrachten mocht van Eyck in Brugge voor eigen rekening blijven werken. Zo beschilderde hij in 1435 zes beeldhouwwerken, bestemd voor de gevel van het stadhuis.

Hij stierf in Brugge op 9 juli 1441, en werd in 1442 in de St. Donaaskerk bijgezet.

Een tiental werken, allen stammend uit de periode 1432-1439, werden door hemzelf gewaarmerkt met zijn naam of met zijn lijfspreuk “Als ich can”.

Naast “De Aanbidding van het Lam Gods”, in de St. Baafskathedraal van Gent, dat hij waarschijnlijk samen met zijn broer Hubert geschilderd heeft, en dat voltooid werd in 1432, zijn zijn voornaamste werken:

- “Het gezin Arnolfini” (1434),
- “De H. Maagd met kanselier Rolin” (periode rond 1435),
- “Madonna met kanunnik Joris van der Paele” (1434-1436),
- en het portret van zijn vrouw Margaretha (1439).

Jan van Eyck kan beschouwd worden als een van de grootste vernieuwers uit de geschiedenis van de schilderkunst. Met hem wordt ook de glorieperiode van de 15de eeuwse schilderkunst in de Nederlanden ingeluid.

De weergave van het vergezicht in het landschap, en de opname van figuren, gebouwen, en bomen in de ruimte betekenen een uitzonderlijke vernieuwing.

Evenals in zijn portretten, openbaart zich ook in de andere genres een van zijn meest opvallende eigenschappen: het onvergelijkelijke vermogen om wat met scherpheid en doordringendheid werd waargenomen, tot in alle details met vaste hand in tekening en kleur weer te geven.

“De Aanbidding van het Lam Gods”, van de gebroeders van Eyck

Dit altaarstuk bestaat uit twaalf eikenhouten panelen, waarvan de acht buitenste panelen aan beide kanten zijn beschilderd. Op het middenpaneel is de Aanbidding van het Lam Gods te zien, door engelen, heiligen, apostelen en profeten. God de Vader, Maria en Johannes de Doper bekronen het middenpaneel, geflankeerd door musicerende engelen en Adam en Eva.

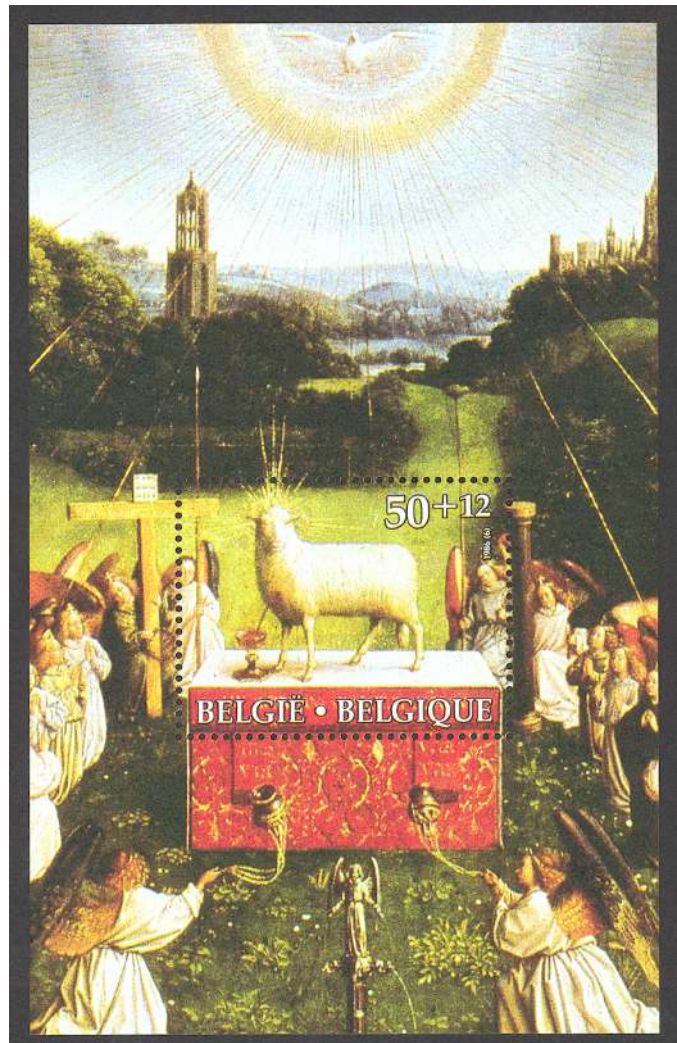
Zoals de meeste belangrijke kunstwerken uit de middeleeuwen is ook deze “Aanbidding van het Lam Gods” de vrucht van een opdracht en bestelling. De opdrachtgevers voor “De Aanbidding van het Lam Gods” zijn het echtpaar Joos Vijd en Elisabeth Borluut. De poorter Joos Vijd stond in voor de verfraaiing van één van de kranskapellen van de toenmalige St-Janskerk (nu St. Baafskathedraal). De kapel draagt vandaag nog steeds zijn naam.

De oorspronkelijke opdracht zou zijn toevertrouwd aan Hubert Van Eyck, vermoedelijk rond 1420. Hubert overleed in 1426 in Gent en het veelluik werd afgewerkt door zijn broer Jan. Daar Jan van 1426 tot 1430 belast was met een aantal diplomatieke opdrachten in dienst van graaf Filips de Goede, mogen we aannemen dat het Lam Gods door hem afgewerkt werd in de periode van 1430 tot 1432.

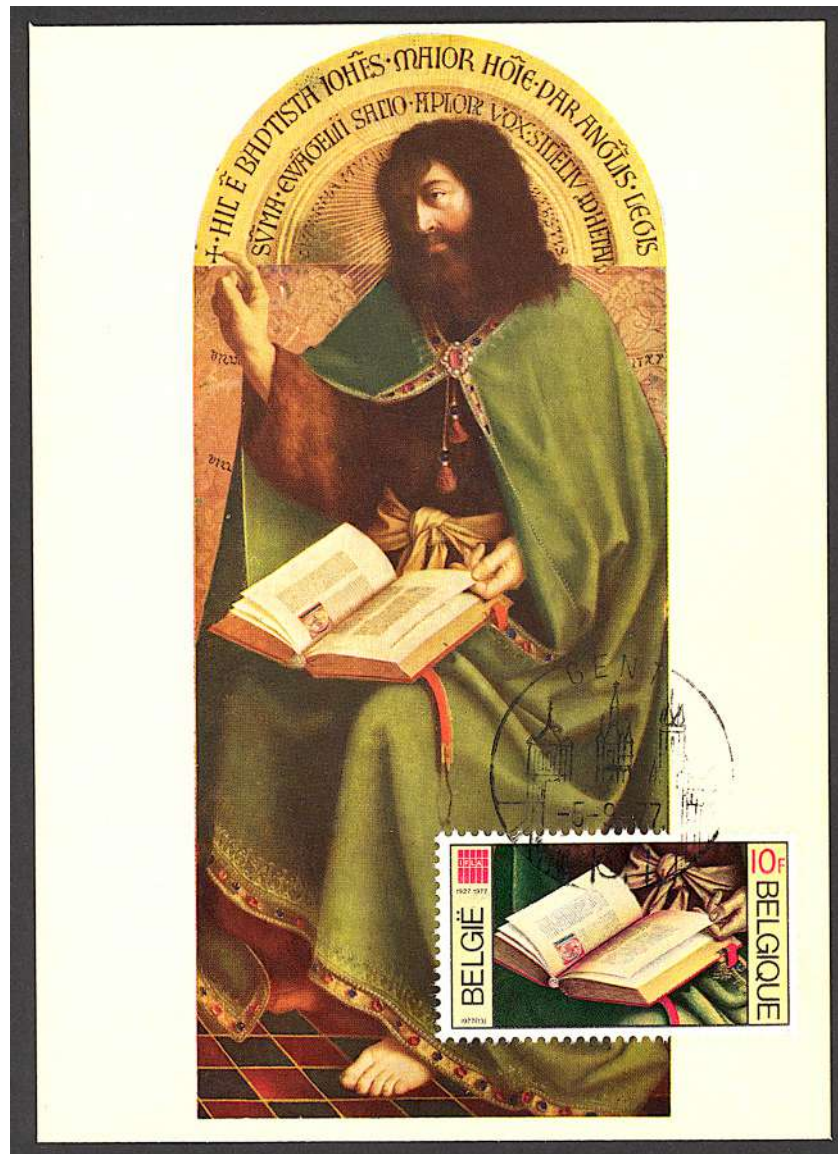
Nu nog wordt dit uniek meesterwerk, dat bewaard wordt in de Gentse St. Baafskathedraal, beschouwd als een van 's werelds hoogtepunten uit de geschiedenis van de schilderkunst.

Eén van de panelen, “De Rechtvaardige Rechters” (onderaan links) is een copie: het origineel werd in 1934 gestolen, en is tot nu toe niet teruggevonden.

Het werk ondergaat vanaf 2012 een zeer grondige en wetenschappelijke restauratie, die waarschijnlijk op het einde van de jaren 2020 zal voltooid zijn.

Verskillende werken van Van Eyck samengebracht op de achtergrond van "De aanbidding van het Lam Gods"

Petrus Jozef Triest (1760-1836), priester & filantroop

Petrus Jozef Triest is geboren in Brussel op 30 augustus 1760, als negende kind in een rij van veertien.

Hij volgde de lessen eerst in Brussel, bij de jezuïeten en de augustijnen, en in 1776 werd hij ingeschreven in de Latijnse school in Geel. Daar werd hij sterk getroffen door de gezinsverpleging van geesteszieken.

Vanaf 1780 studeerde hij in Leuven, en in 1782 trad hij in het Groot Seminarie van Mechelen. Hij werd priester gewijd op 10 juni 1786.

In deze tijd van overvloed aan priesters hielp hij bij de pastorale activiteiten in Blaasveld, Mechelen en Asse. Vanaf 1791 werd hij helper in het Mariaheilgdom van Hanswijk, in Mechelen.

In 1797 moest hij onderduiken, omdat hij tijdens de Franse bezetting weigerde de eed van trouw en gehoorzaamheid aan de wetten van de Franse Republiek uit te spreken.

Hij werd benoemd tot pastoor in Ronse, waar hij clandestien zijn priesterlijke functie uitoefende.

Na het concordaat van 1802 werd de kerkvrede hersteld, maar door een conflict met de anticlericale burgemeester van Ronse werd Triest verplaatst naar Lovendegem. Hij startte er in 1803 een eerste kloostergemeenschap, die in 1804 de naam “Zusters van Liefde van Jezus en Maria” kreeg.

De bisschop van Gent riep hem in 1805, samen met enkele van de Zusters van Liefde, naar Gent, om er te zorgen voor ongeneeslijke zieken.

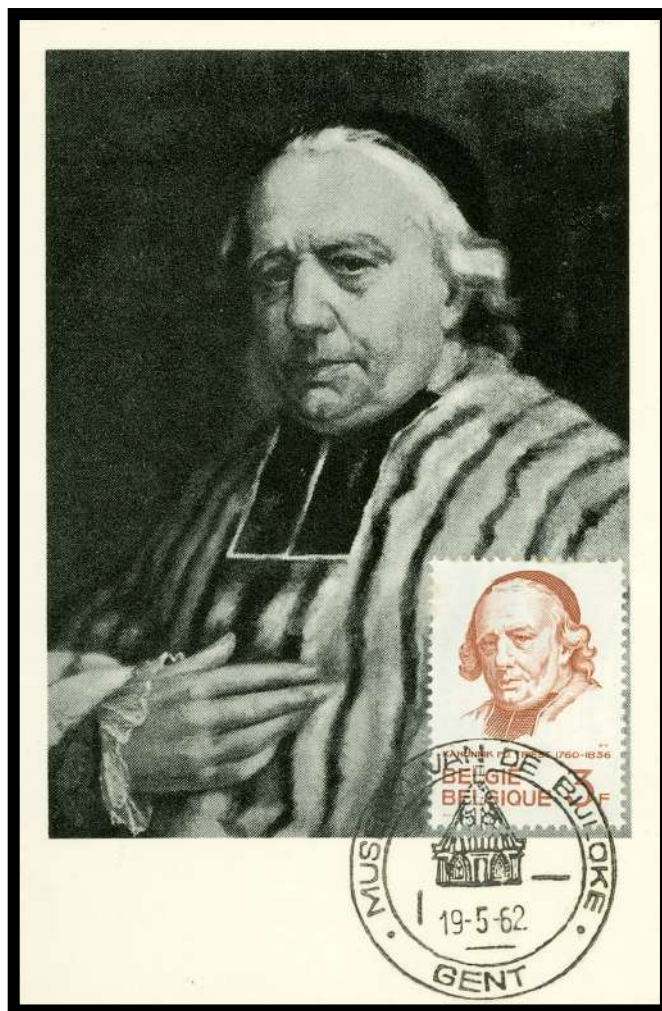
Meer dan dertig jaar zal Triest zich volledig inzetten voor de bevordering van de armen- en ziekenzorg in Gent. Hij werd er in 1806 benoemd tot algemeen overste van de Zusters van Liefde en ere-kanunnik van St. Baafs.

In 1807 werd hij benoemd tot directeur van het Bijloke-hospitaal. Om die taak aan te kunnen stichtte hij einde 1807 de “Hospitaalbroeders van de H. Vincentius”, die later de *Broeders van Liefde* zouden worden. Hij ontfermde zich over de geesteszieken, die in mensonwaardige omstandigheden opgesloten zaten. In samenwerking met Dr. Joseph Guislain werd een reglement opgesteld voor de verpleging van geesteszieken. Hij bekommerde zich ook voor de doven en de blinden, aan wie hij een beter onderwijs probeerde te geven.

De Zusters en Broeders van Liefde hadden hun handen vol met het werk in de instellingen die zij beheerden. Om te voorzien in de thuisverpleging van armen en behoeftigen richtte Triest een nieuwe orde op, de “Broeders van St. Jan de Deo”, die hun activiteiten startten in 1825. Als kroon op het werk stichtte hij in 1835 nog een vierde congregatie, de “Zusters Kindsheid Jesu”. Het doel van deze nieuwe congregatie was de opvang van vondelingen, maar spoedig werden de activiteiten verruimd tot zorg voor kinderen, armen en bejaarden.

Hij overleed op 24 juni 1836. Zijn proces voor zaligverklaring werd plechtig geopend op 26 augustus 2001.

Over Triest schreef Anton van Wilderode terecht: "Hij werd priester in een felbewogen tijd, en heeft aan onvermogen en geringen, aan marginalen en verschoppelingen zijn leven tot de laatste dag gewijd. Hij wilde dat zijn werk ook na zijn dood door zusters en door broeders die hij voorging bestendig werd en nimmer meer telooring. In hen die hij gesticht heeft, blijft hij groot".

Jan Frans Willems (1793-1846), schrijver & pionier van de Vlaamse beweging

Het Willemsfonds

Jan Frans Willems is geboren in Boechout op 11 maart 1793. In 1815 werd hij adjunct-archivaris van de stad Antwerpen, en in 1821 ontvanger van de registratie aldaar. Voor 1830 schreef hij gedichten en toneelspelen in postclassicistische stijl, maar met reeds romantische elementen. Hij trad in die tijd ook op als polemist ter verdediging van het Nederlands, en als literatuur-historicus. Hij was toen reeds een centrale figuur in het Vlaamse culturele leven te Antwerpen, vooral in de kringen die de taalpolitiek van Willem I en de eenheid van de Nederlanden verdedigden.

Daar hij tijdens de Belgische onafhankelijkheidsstrijd partij koos voor Nederland, werd hij in 1831 als ambtenaar van de registratie verplaatst naar Eeklo. Daar zette hij zijn werk onverpoosd verder. Hij publiceerde er in 1834 een moderne versie van de “Reinaert”, die hij liet voorafgaan door een inleiding die eigenlijk een Vlaams manifest was.

In ere hersteld en in 1835 benoemd tot ontvanger van de registratie in Gent, werd hij weldra de spil van de jonge Vlaamse beweging.

Hij zette zijn filologisch werk voort door de stichting van het eerste Vlaamse wetenschappelijke tijdschrift, “Belgisch Museum” (1837-1846), de mede-oprichting van de *Maetschappij ter bevordering der Nederduitsche Tael- en Letterkunde* (1836) en de uitgave van Middelnederlandse teksten, rijmkronieken, en de onvolprezen “Oude Vlaemsche liederen”, later voltooid door F. Snellaert.

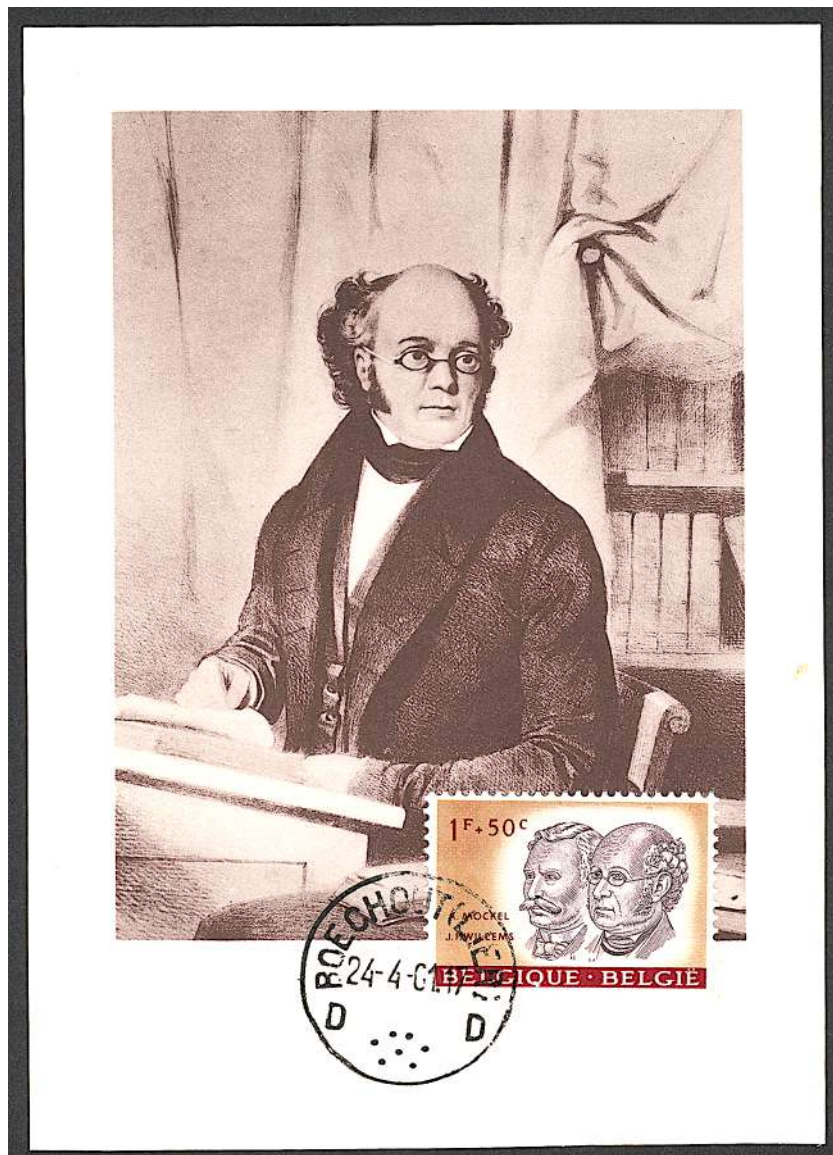
Zijn doel was zijn volk nationaal te sensibiliseren door het bekendmaken van lang vergeten literaire schatten en van belangrijke historische feiten en toestanden uit de middeleeuwse bloeitijd.

In zijn taalkundige, historische en culturele teksten toont hij zich als de voornaamste en veelzijdigste neerlandicus van zijn tijd. Hij bleef ijveren voor de erkenning van de culturele eenheid tussen Vlaanderen en Nederland, en in de spellingoorlog tussen het noorden en het zuiden gaf hij de doorslag bij het tot stand brengen van de eenheid van spelling.

Hij stelde in 1838 een ontwerp op tot stichting van een academie voor taal- en letterkunde. Hij ondersteunde het groot Vlaams petitionnement van 1840, dat door Snellaert opgesteld was, en dat de wettelijke vernederlandsing van de administratie, het gerecht en het onderwijs tot doel had.

Hij wordt terecht de vader van de Vlaamse beweging genoemd. Zijn leven en zijn werk staan in het teken van de romantische levensbeschouwing en de idee van de eenheid van de Nederlanden.

Hij overleed in Gent op 24 juni 1846.

Ferdinand Snellaert (1809-1872), arts, schrijver & Vlaams voorman

Ferdinand Snellaert is geboren in Kortrijk op 21 juli 1809. Hij studeerde in Utrecht, en werd in 1829 officier van gezondheid. Hij verbleef tot 1835 in Nederland. Hij voltooide dan zijn medische studie in Gent (1836-1837), waar hij zich in 1838 vestigde als arts.

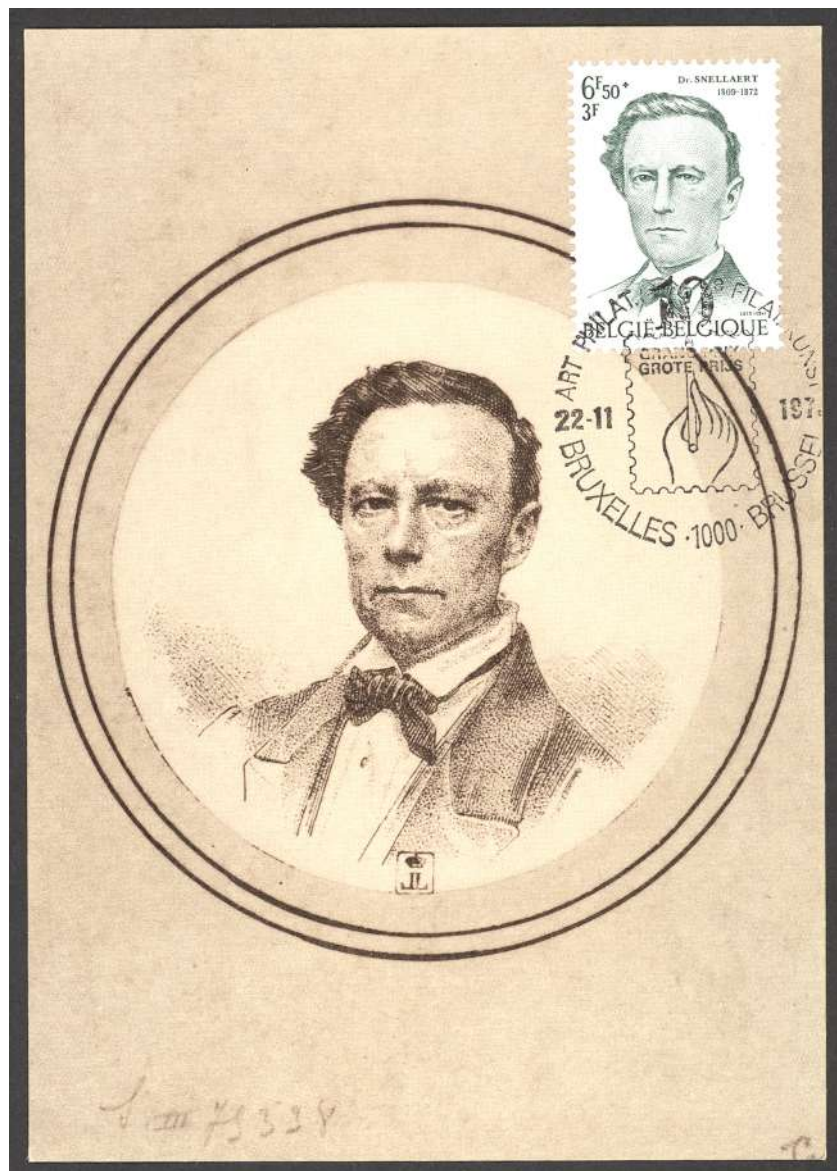
In Gent was er kort na de onafhankelijkheid nog een intens Vlaams cultureel leven aanwezig, en Snellaert speelde er onmiddellijk een belangrijke rol in. Reeds in 1836 was hij mede-oprichter van de maatschappij “De Tael is gantsch het volk”. Hij schreef literaire kritieken in de *Bydragen van de Gazette van Gend* (1836-1839) en in het door hem gestichte en van 1840 tot 1843 geleide *Kunst - en Letterblad*.

Ondanks zijn drukke artsenpraktijk verruimde hij zijn cultureel - politieke activiteit en ging hij de stimulerende rol overnemen die Jan Frans Willems eerder had gespeeld. Hij zette zich in voor het *Vlaams Petitionnement* (1840), een eerste mijlpaal in de Vlaamse beweging, organiseerde het eerste Nederlands Congres (1849), dat hij voorzat, was medestichter in 1851 van het *Willemsfonds*, en rapporteur van de in 1856 door minister De Decker opgerichte “Vlaamsche Commissie”, de zogenaamde Grievencommissie. Hij bracht in 1859 een opmerkelijk verslag uit van haar werkzaamheden.

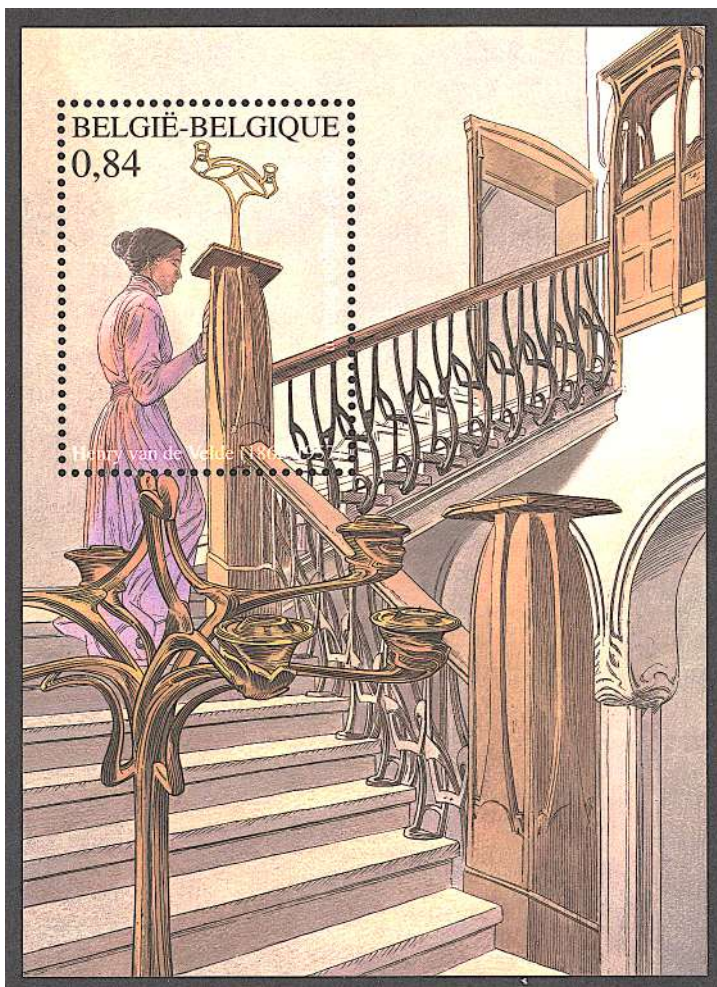
Hij gaf verscheidene Middelnederlandse teksten en volksboeken uit, voltooide in 1848 de door Willems aangevangen uitgave van “Oude Vlaemsche liederen” en schreef in 1850 zijn “Schets eener geschiedenis der Nederlandsche letterkunde”.

Ferdinand Snellaert behoort met Jan Frans Willems en met Jan Baptist David tot de belangrijkste figuren van de Vlaamse herleving na de Belgische onafhankelijkheid, en tot de pioniers van de Vlaamse beweging.

Hij overleed in Gent op 3 juli 1872.

Henry van de Velde (1863-1957), architect

Werken van Henry van de Velde

Henry van de Velde is geboren in Antwerpen op 2 april 1863. Aanvankelijk was hij een pointillistisch schilder, maar vanaf 1892 legde hij zich toe op het ontwerpen van gebruiksvoorwerpen, met de bedoeling de kwaliteit van de levensstijl te verbeteren. Deze drijfveer bracht hem tot de architectuur.

Zijn eerste woning was het huis “Bloemenwerf” in Ukkel (1895). Van de Velde streefde naar een perfecte harmonie, en ontwierp alles tot in de kleinste details: het bouwwerk, het interieur, de uitrusting, tot het eetservies en de kledij! Met de vloeiende en golvende lijnen die zijn stijl kenmerken was van de Velde duidelijk een vertegenwoordiger van de “Art Nouveau”- strekking.

Na een korte periode in Parijs vertrok hij naar Duitsland, en vanaf 1900 werkte hij haast uitsluitend voor Duitse opdrachtgevers. In 1902 werd hij artistiek adviseur van de groothertog van Sachsen-Weimar, voor wie hij in 1904 de “Kunst- gewerbeschule” bouwde (het latere “Bauhaus”).

De Weimarer-periode duurde tot 1914, en was de vruchtbaarste uit zijn loopbaan. Zijn gekendste werk uit die tijd is het Folkwangmuseum te Hagen, gebouwd in 1908.

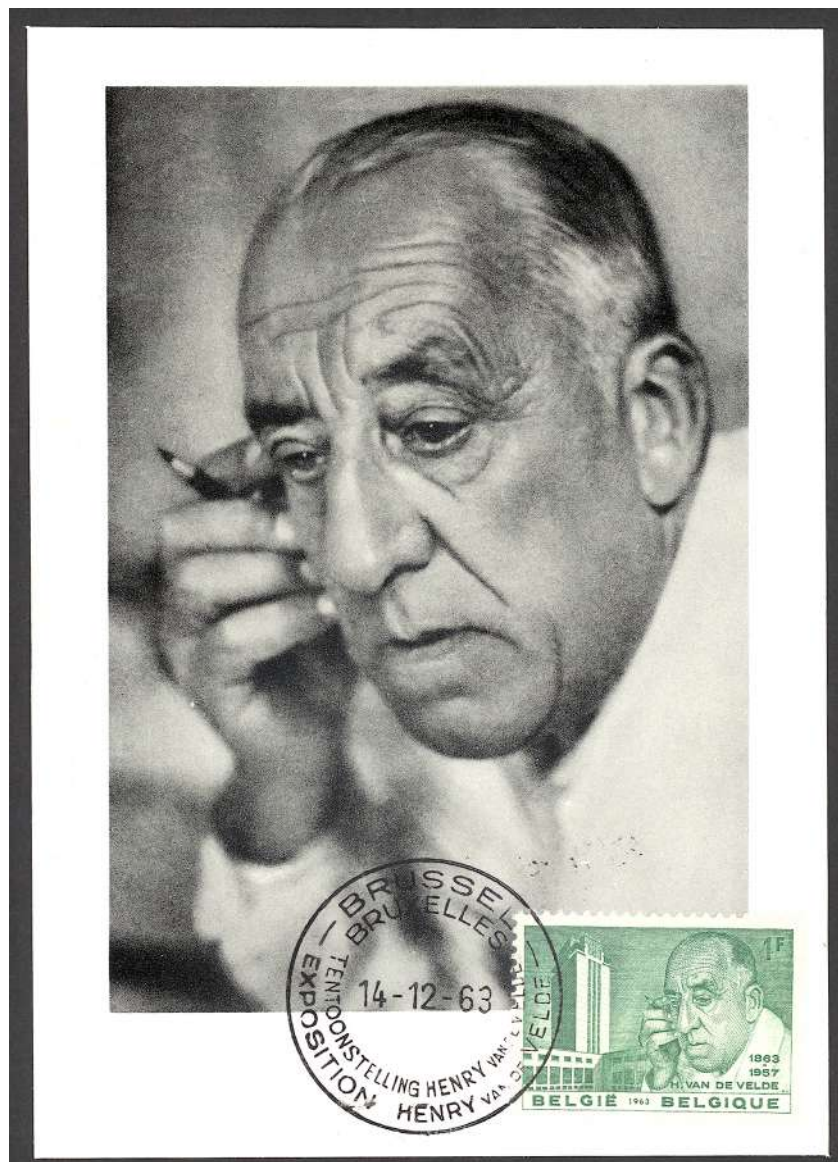
Tijdens de eerste wereldoorlog woonde hij in Zwitserland en Nederland, waar hij het Kröller-Müller - museum van Otterlo ontwierp.

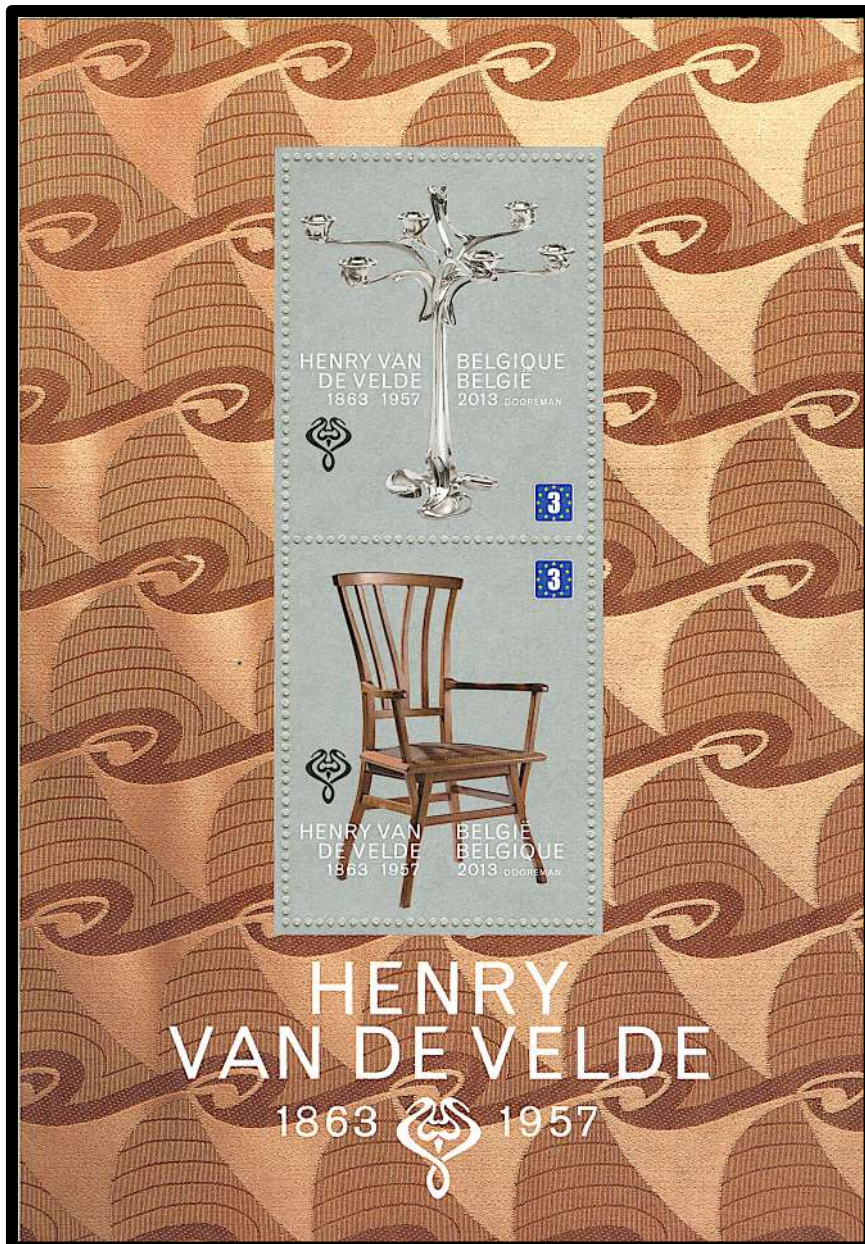
In 1925 keerde hij naar België terug. Hij werd professor aan de Gentse universiteit (1926-1936). Tevens organiseerde hij het *Hoger Instituut voor Architectuur en Sierkunsten* van Ter Kameren, waarvan hij directeur werd (1926-1935).

Hij bouwde nog enkele opmerkelijke woningen, zoals zijn eigen huis in Tervuren (1928), en het huis met polikliniek van dokter Martens in Astene (1932). Hij was eveneens de ontwerper van het Belgisch paviljoen op de wereldtentoonstelling van New York (1939).

Maar zijn gekendste werk is te zien in het centrum van de stad Gent: de grote toren van de universiteitsbibliotheek. In 1933 werd de 70-jarige van de Velde belast met het ontwerp. Hij koos voor een 64 meter hoge toren, de “vierde toren” van Gent, als symbool voor wetenschap, wijsheid en kennis. Van de Velde botste op veel tegenkanting, en men begon pas te bouwen in 1935. Gelukkig vond hij veel steun bij Gustave Magnel, specialist in gewapend beton, en bij Jean Norbert Cloquet. Samen ontwikkelden zij de innoverende techniek van glijdende bekisting. Als totaalkunstenaar tekende van de Velde alle details: raamprofielen, vloerpatronen, deurkrukken, meubilair, enz. De moeilijke economische situatie en het uitbreken van de tweede wereldoorlog zorgden er echter voor dat de architect zijn totaalproject sterk moest inkrimpen. Maar het resultaat blijft indrukwekkend: de “Boekentoren” is definitief geïntegreerd in het Genste landschap, en werd op 1 juli 1992 beschermd als monument.

In 1947 vestigde van de Velde zich in Zwitserland, waar hij op 25 oktober 1957 in Zürich overleed.

De boekentoren van Gent

Frans Masereel (1889-1972), houtsnijder

Frans Masereel is geboren in Blankenberge op 31 juli 1889. Hij verbleef van 1894 tot 1911 in Gent, waar hij studeerde aan de academie voor Schone Kunsten. Hij werd er beschouwd als een uitzonderlijk begaafde leerling.

Hij vestigde zich in 1915 in Genève, waar hij als karikaturist en illustrator meewerkte aan het tijdschrift *Les Tablettes* (1916–1919) en aan het dagblad *La Feuille* (1917–1920). Hij verhuisde naar Frankrijk, achtereenvolgens Parijs (1921), Avignon (1941), Laussou (Lot-et-Garonne, 1943) en ten slotte Nice (1949). Vele van zijn werken werden vernietigd bij het bombardement van Equihen (nabij Boulogne, 1940), waar hij een zomerverblijf had.

Als xylograaf behoort Masereel tot de groep “De Vijf”, die in de jaren twintig de Vlaamse houtsnijkunst vernieuwde (Frans Masereel, Jozef en Jan-Frans Cantré, Joris Minne en Henri Van Straten). Hij debuteerde in de jaren 1917-1918 met drie anti-oorlogalbums, die naar inhoud en vorm aansloten bij zijn Geneefse tekeningen.

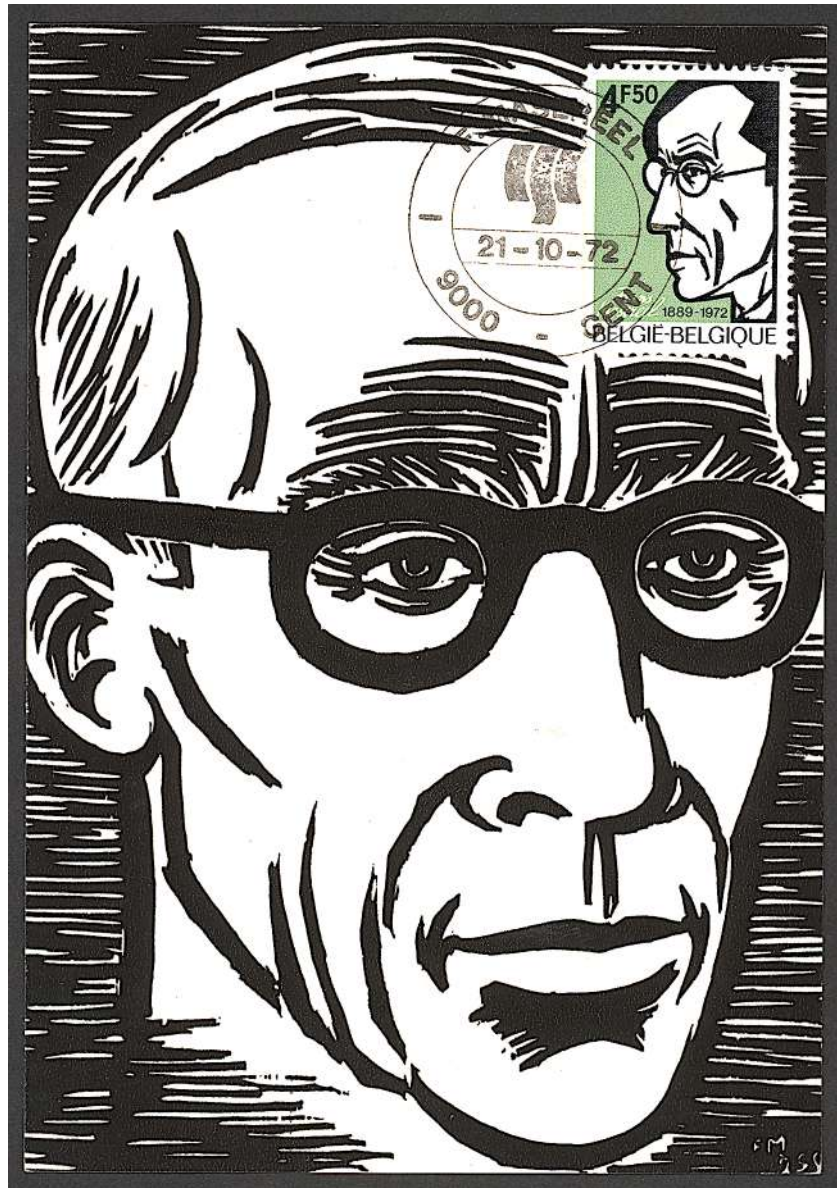
Zijn gaafste en krachtigste xylografisch werk ontstond in de jaren 1919-1922, waarin hij zijn befaamde blokboeken publiceerde, die werden begroet als “romans in beelden”. Het bekendst is wellicht “Mon livre d’heures” (1919), maar ook “Le soleil” (1919), “Un fait-divers” (1920), “Histoire sans paroles” (1920), “Idée” (1920), “Visions” (1921) en “Souvenirs de mon pays” (1921) genoten, evenals losse bladen als “Le beau mec”, internationaal succes. De verhaaltjes handelen steeds over de mens met zijn gevoelens, zijn gedachten en vooral met zijn kleine drama's. Ze combineren milde humor met scherpe observatie in een sfeer van melancholie. De grafieken, doorgaans op klein formaat gemaakt, geven een verrassend ruimtelijke indruk.

In de daaropvolgende periode werd de vorm losser, verdween het synoptische bijwerk uit de prent en werd de aandacht geconcentreerd op de mens, die soms de gehele bladspiegel inneemt (bv. “L’orateur” en “Le témoin”).

Het oeuvre uit de periode 1927-1938 is, naar de normen van de specifieke xylografische eigenschappen, aanmerkelijk zwakker: de prent gaat, zoals bij de aanvang, meer en meer overhellen naar een vormgeving die dichter bij de penseeltekening dan bij de houtsnede ligt.

Vanaf 1946 geeft Masereels werk echter een indrukwekkende stijging in kwaliteit te zien. Weliswaar bereikt Masereel niet meer de vormsynthese van weleer, maar dit gemis wordt goedgemaakt door een hogere vlucht van de verbeelding. Stilistisch behoort zijn werk, over het algemeen genomen, tot het expressionisme. Het is vaak satirisch, sociaal geëngageerd en pacifistisch. Tot de schrijvers wier werken Masereel heeft geïllustreerd, behoren: L. Tolstoj, R. Rolland, S. Zweig, G. Duhamel, W. Whitman, E. Verhaeren, M. Maeterlinck, A. Vermeylen, O. Wilde, B. Cendrars, R. Kipling, Ch. de Coster, G. de Maupassant, S. Streuvels, F. Villon, H.E. Hemingway.

Hij stierf in Avignon op 3 januari 1972.

Michael Borremans (1963–....), kunstschilder

Michael Borremans is geboren in 1963 in Geraardsbergen. Hij volgde een kunstopleiding aan de Hogeschool voor Kunst en Wetenschappen Sint-Lucas in Gent.

Oorspronkelijk was hij opgeleid in de fotografie. Wanneer hij in de jaren 1990 begon te tekenen en te schilderen, gebruikte hij oude foto's als inspiratiebron.

Het is dank zij Jan Hoet, die in 1999 in Gent het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (SMAK) opgericht had, dat Borremans vanaf 2000 zijn grote doorbraak kende.

Op technisch vlak grijpt hij terug naar de periode van de 18de eeuw. Met veel oog voor detail en een perfecte uitvoering slaagt hij er nochtans telkens in om een vervreemdend karakter aan zijn werken te geven.

Het is in het SMAK dat hij in 2005 een grote tentoonstelling van zijn werken kon realiseren. Deze tentoonstelling gaf hem een grote bekendheid, vooral in de Verenigde Staten, waar hij zeer op prijs gesteld wordt.

In 2010 maakte hij in opdracht van koningin Paola een ensemble van schilderijen voor het koninklijk paleis van Brussel.

En de postzegel van 2014 werd uitgegeven ter gelegenheid van een uitgebreide tentoonstelling in de “Bozar” van Brussel.

Michael Borremans leeft en werkt in Gent, waar hij op het statief van *Klokke Roeland* een schilderij aanbracht.

François Auguste Gevaert (1828-1908), toondichter

François Auguste Gevaert is geboren in Huise, bij Oudenaarde, op 31 juli 1828. Uiterst begaafd en vroegrijp, studeerde hij piano, harmonie en compositie aan het Gentse conservatorium. Reeds als 15-jarige trad hij op als pianoleraar. Hij was gedurende een paar jaren organist in het jezuïetencollege van Gent, en hij werd in 1847 bekroond door de Société des Beaux-Arts van Gent.

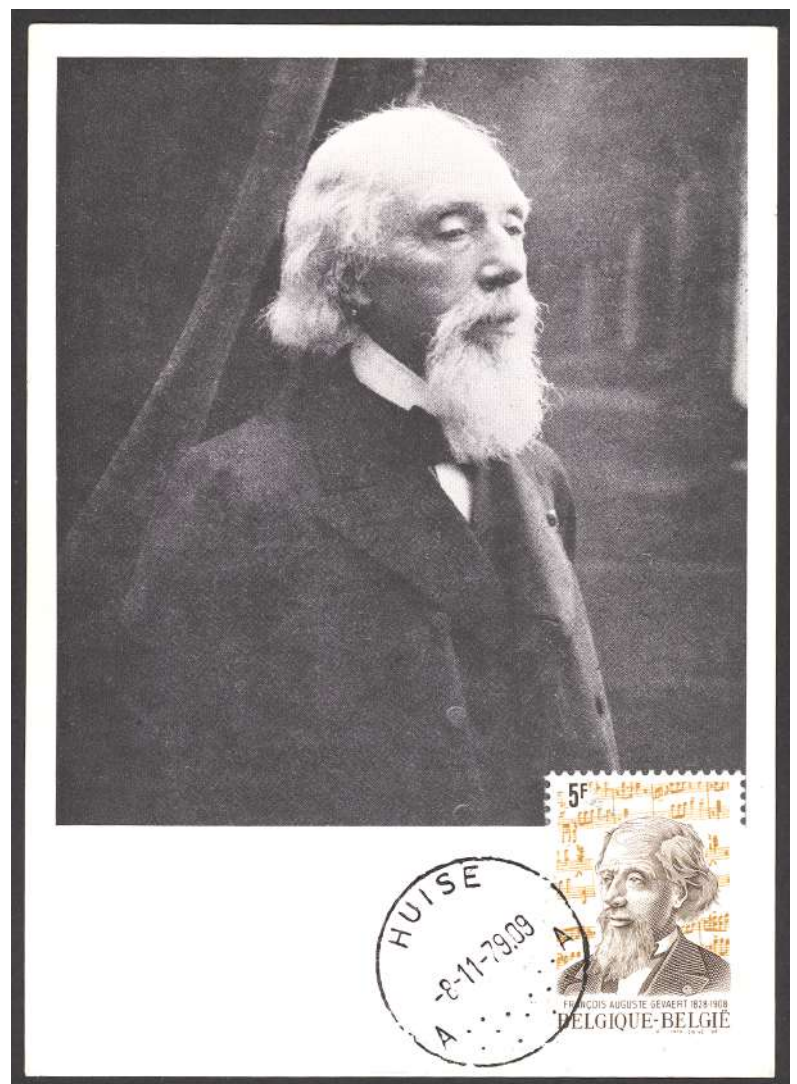
Nadat hij in 1847 met “Le roi Lear” de eerste Prijs van Rome had behaald, maakte hij uitgebreide reizen door Spanje, Duitsland en Italië, en vestigde zich daarna in Parijs. Daar werd hem in 1867 de functie van koördirecteur aan de Opéra toevertrouwd.

Na de Frans-Duitse oorlog van 1870 keerde hij naar België terug, en hij werd in 1871 benoemd tot directeur van het conservatorium in Brussel. In zijn lange ambtsperiode interesseerde hij zich vooral aan de antieke en vroegmiddeleeuwse muziek. Zijn drie, ook thans nog gezaghebbende werken zijn: “Histoire et théorie de la musique de l’antiquité”, “Les origines du chant liturgique de l’Église latine” en “La mélopée antique”.

Gevaert schreef ook werken over muziektheorie, waarvan zijn “Traité général d’instrumentation” om zijn methodiek, zijn ruime eruditie en de leerrijke voorbeelden ook thans nog zeer nuttig is.

Als directeur van het conservatorium stichtte hij de “Société des concerts du conservatoire”, en wist hij, in het eenzijdig op Frankrijk georiënteerde Brussel, een publiek te vormen dat hij het werk van Bach, Händel, Gluck, Beethoven en Wagner leerde waarderen. In de opleiding van de jonge musici streefde hij steeds naar persoonlijkheid en originaliteit.

Als componist mist hij de genialiteit die zijn wetenschappelijk werk kenmerkt. Zijn muziek verraadt een superieure techniek, maar mist wat directheid en frisheid. Een hoogtepunt bereikte hij in de cantate “Jacob van Artevelde”, een hulde aan de stad Gent. Hij overleed in Brussel op 24 december 1908.

Marie Sasse (1834-1907), soprano

Er is weinig gekend over haar eerste jaren. Zij is geboren op 26 januari 1834 (volgens sommige bronnen is haar geboortjaar 1838). De plaats van geboorte is ook controversieel: de bronnen spreken van Gent, Deinze, Oudenaarde en Dendermonde.

Haar vader was een militaire kapelmeester, en zijzelf studeerde muziek in Gent bij François Auguste Gevaert. Maar na het vroege overlijden van haar vader moest zij haar brood verdienen als vocaliste in café-concerts.

Zij vertrok van Gent naar Parijs, en werd er opgemerkt door de zangeres Delphine Ugalde, die haar in bescherming nam en die haar mooie sopranostem liet ontwikkelen en openbloeien bij grote meesters in Parijs en Milaan. Zij begon naam te maken als soprano vanaf 1859, door haar rol in de “Nozze di Figaro”, in de *Théâtre Lyrique* van Parijs.

Vanaf 1860 was zij de grote primadonna van de Parijse opera, en dit duurde tot 1877. Zij creëerde talrijke rollen in opera's van Verdi, Meyerbeer en zelfs Wagner: zij was Elisabeth in de eerste opvoering van “Tannhäuser” in Parijs, op 13 maart 1861.

Na de Duits-Franse oorlog van 1870-71 verbleef zij meestal in Brussel, Italië, Engeland of Spanje, en zij schitterde op alle Europese scènes. Zij had echter ook het temperament van de grote vedettes, waardoor Verdi, die haar grillen en capsones grondig beu was, weigerde haar de rol van Amneris te laten zingen in de première van “Aida”.

Zij trok zich terug in 1877 en werd zanglerares. Op het einde van haar leven verloor zij haar gehele fortuin, en zij overleed in Auteuil op 8 november 1907, in grote armoede.

Opvallend is het feit dat zij haar scène-naam veranderde in Marie Sax, maar zij mocht die naam niet meer gebruiken na een proces aangespannen door Adolphe Sax, de uitvinder van de saxofoon.

Joseph Plateau (1801-1883), natuurkundige

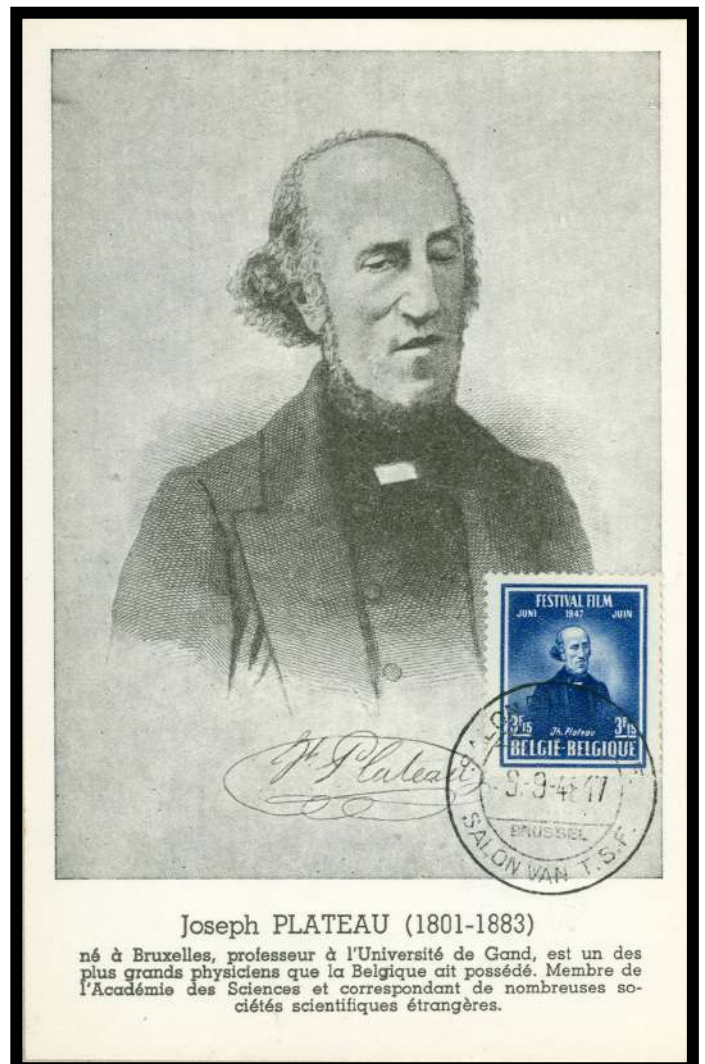
Joseph Plateau is geboren in Brussel op 14 oktober 1801. Hij studeerde van 1817 tot 1822 aan het Atheneum van Brussel, waar Adolphe Quetelet zijn leraar was. Hij promoveerde in 1829 te Luik tot doctor in de wis- en natuurkunde, met een doctoraatsproefschrift over de inwerking van licht en kleuren op het netvlies. Hij was reeds vanaf 1827 leraar wiskunde aan het plaatselijk Atheneum.

Na een kort verblijf in Brussel werd hij in 1835 benoemd tot docent in de natuurkunde aan de universiteit van Gent. Hij onderzocht de beeldvorming, de kleurwaarneming en de overstraling in het oog. Hij ontdekte het verschijnsel van de lichtnawerking, en werd in 1832, met de constructie van een apparaat dat de indruk van bewegende beelden verschafte, de voorloper van de latere cinematograaf en een pionier van de tekenfilm. Hij noemde dit apparaat de "Phenakistiscoop". Het principe ervan is eenvoudig: Plateau tekende 16 figuren die steeds iets verschillend waren van elkaar. Bij rotatie zullen door de "nawerking" de snel opeenvolgende figuren in mekaar overvloeien en wordt een beweging gesuggereerd.

Door zijn boeiende manier van lesgeven en zijn gestructureerde cursussen slaagde hij erin de fysica, die voordien een oninteressant bijvak was, om te bouwen tot een van de drukst bijgewoonde colleges van de universiteit. Hij ontwikkelde eveneens een bijzonder goed uitgerust laboratorium voor fysica.

Ten gevolge van wetenschappelijke experimenten over de invloed van het licht op het oog werd hij in 1843 blind, mede door te langdurig in de zon te kijken. Hij moest het lesgeven aan de universiteit stopzetten in 1847, maar doceerde verder thuis, met behoud van wedde. Hij bleef zich interesseren aan experimenten over irradiatie en hydrostatica, waarbij hij omwille van zijn blindheid moest beroep doen op de hulp van familieleden en collega's.

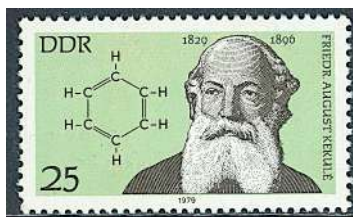
Hij overleed in Gent op 15 september 1883.

Joseph PLATEAU (1801-1883)

né à Bruxelles, professeur à l'Université de Gand, est un des plus grands physiciens que la Belgique ait possédés. Membre de l'Académie des Sciences et correspondant de nombreuses sociétés scientifiques étrangères.

Friedrich August Kekulé von Stradonitz (1829-1896), scheikundige

Friedrich August Kekulé von Stradonitz is geboren in Darmstadt, in Duitsland, op 7 september 1829. Hij was afkomstig van een oude adellijke Boheemse familie. Hij volgde eerst les aan het gymnasium van Darmstadt, en begon dan architectuurstudies aan de universiteit van Giessen (1847-1848). Zijn enthousiasme voor scheikunde werd er opgewekt door de interessante cursus van Justus von Liebig, zodat Kekulé in 1849 zelf overstapte van de studies architectuur naar de scheikunde. In Giessen was hij leerling van Heinrich Will, en werkte hij in het laboratorium van Justus von Liebig.

In 1851, op aanraden van Liebig, vertrok hij naar Parijs, waar hij de assistent werd van Charles Gerhardt. Bij het overlijden van zijn moeder keerde hij terug naar Duitsland, en op 25 juni 1852 verdedigde hij in Giessen zijn doctoraatsthesis, die handelde over de ester van amylnazwavelzuur.

Hij vertrok dan eerst naar Reichenau, in Zwitserland, waar hij de assistent was van Adolf von Planta, en verbleef nadien van 1853 tot 1855 in Londen, verbonden aan het St. Bartholomew's Hospital. Daar legde hij de basis van zijn internationale faam als scheikundige, met de isolatie van thio-azijnzuur.

Na Londen vertrok hij naar Heidelberg, waar hij als privaat-docent verbonden was aan de universiteit, en vanaf 1856 gaf hij er les in organische scheikunde. Het is in deze periode dat hij zijn eerste grote theorie uitwerkte, over de vierwaardigheid van het koolstofatoom. Deze theorie, die uitlegt hoe koolstofatomen zich met elkaar kunnen verbinden, kan beschouwd worden als de basis en de hoeksteen van de moderne organische scheikunde.

In 1858 werd de leerstoel voor scheikunde vakant aan de Rijksuniversiteit van Gent, en op aanraden van Jean Servais Stas, een Belgische scheikundige die de groeiende faam van Kekulé kende, aanvaardde deze laatste zijn benoeming als hoogleraar in de scheikunde in Gent. Zijn werkvermogen was enorm groot: hij verbleef de ganse dag in zijn laboratorium, 's avonds schreef hij de eerste delen van zijn "Lehrbuch der organischen Chemie", en na middernacht bereidde hij zijn lessen voor de volgende dag voor. Hij vond nog de tijd om de organisatie op zich te nemen van het eerste internationaal congres voor scheikunde, gehouden in Karlsruhe in september 1860.

Het is in Gent dat hij kwam tot zijn grootste ontdekking, betreffende de structuur van benzeen (C_6H_6). Verveeld met het probleem van een keten met aan beide uiteinden van de molecule twee vrije valenties, had hij plots de geniale ingeving dat de oplossing lag in een ringvormige structuur van de molecule, "zoals een slang die haar eigen staart opeet".

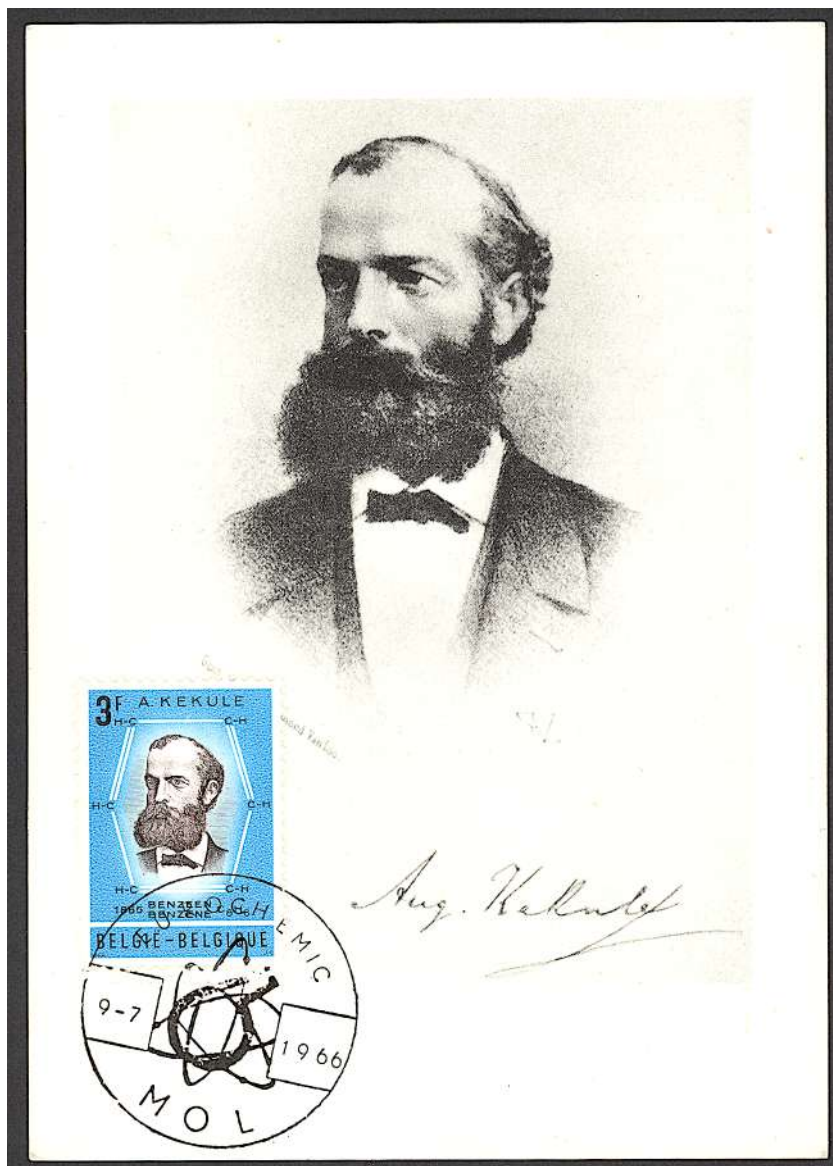
Kekulé stelde deze theorie voor het eerst voor aan de "Société Chimique de Paris" op 27 januari 1865, in aanwezigheid van Pasteur. Deze benzeen-theorie werd dan gepubliceerd in het *Bulletin de la Société Chimique de Paris* onder de titel "Sur la constitution des substances aromatiques". Op 11 mei 1865 stelde Kekulé dan zijn werk voor aan de Académie Royale de Belgique.

In 1865 verliet Kekulé België, om de leerstoel scheikunde aan de universiteit van Bonn te bezetten, in opvolging van de vermaarde August Wilhelm Hofmann, die naar Berlijn vertrokken was. Tot aan zijn dood bleef hij al zijn energie gebruiken in de studie van de organische scheikunde, zowel op theoretisch vlak als op het vlak van de praktische gevolgen. Hij werd benoemd in 1877 tot rector van de universiteit van Bonn, en het hoogtepunt van zijn carrière situeerde zich in 1890, met zijn voordracht "Ueber die Konstitutionen des Pyridins" voor de voltallige Deutsche Chemische Gesellschaft, te Berlijn, op 10 maart, als hulde voor de 25ste verjaardag van zijn benzeen-theorie.

Gehinderd door een toenemende doofheid, overleed hij aan de gevolgen van een griep met verwickelingen, in Bonn, op 13 juli 1896.

De benzeen-formule van Kekulé

Jules Boulvin (1855-1920), professor & ingenieur

Jules Boulvin is geboren op 29 april 1855 in Roux, nabij Charleroi. Hij studeerde eerst in Charleroi, nadien in Gent, waar hij in 1876 het diploma van ingenieur behaalde.

Reeds in november 1878 werd hij aangesteld als docent aan de Bijzondere Scholen voor Burgerlijke Bouwkunde en voor Kunsten en Fabriekswezen aan de Universiteit van Gent. Hij doceerde de cursussen machines, stoommachines en de berekening van het effect van machines.

Daarnaast was hij ook aangesteld als ingenieur bij de zeevaart, en hij heeft verscheidene internationale missies geleid voor België, voor het verbeteren van de Belgische mogelijkheden in vreemde havens.

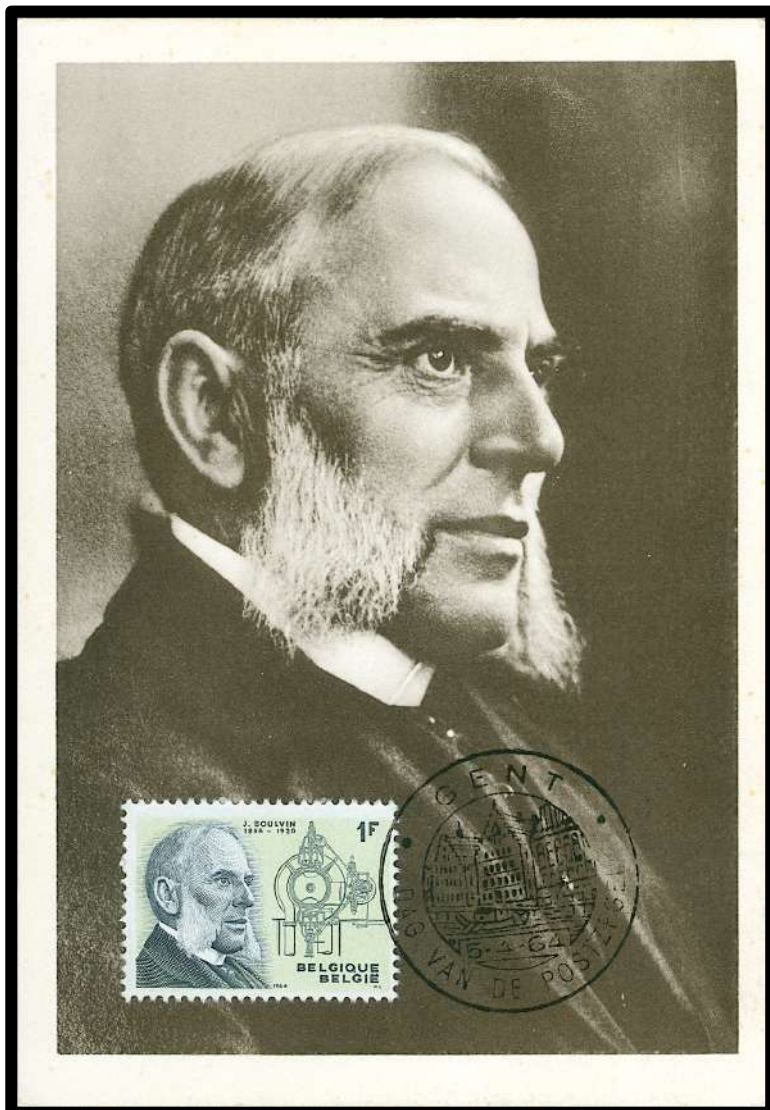
Zijn werk als hoogleraar had als voornaamste doel de studies aan te passen aan de noden van de snel evoluerende industrie. In 1891 slaagde hij erin om de diploma's te doen erkennen van scheikundig ingenieur, industrieel ingenieur en mechanisch ingenieur.

In november 1911 werd hij benoemd tot directeur van het bestuur van de sectie zeevaart.

Zijn specialiteit was de studie van de stoomketels, scheepsstoommachines en hulpwerktuigen. Zijn belangrijkste werk was "*Traité de Mécanique appliquée aux machines*", dat bestond uit 8 delen.

Hij was de onvermoeibare professor die opleiding gaf aan verschillende generaties ingenieurs die de faam van de Belgische techniek in de gehele wereld rondgedragen hebben.

Hij overleed in Gent op 20 januari 1920.

Henri Pirenne (1862-1935), historicus

Henri Pirenne is geboren in Verviers op 22 december 1862. Hij studeerde aan de universiteit van Luik, waar hij les kreeg o.a. van de grote historici Godefroid Kurth en Paul Fredericq.

In 1883 behaalde hij zijn doctoraat in de wijsbegeerte en letteren. Hij voltooide zijn opleiding met lange studiereizen in Berlijn en Leipzig (1883-1884), en nadien in Parijs (1885).

In 1885, nog voor hij 23 jaar oud was, werd hij benoemd tot hoogleraar aan de universiteit van Luik (diplomatiek en paleografie), maar reeds in 1886 werd hij benoemd in Gent tot buitengewoon hoogleraar. Hij doceerde middeleeuwse en Belgische geschiedenis.

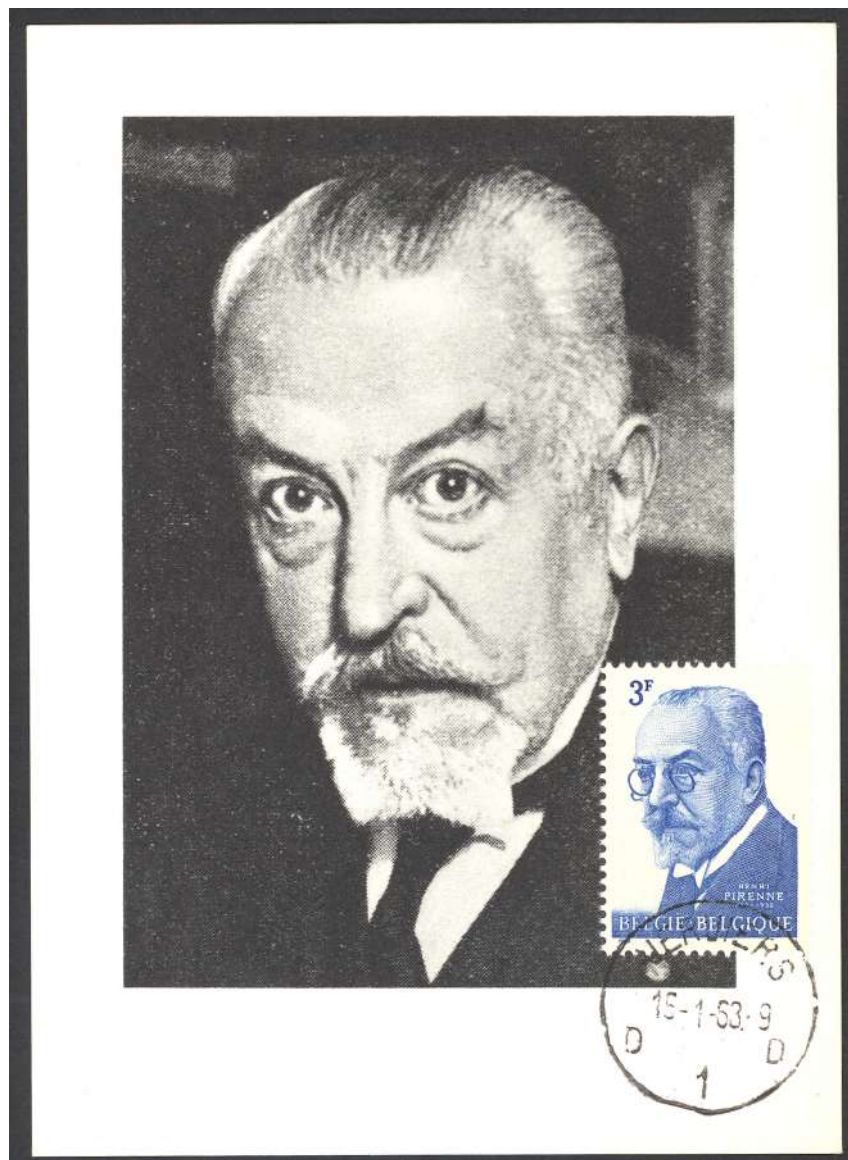
Bij zijn benoeming in Gent was de universiteit nog uitsluitend franstalig. Hij verzette zich hevig in 1916 tegen de vernederlandsing van de Gentse universiteit, opgelegd door de Duitse bezetter, en werd hierom, samen met Paul Fredericq, naar Duitsland weggevoerd. Na de oorlog, ondanks zijn verachting voor de activisten, bleef hij de meeste Vlaamsgezinden als loyale Belgen beschouwen. Dit belette hem niet om in 1923 erevoorzitter te worden van de “Ligue Nationale pour la Défense de l’Université de Gand et de la Liberté des Langues” die streed voor het behoud van de franstalige universiteit. Hij was een hevig tegenstander van de volledige vernederlandsing van de Gentse universiteit, en hij maakte dan ook gebruik van zijn recht op emeritaat in 1930, wanneer deze vernederlandsing bij wet een feit werd.

Hij vertrok naar Brussel, en overleed in Ukkel op 24 oktober 1935.

Hij was een groot specialist van de middeleeuwen. In die optiek poneerde hij dat België geen creatie is van 1830, maar dat er reeds een Belgische homogene entiteit en een Belgisch volk bestaat sinds 843, bij het verdrag van Verdun. Dit Belgisch volk groepeerde Germaanse en Romaanse elementen, echter met elkaar verbonden door een gezamenlijke beschaving en evolutie.

In zijn hoofdwerk “Histoire de Belgique”, dat verscheen van 1899 tot 1932 in zeven delen, verdedigde hij deze stelling, soms ten koste van de historische waarheid.

Zijn werken liggen aan de basis van de traditionele geschiedenislessen in onze scholen tot in de jaren 1980. Wanneer men zijn werken en zijn publicaties ontdoet van de nationalistische a-priori, blijft er nochtans een indrukwekkend geheel over, gekenmerkt door intelligentie en eruditie, kritische zin, oog voor het literaire, en steeds met een merkwaardige wil om de politieke geschiedenis te koppelen aan economische en sociale aspecten.

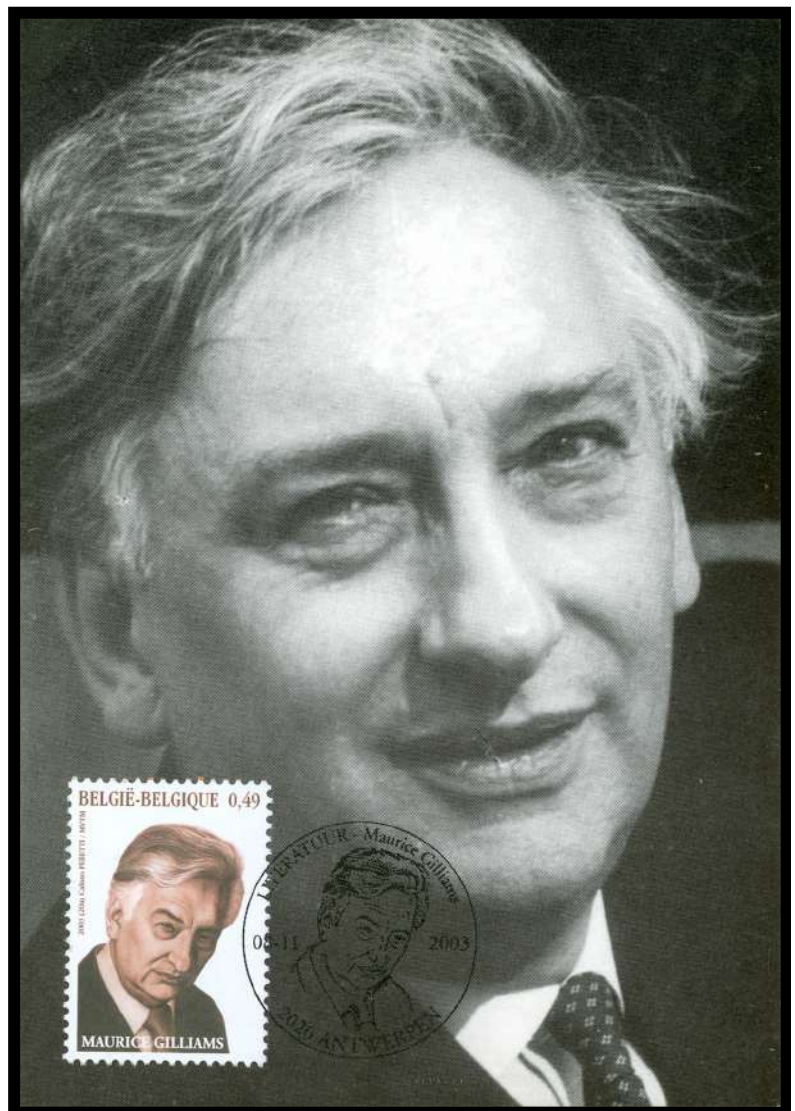
Maurice Gilliams (1900-1982), letterkundige

Maurice Gilliams is geboren in Antwerpen op 20 juli 1900. Zijn vader was de boekdrukker Frans Gilliams. Deze schreef de “Historiek van het Boekdrukkers-Verbond van Antwerpen”. Zijn jeugd bracht hij grotendeels door op het buitengoed van de familie in de omgeving van Antwerpen. Hier zou hij de inspiratie vinden voor de novellen in “Oefentocht in het luchtledige” (1933) en “Elias of het gevecht met de nachtegalen” (1936). In het bedrijf van zijn vader leerde hij het vak van typograaf. Zijn eerste werken werden dan ook in eigen beheer uitgegeven.

In de jaren 1920 was hij gedebuteerd met enkele in geringe oplage gedrukte verzenbundels dewelke later selectief werden gebundeld in “Het verleden van Columbus” (1933). In zijn dichtwerk uit Gilliams zich als een introvert overgevoelig kunstenaar die op een haast symbolische manier het individueel mensenbestaan weerspiegelt. Dit gebeurt in een zuivere taal, traditioneel en sober, wars van alle experimenteel gedoe. Ook in zijn proza wordt de individualistische mens beschreven die verwoede pogingen onderneemt om de psychische eenzaamheid te ontvluchten. Dit komt naar voor in werken zoals het reeds hoger vernoemde “Elias of het gevecht met de nachtegalen” en “Winter te Antwerpen” uit 1953. Maurice Gilliams schreef ook essays, zo o.m. over Paul van Ostaijen en Henri De Braekeleer. Hij had tevens aanleg voor tekenen en bezat een diepgaande kennis van muziek en de beeldende kunsten.

Na wetenschappelijk bibliothecaris van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen te zijn geweest, werd hij secretaris van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde in Gent. Deze functie bekleedde hij van 1960 tot 1975. In 1980 ontving hij de Grote Prijs van de Nederlandse Letteren.

Maurice Gilliams stierf in Antwerpen op 18 oktober 1982.

Jos Vervest (1925-1999), biljartkampioen

Jos Vervest is geboren in Ekeren op 29 maart 1925. Vanaf zijn prille jeugd oefende hij ieder vrij moment op de biljarttafel in het café van zijn ouders.

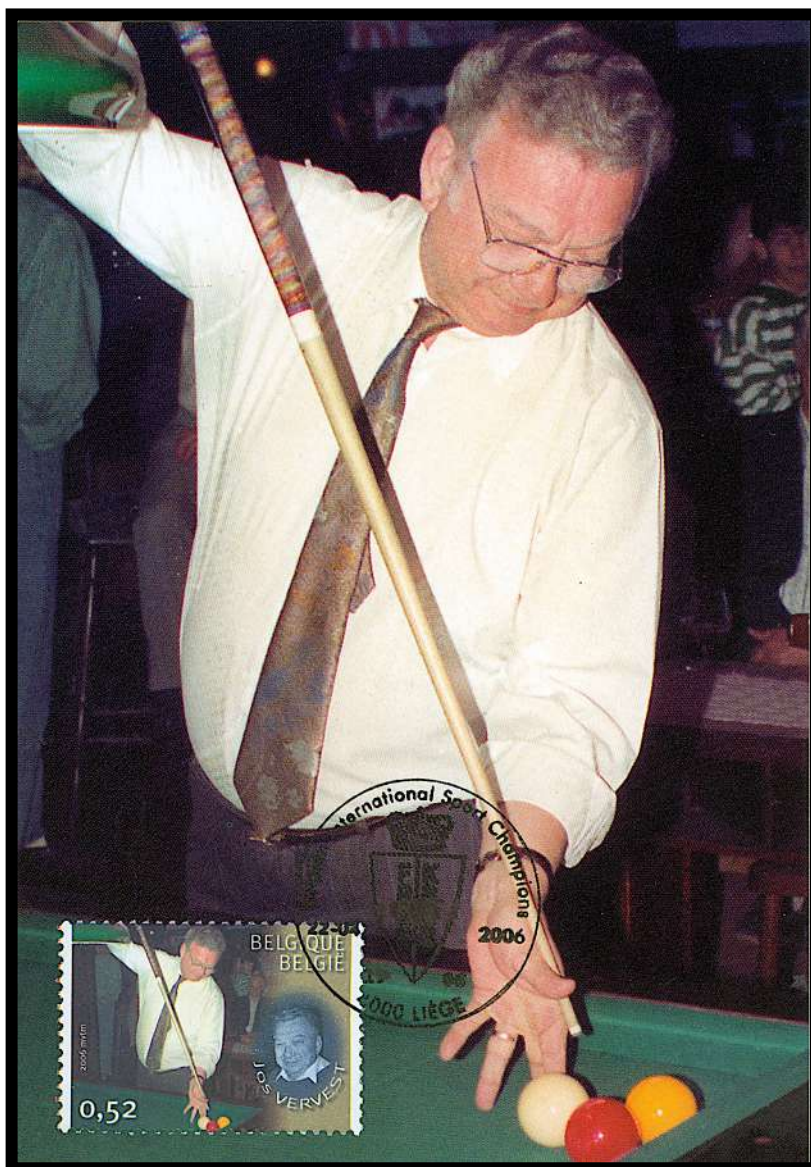
Zijn succescarrière als biljarter begon onmiddellijk na de oorlog: hij kon aan de slag in het “Billiard Palace” op het Koningin Astridplein in Antwerpen, waar hij onder meer les gaf aan de piepjonge, latere topbiljarter Ludo Dielis.

In februari 1954 werd hij in Lissabon voor de eerste maal Europees kampioen. Na zijn huwelijk in 1954 verbleef hij nog een vijftal jaar in Antwerpen, en na een tussenstop in Brasschaat week hij uit naar Gent, waar hij een bekend biljart-etablisement openhield in de Clementinalaan.

Zijn palmares is indrukwekkend:

- Hij won 15 maal een Belgisch kampioenschap (Vrij spel in 1954, 55, 56, 57, 63 & 65. Kader 47/1 in 1960. Kader 47/2 in 1954, 59, 61, 63, 65 & 66. Kader 71/2 in 1956 & 59).
- Hij behaalde vier Europese titels (Vrij spel in 1954, 55, 58 & 59).
- Hij werd vier maal wereldkampioen (Kader 47/1 in 1962 & 64. Kader 47/2 in 1962 & 64).

Na zijn actieve biljartcarrière wijdde hij zich aan de opleiding van jonge biljarters. Hij werd geroemd als een van de beste lesgevers in de kaderdiscipline. Hij overleed in Gent op 27 september 1999.

Joos de Rijcke (1498-1578), missionaris

Op de zijgevel van het oud gerechtsgebouw van Gent zijn er twee gedenkplaten te zien, gewijd aan missionarissen uit de 16de eeuw: Pedro de Gante en Joos de Rijcke.

Deze van Joos de Rijcke luidt als volgt:

*In 1532 vertrok van hieruit minderbroeder Joos De Rycke (1498-1578) naar het pas ontdekte Inca-rijk. Stichtte te Quito de eerste kunst- en ambachtschool in Zuid-Amerika. Was in Ecuador de beschermer en opvoeder van de inheemse bevolking.
Nu nog bekend als Fray Jodoco Ricke en voorloper van internationale toenadering en samenwerking.*

Joos de Rijcke is geboren in Mechelen op 29 oktober 1498. In 1515 treedt hij toe tot de orde der franciscanen, en legt zijn geloften af in Gent. In 1532 woont hij in Toulouse het algemeen kapittel van de franciscanen bij, dat op vraag van Isabella van Portugal sterk de nadruk legt op missionering in de pas veroverde gebieden van Amerika.

Joos de Rijcke wordt aangeduid om naar Nicaragua te gaan. Hij vertrekt in 1533, en begin 1534 verblijft hij in Nombre de Dios, een stad aan de Atlantische kust van Panamá. Hij steekt dan de landengte over naar de Stille oceaan. Tevergeefs wachtend op een schip voor Nicaragua vertrekt hij uiteindelijk naar Perú, waar hij in april 1535 aankomt. Hij trekt dan over land naar Quito, waar hij aankomt op 6 december 1535. Hij wordt er vlug gekend als *Fray Jodoco Ricke*.

Begin 1536 bouwt hij er al een eerste kapel, en begint er zijn missioneringswerk. Naats de zuiver religieuze taken (bekeringswerk) tracht hij ook de toestand van de lokale bevolking te verbeteren door hen te leren groenten te telen. Hij laat ossen, ploegen en karren overkomen van Spanje.

Om zijn contacten met de bevolking te optimaliseren leert hij de Quichua-taal. Hij predikt in die taal, en schrijft een catechismus en gebeden in het Quichua.

In 1551 begint hij aan de bouw van de grote San Francisco-kerk van Quito. Hij stimuleert het onderwijs van de kinderen, en richt in 1552 in Quito de eerste kunst- en ambachtschool op, die kan genieten van de financiële steun van de Spaanse kroon.

Hij is ook de eerste die tarwezaden in Ecuador ingevoerd heeft, en zo de basis gelegd heeft voor het kweken van tarwe in het land, om te verhelpen aan de steeds terugkerende hongersnood.

Net zoals zijn collega Pedro de Gante heeft hij regelmatig conflicten met de Spaanse overheden, die systematisch de meest elementaire mensenrechten van de lokale bevolking schaden.

Hij overleed in augustus 1578 in Popayán, thans in Colombia.

José Rizal (1861-1896), Filippijns vrijheidsstrijder

Op de gevel van het appartementsgebouw nrs. 27/45 van de Henegouwenstraat in Gent herinnert een kleine gedenkplaat, die aangebracht werd door het “Philippines Historical Committee” aan het verblijf van José Rizal in ons land:

*José RIZAL
1861 – 1896
Héros national des Philippines
vivait dans cette maison quand il publia
son roman “El Filibusterismo” en 1891*

José Rizal is geboren op 19 juni 1861 in Calamba, op het eiland Luzon, in de Filippijnen. In die tijd waren de Filippijnen een Spaanse kolonie. De lokale Spaanse autoriteiten, zowel de burgerlijke als de militaire, legden aan de Filippijnse bevolking een regime van onderdrukking en uitbuiting op, hierin bijgestaan door een arrogante katholieke clerus.

Alhoewel zelf van rijke Spaanse afkomst, was Rizal reeds als kind sterk onder de indruk van de armoedige toestanden die heersten bij de lokale bevolking. Na zijn humaniora aan het jezuïetencollege van Manila, studeerde hij eerst letteren en kunst aan de universiteit van de dominikanen.

In 1882 vertrok hij naar Europa, en studeerde geneeskunde aan de universiteit van Madrid. Hij specialiseerde zich verder in de oftalmologie.

Het is gedurende deze studieperiode dat hij zijn eerste belangrijk werk schreef, dat verscheen in 1886: “Noli me tangere”, een virulente aanval tegen het machtsmisbruik van de Spaanse clerus op de Filippijnen.

In 1887 keerde hij terug naar de Filippijnen, maar zijn boeken en artikels, die spijs een absoluut Spaans verbod toch verspreid geraakten onder de lokale bevolking, maakten hem vlug tot “persona non grata”.

Hij maakte dan als balling een lange odyssee, eerst in Japan en dan in de Verenigde Staten, maar daar werd hij sterk ontgoocheld door het zien van de discriminatie t.o.v. de zwarte bevolking.

Hij keerde terug naar Europa, en leidde er een zwerversbestaan tot in 1892, o.a. in Londen en in Gent. Het is in Gent dat hij zijn tweede groot werk schreef in 1891: “El Filibusterismo”, een nieuwe aanklacht tegen het Spaans koloniaal bewind, als logisch gevolg op zijn eerste werk.

In 1892 waagde hij de terugkeer naar de Filippijnen, maar hij werd er reeds na twee weken aangehouden, en verbannen naar de afgelegen stad Dapitan, op Mindanao. Hij verbleef er vier jaar, en gebruikte deze tijd om het lot van de plaatselijke bevolking te verbeteren, door onderwijs en medische bijstand.

Maar zijn werken hadden de Filippijnse gemoederen danig opgehitst tegen de Spaanse heerschappij, dat een gewapende volksopstand begon te broeden. Rizal zelf gebruikte nochtans al zijn invloed om geen voortijdige revolutie te doen uitbreken: hij was overtuigd dat de Filippino's politiek totaal onvoorbereid waren, en met een uitbarsting van geweld niets te winnen hadden op sociaal en economisch vlak.

Om zijn goede wil te bewijzen vertrok hij als vrijwilliger in het medisch korps van het Spaans leger, dat oorlog voerde in Cuba.

Zijn prestige als nationalistisch volksleider was echter in die mate groot dat hij, spijs zijn oproepen tot kalmte en geduld, aangehouden werd. Na een schijnproces werd hij ter dood veroordeeld, en op 30 december 1896 werd hij gefusilleerd in Bagumbayan.

Zijn naam werd de strijdkreet van de Filippijnse onafhankelijkheidsoorlog, en het meest eerbiedwaardig symbool van het Filippijns nationaal gevoel.

De stad Gent

Inhoudstafel

I) Te zien in Gent

- Het Gravensteen
- De Graslei
- De drie torens
 - De St. Baafskathedraal
 - Het belfort
 - De St. Niklaaskerk
- Het Geeraard de Duivel-steen
- Het Rabot
- De St. Baafsabdij
- De Bijloke
- Het Pand
- De Koninklijke Vlaamse Academie
- Het Museum voor Schone Kunsten
- Het operagebouw
- Het station van Gent – Sint-Pieters
- De boekentoren
- Het Groot Vleeshuis & O.L.Vrouw met de inktpot
- Het Hotel d'Hane-Steenhuyse
- Portret van keizerin Maria Theresia (Stadhuis van Gent)
- Het Zeekanaal van Gent
- Afsnee, de St. Jan de Doper-kerk
- Het Campo Santo-kerkhof van Sint-Amandsberg

II) Aanwezig in Gent

- De Universiteit van Gent
- De Gentse Schermgilde van Sint Michiel
- De rederijderskamer “De Fonteyne”
- De Gentse Floraliën
- De Internationale Jaarbeurs van Gent
- Het Festival van Vlaanderen
- Het Internationaal Filmfestival van Gent
- Flanders Technology
- Textirama
- Het stedelijk onderwijs in Gent
- Het dagblad “Het Volk”
- De “cuberdons”

III) Gebeurd in Gent

- De Pacificatie van Gent 1576
- Het Verdrag van Gent 1814
- De Internationale voor Arbeiderssport 1913
- De eerste luchtpostvlucht 1913
- Wereldkampioenschappen artistieke gymnastiek in Gent 2001

IV) Geboren in Gent

- De beroemdste Gentenaar: Keizer Karel
- Jacob van Artevelde
- Emiel Moyson
- Edward Anseele
- Theo van Rysselberghe
- Gustave De Smet
- Frits van den Berghe
- Gustave van de Woestijne
- Octave Landuyt
- Oscar Bonnevalle
- Roa
- Berlinde De Bruyckere
- Victor Horta
- George Minne
- Jozef Cantré
- Pieter Antoon Verschaffelt
- Karel van de Woestijne
- Maurice Maeterlinck
- Johan Daisne
- Jean Ray
- Romain Deconinck
- Christine D'Haen
- Jacob Obrecht
- Pierre Chrétien Degeyter
- Philippe Herreweghe
- Adolphe Quételet
- Leo Baekeland
- Corneel Heymans
- Marc Van Montagu
- Marc Sleen
- Jacques Rogge
- Bradley Wiggins
- Frank De Winne
- Marthe Boël
- Pedro de Gante

V) Groot in Gent

- Jan van Eyck & “De Aanbidding van het Lam Gods”
- Petrus Jozef Triest
- Jan Frans Willems
- Ferdinand Snellaert
- Henry van de Velde
- Frans Masereel
- Michael Borremans
- François Auguste Gevaert
- Marie Sasse
- Joseph Plateau
- Friedrich August Kekulé von Stradonitz
- Jules Boulvin
- Henri Pirenne
- Maurice Gilliams
- Jos Vervest
- Joos de Rijcke
- José Rizal